

๕๐ ปี

คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ฝูงชนกำเนิดคล้ายคลึงกัน
ใหญ่ย่อมเพศผิวพรรณแพกบ้าง
ความรู้้อาจเรียนทันกันหมด
ยกแต่ชั่วดีกระต้างอ่อนแก่ฤไหว

พระราชนิพนธ์ใน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

41st Anniversary Faculty of Social Sciences, MCU

๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ปรึกษา

พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร.	อุปนายกสภามหาวิทยาลัย
พระพรหมวัชรธีรอาจารย์, ศ.ดร.	อธิการบดี
พระธรรมวชิโรดม, รศ.ดร.	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต
พระเทพปวรเมธี, รศ.ดร.	รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
พระราชวัชรสารบัณฑิต, รศ.ดร.	รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
พระปัญญาวัชรบัณฑิต, รศ.ดร.	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
พระมหาชำนาญ มหาชาโน, ดร.	รองอธิการบดีฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน, ผศ.ดร.	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการต่างประเทศ
พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
พระอุดมสิทธินายก, รศ.ดร.	คณบดีคณะสังคมศาสตร์
พระครูสุธีกิตติบัณฑิต, รศ.ดร.	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
ศ.ดร.จันทน์ก อติพัฒนสิทธิ์	ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง

บรรณาธิการ	: รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	: พระปลัดระพีณ พุทธิสารโร, รศ.ดร. รศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น ผศ.ดร.ผดุง วรรณทอง ผศ.ดร.เอนก ไยอินทร์ อ.ปริญญา นิกกรกุล
กองบรรณาธิการ	: คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ
แบบปก	: นางสาวเรวดี จรรย์ยา
รูปเล่ม	: ผศ.ดร.เอนก ไยอินทร์ พระปลัดวีระศักดิ์ ธีรังกุโร, ดร.
พิมพ์เมื่อ	: มิถุนายน ๒๕๖๗
จำนวนพิมพ์	: ๑๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่ เปเปอร์เมท (ประเทศไทย) จำกัด

เลขที่ ๔๑ ซอย ๖๕ แขวงประเวศ เขตประเวศ

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๕๐ โทร ๐-๒๓๒๐-๓๖๔๒

คำนำ

หนังสือ ๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์ มจร จัดทำขึ้นเนื่องในโอกาสที่ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ครบรอบ ๔๑ ปี แห่งการจัดตั้ง นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๑๒ คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคมได้ออกคำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง การศึกษาของมหาวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๑๒ และเรื่องการศึกษาของคณะสงฆ์ จากคำสั่งทั้งสองฉบับนี้ ส่งผลให้มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีสถานะเป็นสถาบันการศึกษาของคณะสงฆ์ไทยโดยสมบูรณ์ จัดการศึกษาภายใต้คณะเอเซียอาคเนย์ ต่อมาเปลี่ยนเป็น คณะมานุษยสังเคราะห์ศาสตร์ ในปีพุทธศักราช ๒๕๒๖ คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย ได้แยกคณะมานุษยสังเคราะห์ศาสตร์ออกเป็นสองคณะ คือ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์

หนังสือเล่มนี้ ได้แบ่งเนื้อหาสำคัญออกเป็น ๓ ส่วน คือ ๑) บทนำ ๒) ประวัติและพัฒนาการของคณะสังคมศาสตร์ ๓) ภาคผนวก โดยมีจุดประสงค์ เพื่อนำเสนอพัฒนาการเชิงประวัติศาสตร์ ทำหน้าที่เป็นจดหมายเหตุบอกเล่าเรื่องราวแก่ผู้ร่วมงานครบรอบ ๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์ และผู้ที่สนใจทั่วไป ในงานที่จัดขึ้นในวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ นี้

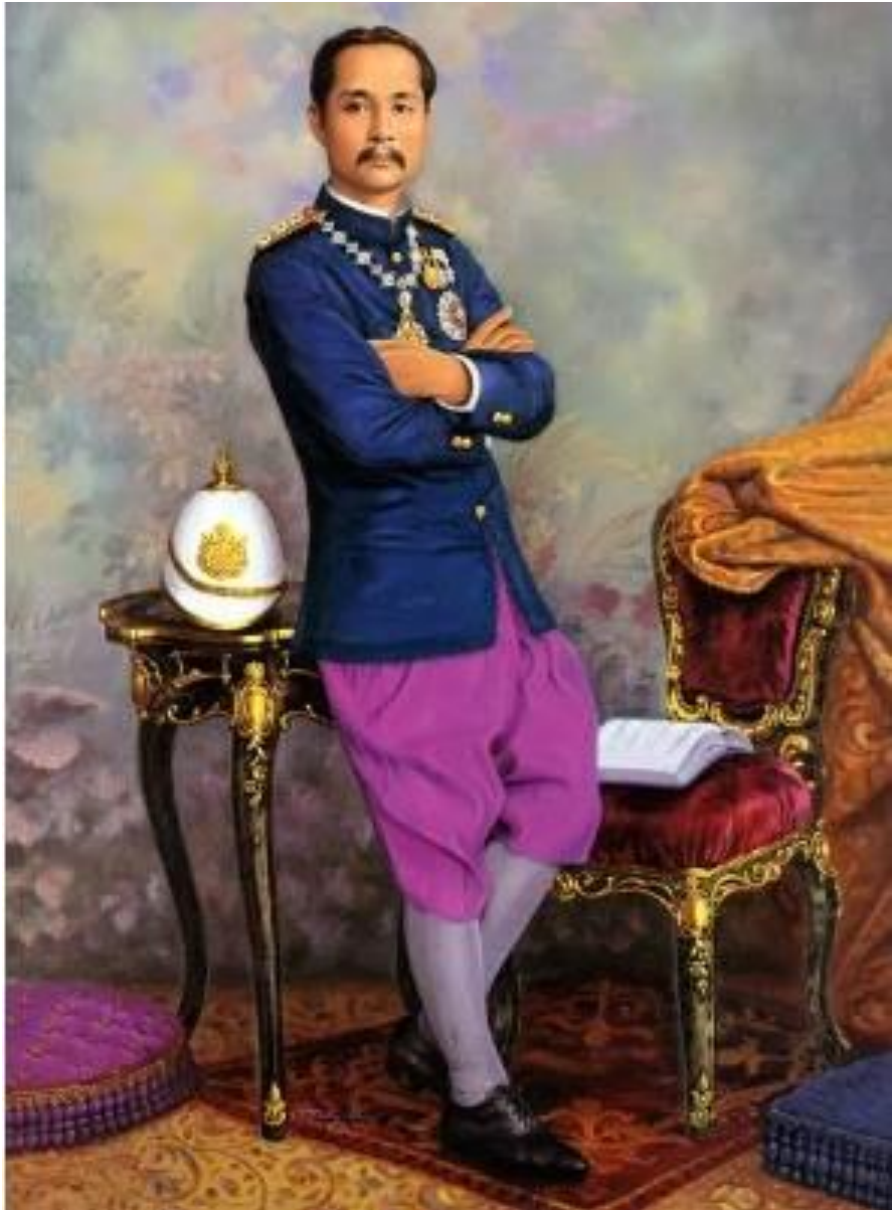
คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นในการบันทึกประวัติศาสตร์ และการศึกษาพัฒนาการของคณะในแต่ละทศวรรษ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ ทบทวนผลสัมฤทธิ์ และจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะในระยะต่อไป

รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม
รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป
บรรณาธิการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ส่วนหน้า	
คำนำ.....	ค
สารบัญ.....	ง
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
มุทิตาพจน์.....	๑๐
บทปรารภคณะบดีคณะสังคมศาสตร์.....	๒๒
กำหนดการจัดงานครบรอบ “๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์ มจร”.....	๒๔
คำกล่าวรายงาน.....	๒๖
ส่วนที่ ๒ ประวัติและพัฒนาการของคณะสังคมศาสตร์	๒๙
ประวัติคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย.....	๒๙
บุคลากรคณะสังคมศาสตร์.....	๓๕
๔๑ ปี ๔ ทศวรรษ พัฒนาการคณะสังคมศาสตร์.....	๕๕
ระยะแรก ระยะก่อตั้งคณะสังคมศาสตร์ (พ.ศ. ๒๕๒๖ - ๒๕๓๙)	๕๕
ระยะที่สอง (ยุคหลังมี พ.ร.บ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๘).....	๗๑
ระยะที่สาม (ยุคปัจจุบัน ๒๕๔๙ - ๒๕๖๗).....	๘๑
การพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา.....	๑๑๗
บทส่งท้าย คณะสังคมศาสตร์ในทศวรรษหน้า.....	๑๒๔
ส่วนที่ ๓ ภาคผนวก	๑๒๖
ประกาศคณะสังคมศาสตร์.....	๑๒๖
รายนามผู้อุปถัมภ์.....	๑๓๔
รายนามเจ้าภาพโรงงาน.....	๑๓๕

ส่วนที่ ๑ บทนำ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕
พระองค์ผู้ทรงสถาปนา มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระราชหัตถเลขา รัชกาลที่ ๕

พ.ท.หม่อมอมระวิภาวดี
 วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๑๑๕
 ถึง หม่อมอมระวิภาวดี

 ส.ม. ๗๒
 สภางค์สำหรับส่วนมหาด
 ศึกพล ๑๒ ให้ชื่อว่า มห
 าดุพัลลภกรรมภชชิตาลัย
 แต่ในเวลาเมื่อไม่มีใจเกิด
 ดวปียาวเสนาิงทุกเกรงใจ
 ก็ให้เรียกสั้น ๆ ว่า ภชชิตาลัย

 ส.ม. ๗๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ
พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน ขณะทรงผนวช

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อัมพร อมฺพรมหาเถร)
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ทำเนียบนายกสภา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระพิมลธรรม

(ช้อย ฐานทตโต ป.ธ.๖)

พ.ศ. ๒๔๙๐ - ๒๔๙๔

พระพิมลธรรม

(อจ อาสภมหาเถร ป.ธ.๘)

พ.ศ. ๒๔๙๔ - ๒๕๐๓

พระธรรมปัญญาบดี

(สวัสด์ กิตติสารมหาเถร ป.ธ. ๕)

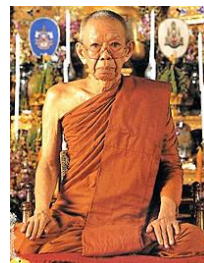
พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๒๕๒๓

สมเด็จพระพุฒาจารย์

(อจ อาสภมหาเถร ป.ธ.๘)

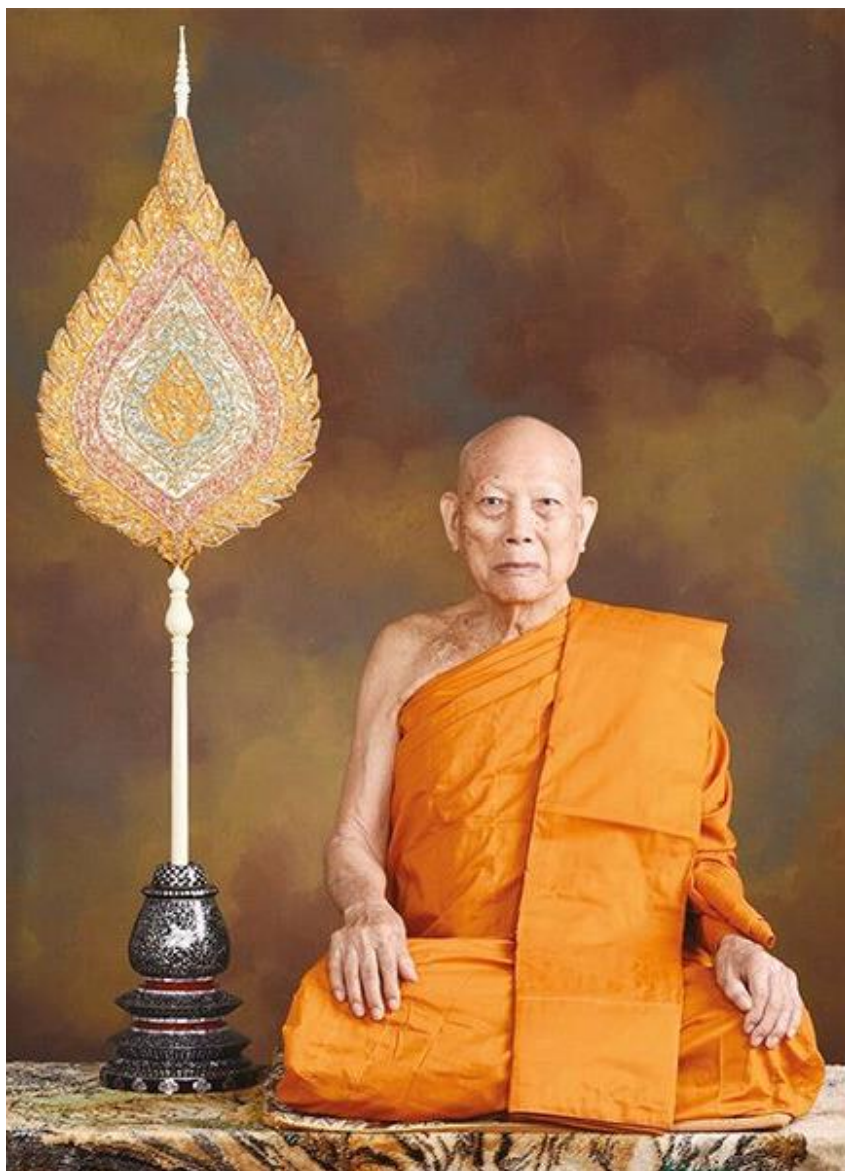
พ.ศ. ๒๕๒๓ - ๒๕๓๒

พระสุเมธาธิบดี

(บุญเลิศ ทตตสุทธิ ป.ธ.๘)

พ.ศ. ๒๕๓๓ - ๒๕๔๗

พระพรหมวชิราธิบติ

(พีร์ สุชาโต ป.ธ.๕, M.A.)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๔๗ - ปัจจุบัน

ทำเนียบอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์
(พื้น ชุตินุธรรมมหาเถร ป.ธ.๙)

พ.ศ. ๒๔๙๐ - ๒๔๙๑

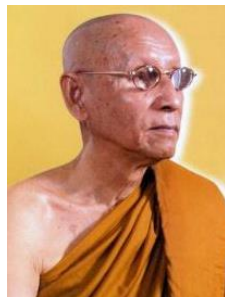
สมเด็จพระธีรญาณมุนี
(ธีร์ ปุณณกมหาเถร ป.ธ.๙)

พ.ศ. ๒๔๙๑ - ๒๔๙๖

พระธรรมวรนายก
(สมบุญ จันทโก ป.ธ.๖)

พ.ศ. ๒๔๙๖ - ๒๕๒๙

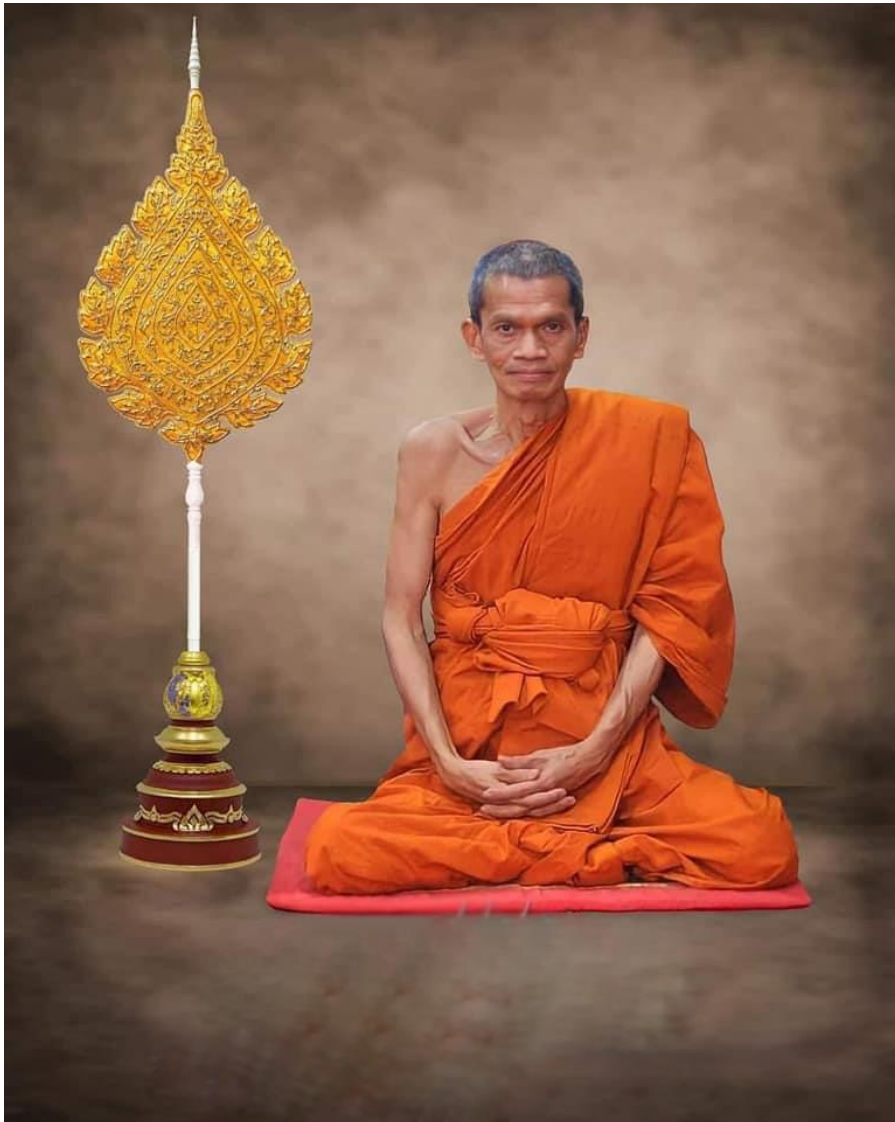
พระราชรัตนโมลี
(นคร เขมปาลี ป.ธ.๖, Ph.D.)

พ.ศ. ๒๕๒๙ - ๒๕๔๐

พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร.
(ประยูร ฐมจิตโต ป.ธ.๙, พธ.บ., M.A., Ph.D.)

พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๖๑

พระพรหมวัชรธีรจารย์, ศ.ดร.

(สมจินต์ สมมาปญโญ ป.ธ.๙, ศษ.บ., พธ.ม., Ph.D.)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๑ - ปัจจุบัน

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระเทพปวารเมธี, รศ.ดร.
(ประสิทธิ์ พรหมรสี ป.ธ.๕, พธ.บ., MA, Ph.D.)
รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
พ.ศ. ๒๕๔๙ – ปัจจุบัน

พระปัญญาวัชรบัณฑิต, รศ.ดร.
(สมบุญ วุฑฒิกโร ป.ธ.๗, พธ.บ., ศศ.ม., พธ.ด.)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
พ.ศ. ๒๕๖๕ – ปัจจุบัน

พระราชวัชรสารบัณฑิต รศ.ดร.
(ประสาร จนทสโร พธ.บ., วท.ม., รป.ด.)
รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
พ.ศ. ๒๕๖๑ - ปัจจุบัน

พระธรรมวชิโรดม, รศ.ดร.
(พล อากาศโร ป.ธ.๙, พธ.บ., M.A., Ph.D.)
รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต
พ.ศ. ๒๕๖๑ – ปัจจุบัน

พระมหาชำนาญ มหาชาโน, ดร.
(ป.ธ.๙, พธ.บ., วท.ม., ศ.ด.)
รองอธิการบดีฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
พ.ศ. ๒๕๖๕ – ปัจจุบัน

พระมหาสุรศักดิ์ ปจจนตเสโน, ผศ.ดร.
(ป.ธ.๗, พธ.บ., ศศ.บ., ศศ.ม., MA, Ph.D.)
รองอธิการบดีฝ่ายกิจการต่างประเทศ
พ.ศ. ๒๕๖๕ - ปัจจุบัน

รศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม
(ป.ธ.๔, พธ.บ., MA., Ph.D.)
รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป
พ.ศ. ๒๕๕๓ – ปัจจุบัน

มุทิตาพจน์

นับตั้งแต่มหาวิทยาลัยได้จัดตั้งคณะสังคมศาสตร์ขึ้นในปีพุทธศักราช ๒๕๒๖ และดำเนินการจัดการเรียนการสอนต่อเนื่องมาจนครบรอบ ๔๑ ปีในปี นี้ คณะสังคมศาสตร์ ได้สร้างสรรค์งานการศึกษาของมหาวิทยาลัยโดยได้บูรณาศาสตร์ทางด้านสังคมกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนาก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าอย่างสมสมัยมาตามลำดับและมีแนวโน้มในการพัฒนาที่ดียิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา คณะสังคมศาสตร์ได้สร้างบัณฑิตที่มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย และได้สนองงานของคณะสงฆ์เป็นที่ประจักษ์ต่อสังคม จึงนับได้ว่าเป็นส่วนงานจัดการศึกษาที่สำคัญส่วนงานหนึ่งของมหาวิทยาลัย ที่ได้ช่วยสนองพระราชมนโณปนิธานของล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๕ ผู้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัย เพื่อให้เป็นสถานที่จัดการศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การได้ช่วยสนองงานและพัฒนางานกิจการของคณะสงฆ์ผ่านการจัดการศึกษาหลักสูตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ซึ่งนับได้ว่าเป็นการพัฒนาบุคลากรทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทยที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่ง จนเป็นที่หวังใจได้ว่าจะสามารถช่วยทำให้พันธกิจของมหาวิทยาลัยบรรลุได้ตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ในวาระครบรอบ ๔๑ ปีแห่งการก่อตั้งในปี นี้ จึงขอร่วมแสดงมุทิตาโดยธรรม และขอตั้งกัลยาณจิตอนุโมทนาต่อคณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตทั้งในอดีตและปัจจุบัน ผู้มีส่วนสร้างสรรค์ สืบสาน และพัฒนางานของคณะสังคมศาสตร์ตลอดถึงศิษย์เก่าและสาธุชนทั้งหลาย ผู้พร้อมใจกันจัดงานในครั้งนี้ ขอทุกท่านจงมีความสุขความเจริญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธรรมสารสมบัติ ธนสารสมบัติ ประสบความสำเร็จในสิ่งพึงประสงค์จงทุกประการ

พระพรหมวชิราธิปัตติ

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มุทิตาพจน์

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช ล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๕ ผู้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทรงมีพระราชปณิธานให้มีการจัดการศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงในมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งนี้ ดังปรากฏตามพระราชหัตถเลขาเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปแล้ว

คณะสังคมศาสตร์ ถือกำเนิดขึ้นเพื่อสืบสานพระราชปณิธานของพระองค์ผู้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัย โดยที่คณะผู้บริหาร คณาจารย์ของคณะได้จัดการเรียนการสอนแก่พระภิกษุสามเณร มีผู้สำเร็จการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และพัฒนาการผลิตบัณฑิตซึ่งปัจจุบันได้ขยายวงกว้างรับนิสิตที่เป็นบรรพชิตและคฤหัสถ์เข้าศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีจนถึงปริญญาเอกในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคม ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะสังคมศาสตร์เป็นกำลังสำคัญในการสนองงานคณะสงฆ์และเป็นที่พึ่งแก่สังคมในการนำหลักธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเผยแพร่แก่พุทธศาสนิกชนได้อย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพเป็นที่ชื่นชมปรากฏเป็นที่ประจักษ์ชัด

ขอนุโมทนาชื่นชมและยินดีในความสำเร็จของคณะสังคมศาสตร์ ที่ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนผลิตบัณฑิตมาครบรอบ ๔๑ ปี และขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย โปรดอภิบาลประทานพรให้คณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตทั้งที่เป็นศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันของคณะสังคมศาสตร์ทุกท่าน จงเจริญด้วยจตุรพิธพรชัย มีอายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธนสารสมบัติ ธรรมสารสมบัติ และประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของตนพร้อมทั้งเป็นกำลังสำคัญของสังคม ประเทศชาติ และพุทธศาสนาสืบต่อไป

พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร.

อุปนายกสภามหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สัมปทานียพจน์

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีวิวัฒนาการมาจากคณะเอเชียอาคเนย์ในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นคณะมานุษยวิทยา สังเคราะห์ศาสตร์ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ และได้แยกจากคณะมานุษยวิทยา สังเคราะห์ศาสตร์ ออกเป็นคณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ นับจากวันแห่งการก่อตั้งถึงปัจจุบันคณะสังคมศาสตร์มีอายุครบ ๔๑ ปี โดยมีการกำหนดจัดงานวันครบรอบแห่งการก่อตั้งคณะในวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ จึงเป็นเรื่องนำอนุโมทนาและชื่นชมยินดียิ่ง

ในระยะเริ่มแรกของการก่อตั้งคณะสังคมศาสตร์ มีเปิดการเรียนการสอนเฉพาะในระดับปริญญาตรี ในสาขาวิชา อาทิ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา สังคมสังเคราะห์ศาสตร์ นิติศาสตร์ การพัฒนาสังคม ต่อมาสาขาวิชาเพิ่มมากขึ้น และได้มีการจัดทำหลักสูตรที่ผลิตบัณฑิตออกมาสองงานคณะสงฆ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ ซึ่งต่อยอดจากหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ หรือ ปบ.ส. และมีการขยายสาขาวิชาไปยังวิทยาเขต วิทยาลัยต่าง ๆ และได้ขยายการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในหลายสาขาวิชาทั้งในระดับปริญญาโท และปริญญาเอก รวมทั้งมีการปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจอย่างอื่นของมหาวิทยาลัยอย่างครบถ้วน อันได้แก่ การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม นับได้ว่า คณะสังคมศาสตร์มีความเจริญก้าวหน้าและประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษาทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ตามพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยดังกล่าวมา ถือเป็นเรื่องที่น่ายินดี น่าภาคภูมิใจ และหวังว่าผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรของคณะสังคมศาสตร์จะได้ช่วยกันบริหารจัดการให้คณะมีความเจริญก้าวหน้าวัฒนาสถาพรยิ่ง ๆ ขึ้นไปในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการศึกษาในการผลิตบัณฑิตในทุกกระดับให้ได้บัณฑิตที่เป็นคน “เก่ง ดี มีสุข” มีสติปัญญาในการรักษาตนและช่วยเหลือสังคมสืบไปสมดังสุภาสิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่ว่า “ปัญญา โลกสมิ ปชโชโต ปัญญาเป็นแสงสว่างในโลก”

ในโอกาสอันเป็นอุดมมงคลครบรอบ ๔๑ ปีแห่งการก่อตั้งคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ขอร่วมน้อมรำลึกถึงพระคุณอันยิ่งใหญ่และ กุศลจริยาสัมมาปฏิบัติของบูรพาจารย์ผู้บุกเบิกก่อตั้งและพัฒนาคณะสังคมศาสตร์ด้วยความสำนึกในพระคุณยิ่ง และขอแสดงความอนุโมทนาชื่นชมยินดีและส่งความปรารถนาดีมาเพื่อความเจริญก้าวหน้าวัฒนาสถาพรยิ่ง ๆ ขึ้นไปของคณะสังคมศาสตร์ และคณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจรรีฎติกาล

พระพรหมวัชรธีรารจารย์, ศ.ดร.

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

จัดดาฬีสะมะวัสส์ งามพิพัฒน์คณะสังคมศาสตร์

ขออนุโมทนาชื่นชมและยินดีในความสำเร็จของคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนผลิตบัณฑิตมากกว่า ๔๑ ปี ซึ่งได้แยกจากคณะมานุษยสงเคราะห์ศาสตร์ออกเป็นคณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ นับจากวันแห่งการก่อตั้งถึงปัจจุบันคณะสังคมศาสตร์มีอายุครบ ๔๑ ปี ซึ่งมีการกำหนดจัดงานวันครบรอบแห่งการก่อตั้งคณะขึ้นในวันนี้

โดยตลอดระยะเวลา ๔๑ ปีที่ผ่านมา นั้น ถึงแม้ว่าคณะสังคมศาสตร์นั้นจัดตั้งขึ้นภายหลังหรือเรียกได้ว่า “เป็นคณะน้องเล็ก” ในบรรดา ๔ คณะ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยก็ตาม แต่มีวิวัฒนาการและเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ถือได้ว่ามีความโดดเด่นเป็นอย่างมาก เป็นกำลังหลักสำคัญในด้านการจัดการเรียนการสอน วิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีความสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยในทุกด้าน บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสังคมศาสตร์ทุกระดับมีคุณภาพ เป็นบัณฑิตที่คุณลักษณะพึงประสงค์และเป็นที่ยอมรับของสังคม แสดงให้เห็นถึงคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนของคณะสังคมศาสตร์อย่างเห็นได้ชัด

การที่คณะสังคมศาสตร์นั้นมีวิวัฒนาการและความเจริญมาอย่างต่อเนื่องนั้น ก็ด้วยความร่วมมือร่วมใจกันของผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร คณะสังคมศาสตร์ ทุกรุ๊ป/คน ที่มีความสามัคคีพร้อมใจเป็นสมานฉันท์กันบริหารจัดการดำเนินกิจการของคณะสังคมศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพโดยมีเป้าหมายสูงสุดร่วมกัน

เนื่องในโอกาสมงคลครบรอบ ๔๑ ปีของการก่อตั้งคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยนี้ ขอแสดงความชื่นชมอนุโมทนายินดี และขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย คุณงามความดีของผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ของคณะสังคมศาสตร์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่บุกเบิก ก่อตั้ง และร่วมพัฒนาคณะสังคมศาสตร์มา จงรวมเป็นตบะ เดชะ พลวจัยย์ เสริมส่งให้ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิตเก่า และนิสิตปัจจุบันเจริญรุ่งเรืองในร่มธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของตน เป็นกำลังในการพัฒนาคณะสังคมศาสตร์ และจงถึงความสวัสดิ์ในที่ทุกสถานในกาลทุกเมื่อ เทอญ.

พระราชวัชรสารบัณฑิต, รศ.ดร.

รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา มจร

คำมูทิตำสัฒปสำทนียพจนั ๔๑ ปี คณะสังคศำสตรั มจร

มหำวิทยำลัยมหำจุฬำลงกรณรำชวิทยำลัย เป็นสถำนศึกษำพระไตรปิฎกและวิชำชั้นสูงสำหรับภิกษุสำมเณรและคฤหัสถ์ มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้พระภิกษุสำมเณร และคฤหัสถ์ได้มีโอกาสศึกษำเล่าเรียนและปฏิบัติศำสณกิจตำมอตัลัษณัของมหำวิทยำลัย คือ ประยุกต์พระพุทศำสณำเพื่อพัฒนำจิตใจและสังคศำสตรั เป็นคณะหนึ่งที่สำคัญของมหำวิทยำลัยที่มีกรจัดกรศึกษำทั้งในระดบัปริญญำตรัและบัณฑิตศึกษำ ทั้งส่วนกลำงและส่วนภูมิภาค มีเป้าหมายสำคัญเพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นคนดีและเก่งอย่ำงมีสมรรถภำพ คือ “**ควำมรู้ดี มีคุณธรรม นำสันติสุข**” เป็นไปตำมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหำวิทยำลัย

คณะสังคศำสตรั ภายใต้กรบริหำรที่ดี มีกรจัดกรศึกษำและพัฒนำกระบวนการเรียนรู้อย่ำงมีประสิทธิภาพ บูรณำกรวิชำกรด้ำนสังคศำสตรักับพุทศำสณำทั้งภำคทฤษฎีและปฏิบัติ ฝำนกระบวนการศึกษำ ค้นควำ วิจัย และกรประกันคุณภำพกรศึกษำ ตลอดระยะเวลำของกรจัดกรศึกษำที่ฝำนมำ คณะสังคศำสตรั ได้มุ่งมั่นในกรผลิตบัณฑิต เป็นกำลังหลักและสำคัญในกรบริการวิชำกรด้ำนสังคศำสตรัและพระพุทศำสณำแก่คณะสงฆ์และสังคศำสตรั ได้ก้าวไปสู่ความเป็นเลิศทำงวิชำกร สร้ำงองค์ควำมรู้ใหม่ในกรพัฒนำ มนุษย์ สังคศำสตรั และสิ่งแวดล้อม ให้อยู่ร่วมนกันได้อย่างสมดุล และสันติสุข ที่สำคัญได้มีกรส่งเสริมกรเรียนรูั และเกิดควำมร่วมนมืออันดีระหว่างพุทศำสนิกชนในระดบัขำติ และนำนำขำติ

ในศุภวาระอันเป็นมงคล ๔๑ ปีแห่งกรครบรอบกรก่อตั้งคณะสังคศำสตรัมหำวิทยำลัยมหำจุฬำลงกรณรำชวิทยำลัย ในครั้งนีั จึงขอถือโอกำสอันเป็นมงคลและสำคัญนี้ร่วมนแสดงมุทิตำจิตยินดีในควำมสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ของคณะสังคศำสตรัที่สมำรถทำหนำที่จัดกรศึกษำด้ำนสังคศำสตรัและพระพุทศำสณำ บูรณำกรกับศำสตรัสมัยใหม่พัฒนำจิตใจและสังคศำสตรัได้อย่างสมบูรณัและดีเยี่ยม ตำมบทพำทและหนำที่ที่รับผิดชอบด้ำนควำมรู้ภูมิปัญญำที่เข้มแข็ง ตำมควำมถนัดและส่ำงยน ขออนุโมทนาและชื่นชมยินดีกับผู้บริหารคณำกรำรย์ เจ้ำหนำที่ นิสิตและผู้เกี่ยวข้อง ทุกทำน และขอตั้งควำมปรำรณำดีที่จะได้เห็นคณะสังคศำสตรั มหำวิทยำลัยมหำจุฬำลงกรณรำชวิทยำลัยมีควำมเจริญก้าวหน้าตลอดไป

พระธรรมวชิโรดม, รศ.ดร.

รองอธิกรบดีฝำยกิจกรนิสิต มจร

มุทิตาพจนกถา วันครบรอบ ๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เนื่องในโอกาสวันครบรอบ ๔๑ ปี (๒๕๒๖ - ๒๕๖๗) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ นี้ ขอแสดงความชื่นชมยินดีต่อการพัฒนาอย่างก้าวหน้าและมั่นคงในทุกด้านของคณะสังคมศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์ เป็นคณะที่มหาวิทยาลัยมุ่งหมายให้จัดการเรียนการสอนในสายสังคมศาสตร์เป็นการเฉพาะ เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้เกี่ยวกับสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ ตามสถานการณ์ของโลกและสังคมสมัยใหม่ ปัจจุบันคณะสังคมศาสตร์ประกอบด้วย ๔ ภาควิชา คือ ๑. ภาควิชารัฐศาสตร์ ๒. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ๓. ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา และ ๔. ภาควิชานิติศาสตร์ จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี จำนวน ๘ หลักสูตร ระดับปริญญาโท จำนวน ๖ หลักสูตร ระดับปริญญาเอก จำนวน ๖ หลักสูตร และหลักสูตรระดับประกาศนียบัตร จำนวน ๒ หลักสูตร มีความโดดเด่นด้านการประยุกต์หลักธรรมในพระพุทธศาสนาเข้าในทุกมิติของการเรียนรู้ การบริหาร และการประพฤติปฏิบัติตน ส่งผลให้บัณฑิตที่กำลังศึกษาและที่จบการศึกษาไปแล้วในทุกระดับการศึกษาได้นำความรู้ทั้งในศาสตร์สมัยใหม่ ที่บูรณาการกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาใช้ในการพัฒนาตน พัฒนาคณะ พัฒนางาน และพัฒนาประเทศชาติ เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับในสาขานั้น ๆ เป็นจำนวนมากทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ

ในโอกาสอันเป็นมงคลนี้ ขออำนาจอวยพรให้คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั้งคณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิต จงเป็นผู้เจริญงอกงามไปพลุลย์ ประสบแต่ความสุขความเจริญ ตลอดไปเทอญ ฯ

พระมหาชำนาญ มหาชาโน ป.ธ.๙, ดร.

รองอธิการบดีฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแผ่ มจร

“๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์ มจร”

๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์ มงคลธรรมนามกระต๊องเรื่องรวี	ปัญญาภาสส่องแสงแห่งศักดิ์ศรี ภัทรวิถีสยามสง่าอารยาค์กูร
๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์ พัฒนาไทยเลิศล้ำธรรมจำริญญ	ตั้งภาณูมาศจำรัสศิลประะวินสุนทร เกียรตีกุณอดุลย์ยศอลงกตพร
๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ	พระไตรรัตน์มงคลวัฒน์ประภัสสร ธรรมาภรณ์อานุกาพประทับใจ
๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์ ๒๖ มิถุนายน พลอำไพ	โสมนัสสุวิวัฒน์นิริตศิย เกริกเกรียงไกรก้องกิตตินิรันดรเทอญ ฯ

พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน, ผศ.ดร.

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการต่างประเทศ มจร

ประพันธ์

คณะสังคมศาสตร์ : ๔๑ ปี รำลึก

คณะสังคมศาสตร์ ถือกำเนิดเป็นส่วนงานระดับคณะเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖ เมื่อถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ครบรอบ ๔๑ ปีบริบูรณ์ หากนับว่าเป็นคนก็ต้องถือว่าอยู่ในวัยฉกรรจ์ ซึ่งผู้ที่มิวัยนี้เป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นผู้มีความแข็งแกร่งทั้งร่างกายและจิตใจอยู่ในสถานะพร้อมที่จะปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่

ในอดีตที่ผ่านมา คณะสังคมศาสตร์ ได้เป็นส่วนงานที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยได้อนุมัติให้เปิดสอนทั่วประเทศ ซึ่งมีวิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ โครงการขยายห้องเรียน และหน่วยวิทยบริการ นำเอาหลักสูตรของคณะสังคมศาสตร์ ทั้งระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษาไปเปิดสอนทั่วประเทศ นับเป็นหลักสูตรที่ขยายส่วนงานและจำนวนนิสิตของมหาวิทยาลัยได้มากที่สุด

โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) เป็นหลักสูตรของคณะสังคมศาสตร์ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่เป็นการพัฒนาสมรรถนะของการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์ อันเป็นการเปิดศักยภาพใหม่ของการกระตุ้นให้พระสงฆ์ภิกษุทั่วประเทศได้เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยและในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้เริ่มดำเนินการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารท้องถิ่น (ป.บท.) ที่คาดว่าจะไปตอบสนองต่อการพัฒนาศักยภาพผู้นำท้องถิ่นและผู้นำท้องที่ทั่วประเทศเช่นกัน

การดำเนินงานของคณะสังคมศาสตร์ตลอดระยะเวลา ๔๑ ปีที่ผ่านมา ได้ตอบโจทย์การพัฒนากำลังคนของประเทศไทยได้ชัดเจนมาก โดยเฉพาะเรื่องการให้คนไทยมีความรู้คู่คุณธรรม ผู้สำเร็จการศึกษาไปจากหลักสูตรคณะสังคมศาสตร์ ซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศเป็นกำลังสำคัญที่เป็นรากฐานของประเทศไทยที่คำนึงถึงการเป็นคนไทยที่ต้องมีความรู้คู่คุณธรรมที่จะดำรงสังคมนี้ให้เป็นสังคมที่น่าอยู่ตลอดไป

ในวาระครบรอบ ๔๑ ปีของคณะสังคมศาสตร์ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานของคณะสังคมศาสตร์ และผู้เกี่ยวข้องมองย้อนกลับไปด้วยความชื่นชมและภาคภูมิใจในผลงานที่สัมผัสและแตะต้องได้ จึงหวังว่า ถัดจากนี้ไปอย่างน้อยอีก ๔๑ ปีข้างหน้า คณะสังคมศาสตร์จะได้เป็นส่วนงานที่สำคัญของมหาวิทยาลัยที่บรรลุลูกาภิการในการช่วยสร้างสรรค์ประเทศชาติ พระพุทธศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ให้มีความเจริญก้าวหน้าตลอดไป

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม
รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป มจร

๔๑ ปี แห่งคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ได้ทราบข่าวจากเลขานุการสำนักงานคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ว่าท่านคณบดี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อยากจะให้ความรู้สึก และเสนอข้อคิดในโอกาสครบรอบ ๔๑ ปี ของคณะสังคมศาสตร์ วันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ขอขอบคุณและยินดียิ่ง เมื่อคณะเจริญเติบโตมาถึง ๔๑ ปี ถ้าเปรียบกับคนเราก็เป็นผู้ใหญ่ทำงานบุกลุยอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย มองทางคณะสังคมศาสตร์เรา มีพัฒนาการมาอย่างดีและมั่นคง ในด้านการศึกษาตลอดถึงพันธกิจต่าง ๆ ถ้ามองในด้านภูมิทัศน์ ก็มีการขยายหลักสูตรออกไปยังวิทยาเขต วิทยาลัย ห้องเรียนฯ มากมาย แสดงถึงบุคลากรมีคุณภาพอย่างเต็มเปี่ยม ได้พัฒนาทางด้านวิชาการสมบูรณ์แบบ ครบพร้อมทั้งภูมิรู้ ภูมิฐาน และภูมิธรรม

ข้าพเจ้า ได้มีส่วนในการบริหารคณะสังคมศาสตร์มาในช่วงหนึ่ง สืบต่อจากผู้บริหารที่มีคุณภาพ ในช่วงที่ปฏิบัติงานเป็นคณบดี ก็มีคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต เป็นกัลยาณมิตรที่ดีในการทำงาน เสริมงาน สร้างงาน ร่วมกันทำงานอย่างเข้มแข็ง เมื่อได้ลาออกไปปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ต่างจังหวัด คือจังหวัดน่าน ก็ได้รับความเมตตาจากมหาวิทยาลัย ช่วยสอนที่วิทยาลัยสงฆ์ คือ วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ มาตลอด จนเกษียณอายุงาน และได้รับเมตตาจนถึงปัจจุบันพร้อมกับได้ติดตามความเคลื่อนไหว และการพัฒนาในองค์กรรวมของคณะ ตลอดถึงผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต มีพัฒนาการทางด้านการศึกษาและเจริญทางด้านผลงานทางวิชาการเป็นอย่างดี ควบคู่ไปพร้อมกับวิชาและจรณะ เปี่ยมด้วยนวลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

ในวโรกาสครบรอบ ๔๑ ปี ขอได้มีส่วนร่วมแสดงความยินดีในพัฒนาการกับความก้าวหน้าทางด้านผลงานทางวิชาการของบุคลากรในคณะสังคมศาสตร์ เป็นอย่างยิ่ง ขอความเจริญความก้าวหน้า จงสถิตอยู่ในคณะสังคมศาสตร์ เพื่อเป็นจุดเด่นพยุง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ก้าวหน้าตลอดไป

พระครูวิจิตรธรรมโชติ

อดีตคณบดีคณะสังคมศาสตร์ มจร

มุทิตาพจน์

ขอร่วมแสดงมุทิตาและอนุโมทนาในโอกาสที่คณะสังคมศาสตร์ มจร ครบรอบ ๔๑ ปี ตลอดเวลาที่ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ศิษย์เก่าคณะสังคมศาสตร์ ได้ร่วมกันสร้างความสำเร็จก้าวหน้าให้คณะสังคมศาสตร์ จนกลายเป็นคณะที่ใหญ่ที่สุดที่มีนิสิตอันดับ ๑ ของ มจร และ วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ จะเป็นวันครบรอบการก่อตั้งของคณะสังคมศาสตร์ นับว่าเป็นความเติบโตและเจริญก้าวหน้าของคณะสังคมศาสตร์อย่างยิ่งย่น

ข้าพเจ้าเองได้มีส่วนในการเคยเป็นอาจารย์ของภาควิชาเศรษฐศาสตร์ และทำงานในฐานะคณบดีของคณะสังคมศาสตร์ ได้สนองงานของคณะสังคมศาสตร์มาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน จนเกษียณอายุการทำงาน ตลอดระยะเวลาการทำงานที่คณะสังคมศาสตร์ของข้าพเจ้าทำให้เห็นถึงการทุ่มเทการทำงาน ดูแลเทคนิคนิสิตเป็นอย่างดี รวมถึงการเสียสละความสุขส่วนตัวของบุคลากรของคณะสังคมศาสตร์ทั้งหมด จึงทำให้คณะสังคมศาสตร์มีความเจริญรุ่งเรืองจนถึงทุกวันนี้ที่น่าภาคภูมิใจ

ท้ายที่สุดของมุทิตาพจน์นี้ ข้าพเจ้าขออัญคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทั้งปวงดลบันดาลให้ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิตคณะสังคมศาสตร์ทุกท่าน ได้เจริญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ ตลอดกาลนานเทอญ

พระครูปุริมานุรักษ์, รศ.ดร.

อดีตคณบดีคณะสังคมศาสตร์ มจร

มุทิตาพจนกถา

๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เนื่องในโอกาสวันครบรอบ ๔๑ ปี แห่งการก่อตั้งคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เวียนบรรจบครบรอบมาถึงอีกวาระหนึ่งในวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ นี้ เราชาวคณะสังคมศาสตร์ ทั้งศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันต่างก็มีความปลื้มปิติยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้เห็นการเจริญเติบโต การเปลี่ยนแปลง การพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของคณะสังคมศาสตร์ ก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง ทั้งทางด้านวิชาการ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านวิจัยและพัฒนา ด้านการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ด้านทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม เป็นต้น และโดยเฉพาะด้านหลักสูตรนั้น คณะสังคมศาสตร์ได้พัฒนาหลักสูตรต่าง ๆ ออกมาเพื่อรับใช้พระพุทธศาสนา สังคม และประเทศชาติอย่างมากมาย ทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก และระดับต่ำกว่าปริญญาอีกหลายหลักสูตร ซึ่งในแต่ละหลักสูตรนั้น ได้รับความนิยมน้อยมากเช่น หลักสูตรการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรการปกครองท้องถิ่น (ป.บท.) เป็นต้น

ในฐานะที่เคยเป็นผู้บริหารระดับสูงของคณะสังคมศาสตร์มา ๓ สมัย ๑๒ ปี และเป็นเจ้าหน้าที่อีกนานหลายสิบปี รู้สึกดีใจมากที่คณะสังคมศาสตร์ ได้มีพัฒนาการมาถึงวันนี้ และขอแสดงความชื่นชมยินดีกับคณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิต ทั้งศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันของคณะสังคมศาสตร์ในยุคปัจจุบันทุกรูปทุกท่าน ที่ได้ช่วยกันรับไม้ต่อสานไม้ต่อ และขับเคลื่อนให้คณะสังคมศาสตร์ ได้ก้าวเดินไปข้างหน้าอย่างภาคภูมิใจ สง่างาม มั่นคง และยั่งยืนสืบต่อไปตราบนานเท่านาน

ขออำนวยการให้ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิต ทั้งศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันของคณะสังคมศาสตร์ทุกท่าน จงเป็นผู้เจริญองงามไพบูลย์ ประสบแต่ความสุขความเจริญรุ่งเรืองสถาพรสืบไปชั่วกาลนาน เทอญฯ

พระวชิรภิกขิตฺติบัณฑิต, รศ.ดร.

อดีตคณบดีคณะสังคมศาสตร์ มจร

บทปรารภคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ๔๑ ปี แห่งการผลิตบัณฑิตเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม

คณะสังคมศาสตร์ ก่อกำเนิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ เพื่อเป็นส่วนงานที่จัดการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ พระองค์ผู้สถาปนามหาวิทยาลัย โดยได้ดำเนินการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ออกสู่สังคมทั้งบรรพชนิตและคฤหัสถ์ สร้างบุคลากรที่ทรงคุณค่าให้แก่คณะสงฆ์เพื่อสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์และเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งในและต่างประเทศ สร้างบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเพื่อสนองงานการพัฒนาประเทศชาติและสังคม อันจะเห็นได้จากการที่ผู้บริหารของคณะสังคมศาสตร์ทุกยุคทุกสมัยที่ผ่านมาได้วางหลักสูตรการเรียนการสอนปรับปรุงให้ก้าวทันต่อยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมุ่งเน้นให้นิสิตมีความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การจัดการเชิงพุทธ เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา การพัฒนาสังคม สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และนิติศาสตร์ ครอบคลุมทั้งสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ ตามสถานการณ์ของโลกและสังคมสมัยใหม่ วิวัฒนาการตลอดระยะเวลา ๔๑ ปี ที่ผ่านมานับได้ว่าคณะสังคมศาสตร์ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาเป็นที่สนใจเข้าศึกษาของนิสิตจำนวนมากทั้งนิสิตไทยและนิสิตต่างประเทศ และมีผู้สำเร็จการศึกษาออกไปรับใช้สังคมสร้างชื่อเสียงดีงามให้แก่มหาวิทยาลัยอันเป็นที่ประจักษ์

ก้าวที่สำคัญจากนี้ไป พลวัตทางสังคมจะรวดเร็วและท้าทายต่อการจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์มากยิ่งขึ้น เห็นได้จากวิกฤตโรคระบาดที่ผ่านมา ส่งผลให้คณะสังคมศาสตร์ต้องใช้นวัตกรรมการศึกษา (Education Innovation) เข้ามาช่วยจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดพัฒนาและขับเคลื่อนโดยนวัตกรรม สถานการณ์ และบริบทที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงวิถีการใช้ชีวิต จัดทำหลักสูตรใหม่ ๆ ที่ตอบสนองต่อสังคมพหุวัฒนธรรม ส่งเสริมและพัฒนาคณาจารย์ให้สร้างสรรค์ผลงานวิชาการออกสู่สังคม เสริมสร้างพื้นฐานเปิดเส้นทางการเรียนรู้ใหม่และปรับเปลี่ยนทิศทางการเรียนรู้ โดยการจัดหลักสูตรการเรียนแบบไม่มุ่งปริญญา (Non-degree) เพื่อรองรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทำให้คณะสังคมศาสตร์จะก้าวไปในอนาคตอย่างมั่นคงและยั่งยืน

๔๑ ปี ในวันนี้ จึงนับเป็นความภาคภูมิใจยิ่งสำหรับพวกเราชาวคณะสังคมศาสตร์ ในวาระสำคัญนี้ ขออนุโมทนาขอบคุณคณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ศิษย์เก่า และนิสิตปัจจุบัน รวมถึงผู้มีอุปการคุณต่อคณะสังคมศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้ร่วมแรงร่วมใจเป็นพลังสร้างสรรค์ให้คณะสังคมศาสตร์ได้มุ่งมั่นสนองพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ และเติบโตเจริญรุ่งเรืองเป็นสถาบันที่จัดการศึกษาพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม

“ก้าวไปข้างหน้าอย่างมีความหวัง มองย้อนไปข้างหลังอย่างมีความสุข”

พระอุดมสิทธินายก, รศ.ดร.

คณบดีคณะสังคมศาสตร์ มจร

๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๗

กำหนดการ

โครงการจัดงานครบ ๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันพุธที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

ณ ลานกิจกรรมคณะสังคมศาสตร์ ชั้น G อาคารเรียนรวม โชน B

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เวลา	กิจกรรม
เวลา ๐๙.๐๐ น.	- ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต และผู้ร่วมงาน ลงทะเบียน
เวลา ๑๐.๐๐ น.	- พระพรหมวัชรธีรจารย์, ศ.ดร. อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประธานในพิธี ปลุกต้นไม้ที่ระลึก ๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์บริเวณด้านหน้าคณะสังคมศาสตร์
	- ประธานในพิธี เดินทางถึงบริเวณพิธี จุดธูปเทียน พร้อมนำกล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย
	- พระอุดมสิทธินายก, รศ.ดร. คณบดีคณะสังคมศาสตร์ ถวายเครื่องสักการะ และกล่าวถวายรายงาน
	- รศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายบริหาร ขานรายงาน ผู้เข้ารับรางวัลงานครบรอบ ๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์
	- พระพรหมวัชรธีรจารย์, ศ.ดร. อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มอบโล่และเกียรติบัตรแก่ผู้ได้รับรางวัล
	- พระสงฆ์ทั้งนั้น เจริญชัยมงคลคาถา
	- พระพรหมวัชรธีรจารย์, ศ.ดร. อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กล่าวสัมปทานียกถา

เวลา	กิจกรรม
	- ผู้บริหาร คณาจารย์ ถวายจตุปัจจัยและเครื่องไทยธรรม แต่ ประธานสงฆ์ และคณะสงฆ์
	- พระสงฆ์ทั้งนั้น อนุโมทนาภา
เวลา ๑๑.๓๐ น.	- ฉันทภัตตาหารเพลและรับประทานอาหารร่วมกัน

หมายเหตุ : - กำหนดการนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

- พิธีกรประจำวัน

๑. พระปลัดวรวัฒน์ วรพตโน, ดร.

๒. ผศ.ดร.สุรียา รักษาเมือง

๓. ผศ.ดร.นิกร ศรีราช

- การแต่งกาย บรรพชิต ห่มดองรัดอกเป็นปริมณฑล

ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่คฤหัสถ์ แต่งกายด้วยชุด “ผ้าไทยสีฟ้า”

นิสิตคฤหัสถ์ แต่งกายด้วยเครื่องแบบตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

คำกล่าวถวายรายงาน

พระพรหมวัชรธีรจารย์, ศ.ดร.

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

โดย พระอุดมสิทธินายก, รศ.ดร. คณบดีคณะสังคมศาสตร์

ในโครงการจัดงานครบ ๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันพุธที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

ณ ลานกิจกรรมคณะสังคมศาสตร์ ชั้น G อาคารเรียนรวม โชน B

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กราบเรียน พระเดชพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.พระพรหมวัชรธีรจารย์
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่เคารพอย่างสูง

กระผม รองศาสตราจารย์ ดร.พระอุดมสิทธินายก คณบดีคณะสังคมศาสตร์
ประธานกรรมการดำเนินงานโครงการจัดงานครบ ๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์ รู้สึกปลื้ม
ปีติยินดีเป็นอย่างยิ่งที่พระเดชพระคุณได้มีเมตตามาเป็นประธานเปิดโครงการ ณ ลาน
กิจกรรมคณะสังคมศาสตร์ ชั้น G อาคารเรียนรวม โชน B มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในวันที่

กระผม ขอกราบถวายรายงานในรายละเอียดของการจัดโครงการโดยสังเขป
ดังนี้

โครงการดังกล่าวข้างต้นนี้ คณะสังคมศาสตร์ ได้ดำเนินตามนโยบายและแผน
ของมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้าง การพัฒนาบุคลากร และนิสิตที่มี
คุณภาพ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนถึงการปฏิบัติงานบริการวิชาการแก่สังคม
นับเป็นก้าวสำคัญในการพัฒนาการของคณะสังคมศาสตร์ เพื่อให้บุคลากรของคณะได้

สร้างสรรค์ และร่วมระลึกถึงคุณูปการของบูรพาจารย์ของมหาวิทยาลัย และเพื่อระดมทุนจัดตั้งกองทุนพัฒนาคณะสังคมศาสตร์ต่อไป จึงได้กำหนดจัดโครงการดังกล่าวให้เป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัยโดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

๑) เพื่อให้บุคลากรของคณะได้สร้างสรรค์ และร่วมระลึกถึงคุณูปการของบูรพาจารย์ ของมหาวิทยาลัย

๒) เพื่อให้สร้างเครือข่ายสังคมศาสตร์ เพื่อขับเคลื่อนงานวิชาการสู่ระดับสากล

๓) เพื่อระดมทุนจัดตั้ง “กองทุนพัฒนาคณะสังคมศาสตร์”

๔) เพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยและคณะสังคมศาสตร์

โครงการดังกล่าวนี้ มีการจัดกิจกรรมขึ้นในวันพุธที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยได้รับความเมตตาจาก พระเดชพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.พระพรหมวัชรธีรารจารย์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นประธานในพิธีปลูกต้นไม้ที่ระลึก ๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์ พิธีมอบโล่เกียรติคุณแก่ผู้ที่ได้รับรางวัลงานครบรอบ ๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์ รางวัลผู้ชนะการประกวดคลิปวิดีโอ ในหัวข้อ ประชาสัมพันธ์รับสมัครนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปี ๒๕๖๗ และรางวัลนิสิตที่มีผลคะแนนระดับดีเยี่ยม รายวิชาข้อสอบกลาง ตามลำดับ

อนึ่ง คณะกรรมการดำเนินงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลของการจัดโครงการดังกล่าวนี้ จะนำไปเพื่อการระลึกถึงคุณูปการของบูรพาจารย์และผู้มีอุปการคุณต่อคณะสังคมศาสตร์ สามารถสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในองค์กร และพัฒนาเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนงานวิชาการสู่ระดับสากลได้สืบไป

บัดนี้ได้เวลาอันเป็นสุขมงคลฤกษ์แล้ว กระผมในนามของผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิต ของคณะสังคมศาสตร์ ขออนุญาตเบิกตัวผู้ชานรายนามเข้ารับรางวัล คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรพล ใจเย็น รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายบริหาร และขอกราบอาราธนาพระเดชพระคุณได้เป็นประธานมอบโล่เกียรติคุณแก่ผู้ที่ได้รับรางวัลงานครบรอบ ๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์ รางวัลผู้ชนะการประกวดคลิปวิดีโอ ในหัวข้อ ประชาสัมพันธ์รับสมัครนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช

วิทยาลัย ประจำปี ๒๕๖๗ และรางวัลนิสิตที่มีผลคะแนนระดับดีเยี่ยม รายวิชาข้อสอบ
กลาง พร้อมทั้งกล่าวเปิดโครงการฯ สืบต่อไป

กราบเรียนมาด้วยความเคารพอย่างสูง

พระอุดมสิทธินายก, รศ.ดร.

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

ส่วนที่ ๒ ประวัติและพัฒนาการของคณะสังคมศาสตร์

ประวัติคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประวัติคณะสังคมศาสตร์

ปีพุทธศักราช ๒๕๑๒ คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคม ได้ออกคำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง การศึกษาของมหาวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๑๒ และเรื่องการศึกษาของคณะสงฆ์ จากคำสั่งทั้งสองฉบับนี้ ส่งผลให้มหาวิทยาลัย มีสถานะเป็นสถาบันการศึกษาของคณะสงฆ์ ไทยโดยสมบูรณ์ และทำการเปิดสอนคณะเอเชียอาคเนย์ ต่อมาเปลี่ยนเป็น คณะมานุษย สงเคราะห์ศาสตร์ ต่อมาปีพุทธศักราช ๒๕๒๖ คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย ได้แยกคณะ มานุษยสงเคราะห์ศาสตร์ออกเป็นสองคณะ คือ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์ จึงได้ก่อกำเนิดขึ้น ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๖ พร้อมกับการปรับปรุงหลักสูตร หลักสูตรเดิมมีหน่วยกิต ๒๐๐ หน่วย ถูกลดจำนวนลงเหลือหน่วย กิตเพียง ๑๕๐ หน่วย ซึ่งจำนวนหน่วยกิต เป็นเช่นเดียวกันสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป ทั้งนี้ เพื่อรองรับ พ.ร.บ. กำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทางพระพุทธศาสนา

อาจารย์ผู้เป็นกำลังสำคัญในการก่อกำเนิดคณะสังคมศาสตร์ในขณะนั้นคือ พระมหาสำราญ ปิยธมโม (น.ธ.เอก, ป.ธ.๖, M.A. (Phil.)) รวมทั้งมีผู้บริหารของ คณะสังคมศาสตร์ที่ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะสังคมศาสตร์จนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีคุณูปการ อย่างต่อเนื่องมีดังนี้

๑. พระมหาวิสุทธิ ปญฺญสุโร รักษาการคณบดี

๒๐ พ.ค. ๒๕๒๖ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๒๖

๒. พระมหาปรีชา ปริณฺฑาโร รักษาการคณบดี

๓๐ ก.ย. ๒๕๒๖ - ๑๙ มี.ค. ๒๕๒๗

๓. พระมหาอิน วรกีจโจ ดำรงตำแหน่งคณบดี

พ.ศ. ๒๕๒๗ - ๒๕๓๐

๔. พระมหาสำราญ ปิยธมโม ดำรงตำแหน่งคณบดี

พ.ศ. ๒๕๓๐ - ๒๕๓๕

๕. พระครูปลัดประสิทธิ์ ฐุรสิทฺโธ, ดร. ดำรงตำแหน่งคณบดี

พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๔๕

๖. พระครูวิจิตรธรรมโชติ (สามารถ โชติธมฺโม) ดำรงตำแหน่งคณบดี

พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙

๗. พระครูปุริมาณูรักษ์, รศ.ดร. (ประสิทธิ์ รุรสิทธิ์) ดำรงตำแหน่งคณบดี

พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๓

๘. พระวชิรภิกขิตปัญชิต, รศ.ดร. (ทองขาว กิตติธโร) ดำรงตำแหน่งคณบดี

พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๖๕

๙. พระอุดมสิทธินายก, รศ.ดร. (กำพล คุณงกโร) ดำรงตำแหน่งคณบดี

พ.ศ. ๒๕๖๕ - ปัจจุบัน

วิวัฒนาการของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปโดยลำดับ จากเดิมมีเพียงคณะเดียว ได้ขยายออกเป็น คณะพุทธศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย การขยายของมหาวิทยาลัย ทำให้มีความจำเป็นต้องย้ายคณะสังคมศาสตร์จากวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ มาอยู่ที่ อาคารเรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ศูนย์วัดศรีสุदारาม เลขที่ ๒๓ ถนนบางขุนนนท์-ตลิ่งชัน แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ในวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๒ และทางคณะได้ย้ายสำนักงานคณบดีคณะสังคมศาสตร์ มาปฏิบัติหน้าที่ ณ อาคารเรียนรวม โชน B มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒ จนถึงปัจจุบัน

ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์และพันธกิจ

สุภาษิต (Proverb)

สุภาษิตว่า ปณญา โลกสมิ ปชโชโต

แปลว่า ปัญญาเป็นแสงสว่างในโลก

ปณิธาน (Determination)

ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูง สำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์

ปรัชญา (Philosophy)

พุทธธรรม ปัญญา นำการพัฒนาสังคม

วิสัยทัศน์ (Vision)

มุ่งเป็นผู้นำทางปัญญาและคุณธรรม สร้างพุทธนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสังคมสันติสุข

พันธกิจ (Mission)

ผลิตบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลิตบัณฑิตและพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๓ ประการ คือ ความรู้ดี มีคุณธรรม นำสันติสุข ให้เทียบพร้อมด้วยการพัฒนาคุณธรรมและปัญญา

วิจัยและพัฒนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การวิจัยและค้นคว้า เพื่อสร้างองค์ความรู้ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ในพระไตรปิฎกและศาสตร์สมัยใหม่ และสร้างพุทธนวัตกรรมด้านศึกษาศาสตร์ โดยวิธีสหวิทยาการแล้วนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหา ศีลธรรม และจริยธรรมของสังคม รวมทั้งพัฒนาคุณภาพงานวิชาการด้านศึกษาศาสตร์

ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ตามปณิธานการจัดตั้งมหาวิทยาลัย ด้วยการปรับปรุงกิจกรรมต่างๆ ให้ประสานสอดคล้อง เอื้อต่อการส่งเสริม สนับสนุนกิจการคณะสงฆ์และสังคม สร้างความรู้ ความเข้าใจหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา สร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่ประชาชน จัดประชุม สัมมนา และฝึกอบรม เพื่อพัฒนาพระสงฆ์และบัณฑิต ให้มีศักยภาพในการธำรงรักษา เผยแผ่หลักคำสอน และเป็นแกนหลักในการพัฒนาจิตใจ และสังคมในวงกว้าง

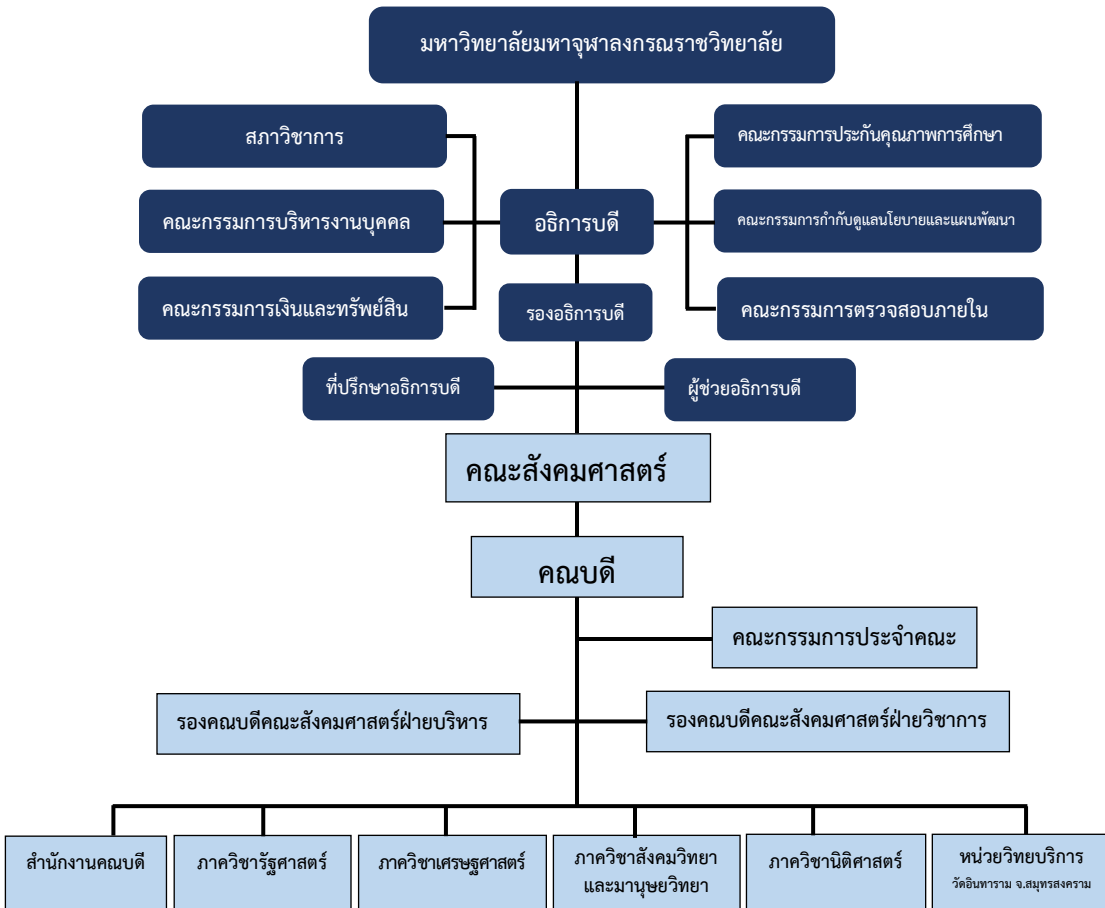
ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เสริมสร้าง และพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ให้เอื้อต่อการศึกษา เพื่อสร้างจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย สนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ

โครงสร้างองค์กร และโครงสร้างการบริหาร

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อจัดการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาบูรณาการเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ โดยมีโครงสร้างการบริหารจัดการในระดับต่างๆ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการจัดการศึกษาดังนี้

โครงสร้างการบริหารคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

หลักสูตร

คณะศึกษาศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยให้ประกาศใช้และจัดการศึกษาหลักสูตร ตั้งแต่ชั้นประกาศนียบัตรถึงชั้นปริญญาเอก โดยดำเนินการจัดการเรียนการสอน จำนวน ๒๔ หลักสูตร แต่ละหลักสูตรอยู่ภายใต้ภาควิชา ดังนี้

หลักสูตรของภาควิชารัฐศาสตร์ เปิดสอน ๑๕ หลักสูตร คือ

๑. หลักสูตรระดับปริญญาตรี จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย
 - ๑) หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
 - ๒) หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
 - ๓) หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
๒. หลักสูตรระดับปริญญาโท จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย
 - ๑) หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
 - ๒) หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
 - ๓) หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
๓. หลักสูตรระดับปริญญาเอก จำนวน ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย
 - ๑) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
 - ๒) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 - ๓) หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
 - ๔) หลักสูตรนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์
 - ๕) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์
๔. หลักสูตรประกาศนียบัตร จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย
 - ๑) หลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.)
 - ๒) หลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารท้องถิ่น (ป.บท.)
๕. หลักสูตรวุฒิปัตร์ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย
 - ๑) หลักสูตรวุฒิปัตร์พุทธพยาบาลศาสตร์ (พ.กศ.)
 - ๒) หลักสูตรวุฒิปัตร์พุทธทัศนศิลป์ (พ.ทศ.)

หลักสูตรของภาควิชาเศรษฐศาสตร์ เปิดสอน ๑ หลักสูตร คือ

๑. หลักสูตรระดับปริญญาตรี จำนวน ๑ หลักสูตร คือ
 - ๑) หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต

หลักสูตรของภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา เปิดสอน ๒ หลักสูตร คือ

๑. หลักสูตรระดับปริญญาตรี จำนวน ๓ หลักสูตร คือ

๑) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

๒) หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต

๓) หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์จิตเวช

๒. หลักสูตรระดับปริญญาโท จำนวน ๒ หลักสูตร คือ

๑) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

๒) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมสังคม

และวัฒนธรรมสร้างสรรค์

๓. หลักสูตรระดับปริญญาเอก จำนวน ๑ หลักสูตร คือ

๑) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

หลักสูตรของภาควิชานิติศาสตร์ เปิดสอน ๒ หลักสูตร คือ

๑. หลักสูตรระดับปริญญาตรี จำนวน ๑ หลักสูตร คือ

๑) หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต

๒. หลักสูตรระดับปริญญาโท จำนวน ๑ หลักสูตร คือ

๑) หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต

บุคลากรคณะศึกษาศาสตร์

ทำเนียบผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์

พระมหาวิสุทธิ์ พลณสุสโร
รักษาการคณบดี

๒๐ พ.ศ. ๒๕๒๖ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๒๖

พระมหาปรีชา ปริณถาโร
รักษาการคณบดี

๓๐ ก.ย. ๒๕๒๖ - ๑๙ มี.ค. ๒๕๒๗

พระมหาชิน วรกิจใจ
ดำรงตำแหน่งคณบดี

พ.ศ. ๒๕๒๗-๒๕๓๐

พระมหาสำรวม ปิยธมโม
ดำรงตำแหน่งคณบดี

พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๔

พระครูวิจิตรธรรมโชติ
(สามารถ โชติธมโม)

ดำรงตำแหน่งคณบดี

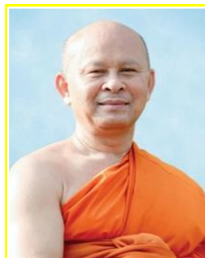
พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙

พระครูปริมาณุรักษ์, รศ.ดร.
(ประสิทธิ์ ชูรสิทโธ)

ดำรงตำแหน่งคณบดี

พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๔๕ และ พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๓

พระวชิรกิตติบัณฑิต, รศ.ดร.

(ทองขาว กิตติธโร)

ดำรงตำแหน่งคณบดี

พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๖๕

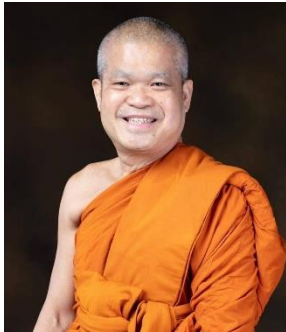
พระอุดมสิทธิธนายก, รศ.ดร.

(กำพล คุณงักโร) ป.ธ.๘, ป.บส., ป.สศ., พธ.บ., น.บ., พธ.ม., น.ม., พธ.ด., ค.ด., ปร.ด.

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๖๕ – ปัจจุบัน

คณะกรรมการประจำคณะวิทยาศาสตร์

พระราชวัชรสารบัณฑิต, รศ.ดร.
รองอธิการบดี
ฝ่ายวางแผนและพัฒนา
ประธานกรรมการ

พระอุดมสิทธินายก, รศ.ดร.
คณบดีคณะวิทยาศาสตร์
รองประธานกรรมการ

พระเมธาวิเชียร, รศ.ดร.
ผู้ทรงคุณวุฒิ

พระปลัดระพิน พุทธิสาร, รศ.ดร.
รองคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ
กรรมการ

รศ.ดร.ณัฐมิ โชคเหมาะ
ผู้ทรงคุณวุฒิ

รศ.ดร.อัจฉรา หล่อตระกุล
ผู้ทรงคุณวุฒิ

รศ.ดร.ดวงตา สราญรมย์
ผู้ทรงคุณวุฒิ

รศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น
รองคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ ฝ่ายบริหาร
กรรมการ

ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา
หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์
กรรมการ

ผศ.ดร.เดช ชูจันอัติ
หัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์
กรรมการ

ผศ.ดร.ผดุง วรณทอง
หัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยา
กรรมการ

พระครูชินวिरบัณฑิต, ผศ.ดร.
หัวหน้าภาควิชานิติศาสตร์
กรรมการ

พระมหาพิสุทธิ์ สิทธิเมธี
เลขานุการสำนักงานคณบดีคณะสังคมศาสตร์
กรรมการและเลขานุการ

ผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์

พระอุดมสิทธินายก, รศ.ดร.
คณบดีคณะวิทยาศาสตร์

พระปลัดระพิน พุทธิสารโ, รศ.ดร.
รองคณบดีคณะวิทยาศาสตร์
ฝ่ายวิชาการ

รศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น
รองคณบดีคณะวิทยาศาสตร์
ฝ่ายบริหาร

พระมหาพิสุทธิ์ สิทธิเมธี
เลขาธิการสำนักงานคณบดี
คณะวิทยาศาสตร์

ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา
หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์

ผศ.ดร.เดช ชูจันอัด
หัวหน้าภาควิชา
เศรษฐศาสตร์

ผศ.ดร.ผดุง วรรณทอง
หัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยา
และมานุษยวิทยา

พระครูชินวীরบัณฑิต, ผศ.ดร.
หัวหน้าภาควิชานิติศาสตร์

ผศ.ดร.ธิติวุฒิ หมั่นมี
รองหัวหน้าภาควิชา
รัฐศาสตร์

ที่ปรึกษาคณบดีคณะสังคมศาสตร์

บุคลากรคณะสังคมศาสตร์

๑. บุคลากรสำนักงานคณบดีคณะสังคมศาสตร์

๒. บุคลากรภาควิชารัฐศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระครูสุตวุฒิคุณบัณฑิต, ผศ.ดร.
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระครูชินนวิธบัณฑิต, ผศ.ดร.
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระครูสังฆรักษ์เอกสิทธิ์ อธิโต, ผศ.ดร.
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระครูวิโรจน์กาญจนเขต, ผศ.ดร.
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระปลัดวารวิวัฒน์ วรพุดโน, ดร.
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระครูธรรมธรรสฐาพร ปกสุโร
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระมหาสมชาย ชนุดิสโร
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระมหาสุพัฒน์ นนทบุญโญ, ดร.
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระปลัดสมนึก อธิบุญโญ, ดร.
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระปลัดชาเนรงค์ โขติธมฺโม, ดร.
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศ.ดร.จางค์ อดิวิมณีสีกั
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.สมาน งามสนิทา
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.วิชชานันท์ อิศรเดช
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองลินทร์
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหล็ก
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.ประณต นันทิยะกุล
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.วัชรินทร์ ชวณศิlob
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.พิเชฐ ทังโต
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.ปฐุมย์ ปุฒยมไพรีดา
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.อภิญญา จิตรช่อฟ้า
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.อณูภูมิ ไชวเกษม
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.รัชชัยย์ สมอเหนือ
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.พิงกอรณ์ แก่นท้าว
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.ยุทธนา ปราณีโต
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.พงศ์พัฒน์ จิตตานุกรักษ์
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.ประเสริฐ ธิลาวั
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.สุริยา รักษาเมือง
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.แอนน โยอินทร์
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อาจารย์ ดร.มนัส โนนุช
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อาจารย์ ดร.ปรกต ชาบนต์ติต
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.กฤษดา พูนสุวรรณ
นักวิจัย
หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระมหาสมัคร อติภทฺโท
นักจัดการงานทั่วไป
หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระพลวัฒน์ ส孚ไธ
นักจัดการงานทั่วไป
หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นายพลวัฒน์ สีทา
นักวิชาการศึกษา
หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นายเนรศ ฤทธิเดช
นักจัดการงานทั่วไป
หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นางสาววรรณิณี สุวรรณจิระไพศาล
นักจัดการงานทั่วไป
หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นายกิตติพัธ คำสุข
นักวิชาการศึกษา
หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นายดวงจันทร์ แสงอาทิตย์
นักวิชาสัมพันธ์
หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์

๓. บุคลากรภาควิชาเศรษฐศาสตร์

๔. บุคลากรภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.โกนัญญ์ ศรีทอง
อาจารย์ประจำภาควิชา
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.วีวัฒน์ หามนตรี
อาจารย์ประจำภาควิชา
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.ลูบลวรรณภา กวากนันท
อาจารย์ประจำภาควิชา
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.เดชา กัปโก
อาจารย์ประจำภาควิชา
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อาจารย์ ดร.วสันต์ สัมรัตนภัทรกุล
อาจารย์ประจำภาควิชา
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อาจารย์ ดร.สร้อยบุญ ทรายทอง
อาจารย์ประจำภาควิชา
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อาจารย์ ดร.พรทิพย์ เดชสมบูรณ์กัจ
อาจารย์ประจำภาควิชา
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อาจารย์ ดร. ชัยยศชนก เหล่าสุนทร
อาจารย์ประจำภาควิชา
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อาจารย์ ดร. สุติดิตา พาดุทธิ
อาจารย์ประจำภาควิชา
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อาจารย์ สนธิญาณ รักษาภักดิ์
อาจารย์ประจำภาควิชา
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

๕. บุคลากรภาควิชานิติศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อาจารย์ ทิวัฒน์ มโนรัตน์
อาจารย์ประจำภาควิชานิติศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อาจารย์ มารุตพงศ์ มาสิงห์
อาจารย์ประจำภาควิชานิติศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นางสาวกมลกานต์ มั่นหมาย
นักจัดการงานทั่วไป
ภาควิชานิติศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นายกิตติ นงนุช
นักจัดการงานทั่วไป
ภาควิชานิติศาสตร์

๔๑ ปี ๔ ทศวรรษ พัฒนาการคณะสังคมศาสตร์

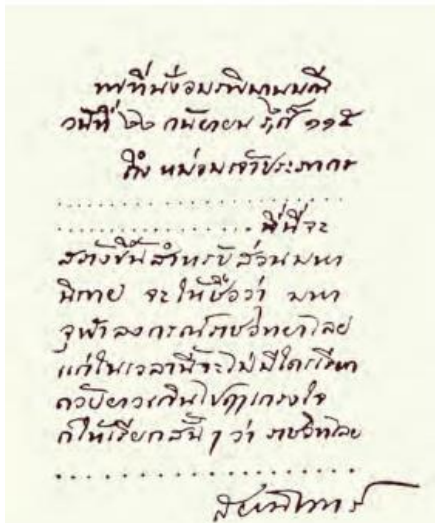
ระยะแรก ระยะก่อตั้งคณะสังคมศาสตร์ (พ.ศ. ๒๕๒๖ - ๒๕๓๙)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สถาปนาโดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ล้นเกล้ารัชกาลที่ ๕ (พ.ศ. ๒๓๙๖ - ๒๔๕๓) นับแต่ พ.ศ. ๒๔๓๐ และเริ่มจัดการเรียนการสอนนับแต่ พ.ศ. ๒๔๙๐ ทำให้มีพัฒนาการต่อเนื่องมาในรูปของสถาบันการศึกษาสงฆ์ ผลิตบัตติตพระสงฆ์สามเณรน้อยให้มีความรู้มีการศึกษาตามปณิธานของล้นเกล้ารัชกาลที่ ๕ ที่มุ่งจัดการศึกษาพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ดังปรากฏข้อมูลที่ว่า

...ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์...

พระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช ล้นเกล้ารัชกาลที่ ๕ ได้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๙ ซึ่งเป็นถ้อยคำที่ผู้บริหารและบูรพาจารย์ของ

มหาวิทยาลัยแห่งนี้ พุดออกมาซ้ำแล้วซ้ำเล่า ให้ผู้บริหาร คณาจารย์ และศิษย์ปัจจุบันได้ ฟังอยู่ตลอดเวลาจากพระราชปณิธานวันสำคัญดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการจัดการศึกษาสำหรับทุกหลักสูตรของมหาวิทยาลัย เป็นเข็มทิศชี้ทางให้แก่การยกย่องหลักสูตรที่พึงที่จะพึงมีใน มจร ผู้มีหน้าที่ในการจัดทำหลักสูตรของ มจร ทุกคน จะตระหนักรู้ และเอาใจใส่เสมอมาว่า เรียนวิชาการใด ๆ พึงให้ครบตามพระราชปณิธานที่ว่า "ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูง"

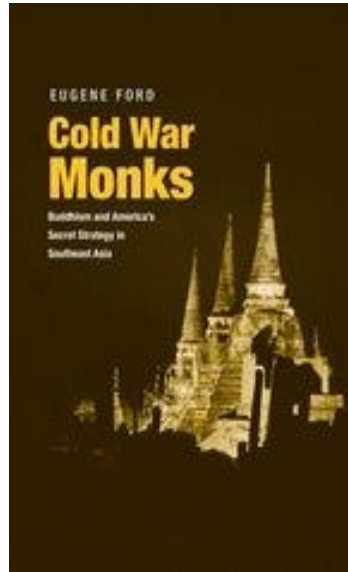

พระราชหัตถเลขา ล้นเกล้ารัชกาลที่ ๕

รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม
รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป

พัฒนาการอีกเรื่องหนึ่งที่น่าจดจำ และน่าจะถือว่าเป็นจุดกำเนิดหรือพัฒนาการของการก่อตั้งคณะสังคมศาสตร์ก็คงไม่ผิดถ้าตีความจากบันทึกของ ศ.(พิเศษ) จำนงค์ ทองประเสริฐ (พ.ศ. ๒๔๗๕-) ราชบัณฑิต ผู้ที่ถือว่าเป็นศิษย์คนแรกของมหาวิทยาลัยนับแต่การก่อตั้งดังบันทึกที่ว่า

“... ข้าพเจ้านึกถึงเหตุการณ์ในอดีตก่อนที่จะมีคณะสังคมศาสตร์ นั่นคือ เมื่อข้าพเจ้าได้รับทุน จากมูลนิธิอาเซียนให้ไปศึกษาต่อระดับปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยเยล สหรัฐอเมริกา ในสาขาวิชาปรัชญา มีกำหนดเวลา ๒ ปีนั้น เมื่อข้าพเจ้าได้เข้าศึกษาที่บัณฑิตวิทยาลัย (Graduate School) ข้าพเจ้าสนใจวิชาเอเชียอาคเนย์ศึกษา (South East Asia Studies) มาก จึงได้สมัครเรียนทั้งด้านปรัชญาและเอเชียอาคเนย์ศึกษา รวมทั้งหมด ๒๒ รายวิชา เกินกว่าที่เขากำหนดให้เรียนเฉพาะรายวิชาปรัชญา แม้จะเรียนเกินกำหนด แต่ข้าพเจ้าก็พยายามอย่างสุดความสามารถ เพราะเวลานั้นปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิตไม่มีใครรับรอง ไม่ว่าจะเป็นคนละสงฆ์ไทยหรือรัฐบาลก็ตาม แต่เมื่อข้าพเจ้าสามารถเรียนจบ ๒๒ รายวิชา โดยใช้เวลาเพียงปีครึ่งและได้คะแนนระดับ "เกียรตินิยม" ด้วย เป็นผลทำให้รัฐบาลไทยต้องยอมรับปริญญา พุทธศาสตรบัณฑิตของมหาจุฬาฯ โดยปริยาย เพราะมหาวิทยาลัยเยล เป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงเข้าเรียนยากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก

เมื่อข้าพเจ้ากลับมาปฏิบัติงานที่มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้รับตำแหน่งเป็นผู้ช่วยอธิการบดี และรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มูลนิธิอาเซียนเห็นว่าข้าพเจ้าได้ศึกษาวิชาด้านเอเชียอาคเนย์ศึกษามาเป็นอย่างดี จึงเสนอให้มหาจุฬาฯ สมัยนั้นเปิด "คณะเอเชียอาคเนย์" ขึ้นเป็นแห่งแรกในประเทศไทยหรืออาจเป็นในโลกก็ได้ โดยมูลนิธิอาเซียนออกทุนให้ทุกอย่างเป็นเวลา ๓ ปี ซึ่งในสมัยนั้น มหาจุฬาฯ ได้เปิดสอนวิชาการต่าง ๆ "เกี่ยวกับประเทศในเอเชียอาคเนย์ ไม่ว่าจะเป็นประเทศลาว เขมร พม่า หรือมลายู โดยศึกษาทั้งด้านประวัติศาสตร์และภาษาโดยเฉพาะภาษาพม่าและภาษายาวีนั้น เราต้องศึกษาด้วย แต่เมื่อข้าพเจ้าได้ลาสิกขาออกมาแล้ว ทางมหาจุฬาฯ ก็ได้เปลี่ยนชื่อคณะเอเชียอาคเนย์ เป็นคณะมานุษยสังคมศาสตร์ ซึ่งข้าพเจ้าก็ไม่ทราบเพราะเหตุใด อาจเป็นเพราะมูลนิธิอาเซียนเลิกให้การอุปถัมภ์ก็เป็นได้....

ข้าพเจ้ายังคิดอยู่ว่าเวลานี้โลกกำลังตื่นตัวเรื่อง "ประชาคมอาเซียน" อยู่ถ้าคณะเอเชียอาคเนย์ยังมีอยู่เท่ากับเป็นการเปิดประตูไปสู่ประชาคมอาเซียนอย่างแน่นอนและปัญหาภาคใต้ ก็อาจไม่รุนแรงอย่างในปัจจุบัน เพราะเราอาจมีพุทธศาสนิกชนที่พูดภาษายาวีได้ทีพอจะสื่อสารกับประชาชนที่พูดภาษายาวีได้อย่างแน่นอน แต่เมื่อมี

คณะมานุษยสังเคราะห์ศาสตร์ขึ้นมาแทนและต่อมาคณะมานุษยสังเคราะห์ศาสตร์ โดยตั้งคณะสังคมศาสตร์และคณะมนุษยศาสตร์ขึ้นมาแทนถ้าหากคณะสังคม คงเจตนาารมณของการก่อตั้งคณะเอเชียอาคเนย์ได้ก็จะดี โดยเปิดรายวิชาภาษาต่างประเทศ ในประชาคมอาเซียนขึ้น ซึ่งจะทำให้โลกยอมรับว่ามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มี "วิสัยทัศน์" อันยาวไกล ซึ่งจะสามารถสนองเจตนาารมณของการตั้ง "ประชาคมอาเซียน" ได้อย่างแน่นอน อันจะมีผลทำให้คณะสังคมศาสตร์ของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นที่สนใจและจะได้รับการสนับสนุนจากประชาคมอาเซียนอย่างแน่นอนและมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยก็จะได้ชื่อว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่มีวิสัยทัศน์อันยาวไกลโดยแท้..."

ศ.(พิเศษ) จำรงค์ ทองประเสริฐ

ราชบัณฑิต พุทธศาสตรบัณฑิตรูปแรกของ มจร พัฒนามาเป็นคณะสังคมศาสตร์ในที่สุด

ดังนั้นช่วงเวลานี้ จึงควรเป็นการบันทึกถึงพัฒนาการต่อเนื่องของคณะสังคมศาสตร์ได้ด้วยเช่นกัน รวมทั้งในช่วงเวลานั้นแนวคิดในเรื่องการเข้ามามีอิทธิพลของชาติตะวันตกในยุคสงครามเย็น จึงสะท้อนถึงความสำคัญของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งที่มาของทุนมูลนิธิอาเซียนที่ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในศาสนาเช่น ศ.(พิเศษ) จำรงค์ ทองประเสริฐ (พ.ศ. ๒๔๗๕ - ปัจจุบัน อายุ ๙๔ ปี) ดิชนัทธัน (Thích Nhất Hạnh, ค.ศ.1926 - 2022 อายุ ๙๕ ปี ประเทศเวียดนาม) หรือ สมเด็จพระมหาโชฆณันทะ (Preah Maha Ghosananda, ค.ศ.1913 - 2007, อายุ ๙๗ ปี/ประเทศกัมพูชา) ซึ่งมีนัยยะของการรุกคืบเข้ามาของชาติตะวันตกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้^๑

^๑ Eugene Ford. (2017). Cold War Monks Buddhism and America's Secret Strategy in Southeast Asia; Imprint: Yale University Press. หนังสือเล่มนี้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองระหว่างประเทศ ที่นำศาสนาพุทธในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการมีส่วนร่วมเพื่อเป็นแกนนำทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ ของการเมืองโลกในช่วงยุคสมัยของสงครามเย็น (Cold War) ซึ่งเป็นหมุดหมายและพัฒนาการทางประวัติศาสตร์หนึ่งี่สร้างความเปลี่ยนแปลงให้แก่ระบอบเศรษฐกิจการเมืองและสังคมภายในภูมิภาคแห่งนี้ด้วยเช่นกัน

ในส่วนคณะสังคมศาสตร์ มีพัฒนาการต่อเนื่อง กล่าวคือในปีพุทธศักราช ๒๕๑๒ คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคม ได้ออกคำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง การศึกษาของมหาวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๑๒ และเรื่องการศึกษาของคณะสงฆ์ จากคำสั่งทั้งสองฉบับนี้ ส่งผลให้มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีสถานะเป็นสถาบันการศึกษาของคณะสงฆ์ไทยโดยสมบูรณ์ และทำการเปิดสอนคณะเอเชียอาคเนย์ ต่อมาเปลี่ยนเป็น คณะมานุษยสังเคราะห์ศาสตร์ ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๒๖ คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย ได้แยกคณะมานุษยสังเคราะห์ศาสตร์ออกเป็นสองคณะ คือ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์

ดังนั้นตามหลักฐานที่ปรากฏคณะสังคมศาสตร์ จึงได้ก่อกำเนิดขึ้น ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๖ พร้อมกับการปรับปรุงหลักสูตร หลักสูตรเดิมมีหน่วยกิต ๒๐๐ หน่วย ถูกลดจำนวนลงเหลือหน่วยกิตเพียง ๑๕๐ หน่วยกิต ซึ่งจำนวนหน่วยกิต เป็นเช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป ทั้งนี้เพื่อรองรับ พ.ร.บ. กำหนดวิถียุทธศาสตร์ผู้สำเร็จวิชาการทางพระพุทธศาสนา

โดยมีผู้บริหารคณาจารย์ที่ถือว่าเป็นกลไกสำคัญของการก่อตั้งคณะสังคมศาสตร์ในช่วงเวลานั้นคือ พระมหาสำรวม ปิยธมโม (น.ธ.เอก, ป.ธ.๖, M.A. (Phil.)) ซึ่งมีส่วนอย่างสำคัญในการผลักดันขับเคลื่อนจนกระทั่งก่อตั้งคณะสังคมศาสตร์จนสำเร็จ โดยมีผู้บริหารของคณะสังคมศาสตร์ ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการเริ่มต้นและพัฒนาการของคณะสังคมศาสตร์ในช่วงแรกจนกระทั่งส่งต่อมากระทั่งปัจจุบัน ตามที่ปรากฏในแต่ละช่วงเวลา คือ

พระมหาสำรวม ปิยธมโม
อดีตคณบดีรูปที่ ๔

รูปที่ ๑ พระมหาวิสุทธิ์ ปณฺณสฺสโร^๒ รักษาการคณบดี

ตั้งแต่ ๒๐ พ.ค. ๒๕๒๖ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๒๖

รูปที่ ๒ พระมหาปรีชา ปริณฺณารโรว์ รักษาการคณบดี

ตั้งแต่ ๓๐ ก.ย. ๒๕๒๖ - ๑๙ มี.ค. ๒๕๒๗

^๒ พระครูประกาศิตพุทธศาสตร์ (วิสุทธิ์ ปณฺณสฺสโร)

- รูปที่ ๓ พระมหาอิน วรกัจโจ^๓ ดำรงตำแหน่งคณบดี
ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๗ - ๒๕๓๐
- รูปที่ ๔ พระมหาสำรวม ปิยธมโม^๔ ดำรงตำแหน่งคณบดี
ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๐ - ๒๕๓๕
- รูปที่ ๕ พระครูปลัดประสิทธิ์ ชุรสัทโธ,ดร. ดำรงตำแหน่งคณบดี
ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๔๕
- รูปที่ ๖ พระครูวิจิตรธรรมโชติ (สามารถ โชติธมโม)^๕ ดำรงตำแหน่งคณบดี
ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙
- รูปที่ ๗ พระครูปริมาณุรักษ์ (ประสิทธิ์ ชุรสัทโธ), รศ.ดร. ดำรงตำแหน่งคณบดี
ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๓
- รูปที่ ๘ พระวชิรกิตติบัณฑิต (ทองขาว กิตติธโร), รศ.ดร. ดำรงตำแหน่งคณบดี
ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๖๕
- รูปที่ ๙ พระอุดมสิทธินายก (กำพล คุณงกโร), รศ.ดร. ดำรงตำแหน่งคณบดี
ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ถึงปัจจุบัน

วิวัฒนาการของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปโดยลำดับ จากเดิมมีเพียงคณะเดียว ได้ขยายออกเป็น คณะพุทธศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย การขยายของมหาวิทยาลัยทำให้มีความจำเป็นต้องย้ายคณะศึกษาศาสตร์ จากวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ มาอยู่ที่อาคารเรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ศูนย์วัดศรีสุदारาม เลขที่ ๒๓ ถนนบางขุนนนท์-ตลิ่งชัน เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ในวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๒ และทางคณะได้ย้ายสำนักงานคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มาปฏิบัติหน้าที่ ณ อาคารเรียนรวม โชนปี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒ จนถึงปัจจุบัน

^๓ พระราชวิริยสุนทร (อิน วรกัจโจ) อดีตเจ้าอาวาสวัดชัยชนะสงคราม กรุงเทพมหานคร

^๔ พระราชวรนายก (สำรวม ปิยธมโม, พ.ศ.๒๔๘๔ - ๒๕๕๔) อดีตเจ้าอาวาสวัดอุดมธานี พระอารามหลวง อดีตเจ้าคณะจังหวัดนครนายก

^๕ พระครูวิจิตรธรรมโชติ (สามารถ โชติธมโม) เจ้าคณะอำเภอกู่ช้าง-เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน

อดีตบอกความเป็นมา ผู้ประสบการณ์และความทรงจำของคณะสังคมศาสตร์

จากบันทึกคำบอกเล่าสะท้อนถึงพัฒนาการในอดีต ได้สะท้อนให้เห็นว่า คณะสังคมศาสตร์ เป็นหน่วยจัดตั้งที่มีเป้าหมายเพื่อเป็นการเชื่อมศาสตร์ทาง สังคมศาสตร์กับพระพุทธศาสนา ที่ต้องอาศัยความเข้าใจ อาศัยลักษณะเฉพาะที่ส่งเสริม ให้เห็นว่า (๑) ต้องอาศัยความเข้าใจ (๒) ต้องอาศัยเวลา (๓) อาศัยความอดทนด้วยความ มุ่งมั่น ซึ่งสิ่งเหล่านี้หนึ่งเหมือนไม่มีทางไป อีกหนึ่งเหมือนเป็นเครื่องมือเพื่อ เชื่อมเวลาหนึ่งไปสู่เวลาหนึ่งดังปรากฏเป็นคณะสังคมศาสตร์ แห่งความทรงจำนี้ ดัง บันทึกคำบอกเล่าของอดีตผู้บริหารคณะสังคมอย่างน้อย ๒ ท่านที่ท่านบันทึกเอาไว้

“...ผมได้จบการศึกษาในรั้วสีชมพูแห่งนี้ คือ คณะมนุษยศาสตร์ศาสตร์ (อันเป็นที่มาของคณะสังคมศาสตร์ปัจจุบัน) และที่รุ่น ๓๐ ด้วย รุ่นพระมหาเถระ ระดับสูงปัจจุบัน...คือพระเดชพระคุณพระพรหมโมลี (สุชาติ สุชาติ ป.ธ.๙) วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ กรรมการสภา มจร ปัจจุบัน ทำหน้าที่บริหารการคณะสงฆ์หลาย ตำแหน่ง มีเจ้าคณะภาค ๕ เป็นต้น

ผมเมื่อจบแล้วก็ปฏิบัติศาสนกิจตามระเบียบของมหาวิทยาลัย ๑ ปี ก็เดินทางไปชูปตัวที่เมืองนอกคือประเทศอินเดีย เมื่อจบมาก็มาช่วยงานที่วัด ทำหน้าที่เลขานุการ เจ้าคณะเขตพระชนอง พอดีเพื่อนได้ชวนไปช่วยสอนที่บาลีอบรมศึกษา ที่วัดสระเกศฯ สอนไปครึ่งเทอมหลวงพ่อก็ตั้งตัวออกมา แต่ด้วยเลือด มจร เต็มอัตรา...พระราชวรนายก (สำรวม ปิยธมฺโม, ป.ธ.๖) อดีตเจ้าคณะจังหวัดนครนายก ขณะดำรงตำแหน่งคณบดีคณะ สังคมศาสตร์ โทรศัพท์มาว่า สามารถใช้ไหม ครับผม มาช่วยงานหน่อย ถ้ามว่าช่วยงาน ะไรครับ มาเป็นเลขานุการคณะ ถ้ามว่ารู้จักผมได้อย่างไร ท่านบอกว่า ดร.พรรษา...

พระครูวิจิตรธรรมโชติ
อดีตคณบดี รูปที่ ๖

(เพื่อนร่วมรุ่น ขอขอบคุณด้วย) เลยแจ้งท่านว่ากระผมทำงาน เป็นเลขานุการเจ้าคณะเขตอยู่ครับ ท่านว่าผมก็เป็นรองเจ้า คณะจังหวัด เห็นว่าท่านเป็นคนพูดตรง จริง และนักเลงด้วย เลยตอบตกลงว่าพຽนี้ผมไป เมื่อไปทำงานช่วยงานในคณะ ในนามเลขานุการ และได้รับความไว้วางใจจากคณะและ มหาวิทยาลัยมาตลอด คือเป็นหัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์รอง คณบดี และคณบดี ที่จะไม่เอ่ยไม่ได้ก็คือท่านอดีตคณบดี คือ

ผศ.ดร.พระครูปริมาณุรักษ์ (ประสิทธิ์ ฐรลัทธ) ท่านได้ให้โอกาสทำงานร่วมมาในคณะพร้อมกับคณาจารย์ทุกท่าน ได้รับความรู้ประสบการณ์ ตลอดถึงกัลยาณมิตร ในคณะและมหาวิทยาลัย อย่างมากที่สุดจะบรรยาย....”

จากปฐมบทนี้ สะท้อนให้เห็นถึงความอดทนของผู้บริหารที่รอเวลารอความเติบโต อีกนัยหนึ่งเป็นการแสวงหาผู้ร่วมอุดมการณ์ ผู้เล็งเห็นประโยชน์ของอนาคตที่จะขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายร่วมกัน เพราะในบันทึกของอดีตผู้บริหารท่านเดิมก็ได้สะท้อนว่า ปัญหาและอุปสรรคมีอยู่อย่างต่อเนื่อง และในความต่อเนื่องของปัญหานี้ได้สะท้อนให้เห็นว่ามีเครื่องมือในการแก้ปัญหา พร้อมส่งต่อเป็นประสบการณ์ของความทรงจำในอดีตร่วมกัน กล่าวคือ

“...พระพรหมบัณฑิต ท่านมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ให้โอกาสคณะสังคมศาสตร์พัฒนาควบคู่ไปกับมหาวิทยาลัย ที่ว่าอย่างนี้ เพราะว่าประทับใจในความเด็ดเดี่ยวของท่านที่ไม่ทิ้งคณะสังคมศาสตร์ คือช่วงวิกฤติของมหาวิทยาลัย ที่ยังไม่ได้รับการรับรองหรือการตีค่าตามกฎหมาย คณะสังคมศาสตร์ก็อาจเป็นตัวถ่วง คือภาควิชาที่เปิดกลับเหมือนทางโลก ๆ ไป คือ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (เดิม) ทำให้เป็นที่เข้าใจของคนทางโลกว่าเปิดไปทำไม ท่านอธิการบดีได้ชี้แจงอย่างแจ่มแจ้งจนเป็นที่ยอมรับ...”

พระครูวิจิตรธรรมโชติ

เจ้าคณะอำเภอทุ่งช้าง-เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน

อดีตคณบดีคณะสังคมศาสตร์ รูปที่ ๖ ระหว่าง พ.ศ.๒๕๔๕ – ๒๕๔๙

นอกเหนือจากการยอมรับสภาพของปัญหาการบริหารภายในที่ต้องสะท้อนถึงความสัมพันธ์ระหว่างคณะสังคมศาสตร์กับการยอมรับในเชิงสังคมในเชิงของความเป็นศาสตร์ ระหว่างคณะภายในมหาวิทยาลัย และระหว่างบุคลากรภายในองค์กรแล้ว ความสัมพันธ์กับนิสิตก็เป็นบททดสอบหนึ่งของการก้าวเดินของคณะสังคมศาสตร์ด้วย ดังสะท้อนออกมาเป็นบันทึกเรื่องเล่าของอดีตผู้บริหารคณะสังคมศาสตร์ที่ว่า

“...พ.ศ. ๒๕๒๘ ภาคเรียนที่ ๑ เมื่อสอบเสร็จ เจ้าหน้าที่รวบรวมคะแนนประกาศผลสอบออกมาปรากฏว่านิสิตรูปหนึ่งชื่อพระมหาประถม ขนติโก อยู่ชั้นปีที่สอง ภาคเรียนที่หนึ่ง สอบไม่ผ่านถูกลบชื่อออกจากทะเบียนนิสิต (ความจริงท่านสอบผ่านแต่เจ้าหน้าที่ทำคะแนนผิด) ท่านไม่พอใจเกิดการรวมตัวกันขึ้นภายในห้องทั้งหมดก็ลองเอาทะเบียนมาดูแล้วช่วยกันทำช่วยกันคิดว่าผิดอย่างไร ปรากฏว่าไม่ผิดเจ้าหน้าที่ทำผิดเอง พระมหาประถม ขนติโก ท่านทำคะแนนเฉลี่ยสามภาคเรียนได้ ๑.๗๕ ตามระเบียบเขาใช้สำหรับชั้นปีที่หนึ่ง สองภาครวมกันแล้วได้คะแนนเฉลี่ยไม่ถึง ๑.๗๕ ถือว่าสอบตก

แต่ท่านมหาประธม ขนติโก สอบได้คะแนนสามภาครวมกันได้คะแนนเฉลี่ยไม่ถึง ๑.๖๕ เมื่อเขาเข้าใจว่าไม่ผิดก็มีปฏิริยาออกมาคัดค้านการกระทำของเจ้าหน้าที่เกิดความวุ่นวายภายในห้องเรียน ท่านเจ้าคุณเมธีสุทธิพงษ์ (ระวัง) รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการก็เข้าไปพูดคุยชี้แจงทำความเข้าใจ นิสิตทั้งหมดไม่ยอมฟัง เมื่อเจ้าคุณเมธีสุทธิพงษ์ออกมาผมก็เข้าไปในห้องเรียนในฐานะที่ผมเป็นคณบดีคณะสังคมศาสตร์ก็บอกให้นิสิตทราบว่าคุณท่านเข้าใจระเบียบที่ออกใหม่นี้หรือไม่ นิสิตบอกว่าเข้าใจ ผมคิดในใจว่าเห็นถูกของเขาก็เลยบอกว่าพรุ่งนี้จะให้คำตอบว่าใครผิดใครถูก ผมก็ออกจากห้องไปทำงานตามปกติหมดเวลาทำงานผมออกจากห้องไปลงบันไดชั้นล่างนิติตประมาณ ๒๐ รูป เข้ามาล้อมกรอบผมบอกว่าถ้าอาจารย์ไม่แก้ปัญหาให้ยุติ มหาจุฬารัฐบาลแน่ ผมบอกว่าพรุ่งนี้รู้เรื่อง เมื่อไปกุฏิผมสงสน้ำเรียบร้อยก็เอาระเบียบเขาลงไว้ในพุทธจักร มาอ่านดูก็รู้จุดหมายสำคัญ ก็หยิบกระดาษมาทำตัวอย่างดูก็เข้าใจ จึงหยิบโทรศัพท์โทรไปหาอธิการบดีที่ห้องท่านในคืนวันนั้น บอกว่าระเบียบนี้ยกเลิกได้ไหม ท่านบอกว่ายกเลิกไม่ได้เพราะผ่านสภาแล้ว ท่านถามว่าทำไม ผมตอบว่าอาจารย์ประกาศรายชื่อ นิสิตรูปหนึ่งให้พ้นสภาพ นิสิต ผมตรวจดูแล้วว่าท่านไม่ผิด ท่านบอกว่าไม่เป็นไรประกาศยกเลิกได้ รุ่งขึ้นวันใหม่ฉันเพลแล้วผมรีบไปหาอธิการที่ชี้แจงให้ท่านเข้าใจ เมื่อท่านเข้าใจท่านก็บันทึกข้อความถึงนายทะเบียนให้ประกาศชื่อ พระมหาประธม ขนติโก กลับเป็น นิสิตตามเดิม ที่เขียนเรื่องนี้ขึ้นมาเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายได้ระมัดระวังอย่าให้เกิดขึ้นอีกเมื่อนิสิตเขาแน่ใจว่าเขาไม่ผิด เขาจะยอมปฏิบัติตาม ถ้าเขาสงสัยว่าเขาไม่ผิดเขาจะไม่ยอม เรื่องเล็กจะกลายเป็นเรื่องใหญ่ถ้าเขาเคลียร์ไม่ได้เรื่องก็บานปลาย...”

พระราชวริยสุนทร เจ้าอาวาสวัดชัยชนะสงคราม กทม.

อดีตคณบดีคณะสังคมศาสตร์ มจร รูปที่ ๓ ระหว่าง พ.ศ.๒๕๒๗ – ๒๕๓๐

บันทึกเรื่องเล่าผ่านกาลเวลาสะท้อนคุณค่าของข้อมูลที่น่าสนใจตรงที่ว่าคณะสังคมผ่านช่วงเวลาและบททดสอบมาพอสมควรในเรื่องคุณภาพ การยอมรับทั้งสมาชิกภายในองค์กรด้วยตนเองและภายนอก ทั้งในเรื่องของทางเดินในแต่ละก้าวที่มีอุปสรรค ขวากหนามและการยอมรับทั้งในส่วนของการยอมรับกันเอง และการยอมรับในวงกว้างต่อการจัดการศึกษาในอดีตที่ผ่านมา เพื่อจะถูกส่งต่อไปสู่ยุคอันเป็นพัฒนาการและก้าวต่อไป หากมองว่าเพราะมีอดีตที่ผ่านมา จึงมีก้าวต่อไป เพราะมีก้าวอย่างจึงส่งต่อเป็นปัจจุบันซึ่งดังปรากฏ

พระครูปลัดประสิทธิ์ ฐรสัทโธ
อดีตคณบดีรูปที่ ๕

พัฒนาการของคณะสังคมาศตวรรษส่งต่อสู่การพัฒนา

ในการเริ่มต้นและต้องมีพัฒนาการและการส่งต่อ ให้เห็นว่าในแต่ละช่วงมีพัฒนาการและความเป็นมาอย่างไร ซึ่งสะท้อนให้เห็นผ่านปรากฏการณ์และการเกิดขึ้นของเรื่องดังกล่าวด้วย หากกล่าวถึงบุคคลในช่วงเวลาที่เป็นยุคของการเริ่มต้นไม่ว่าจะเป็นอดีต ผู้บริหารที่สืบสานงานต่อ ล้วนมีความสำคัญในฐานะเป็นส่วนสำคัญของการ

พระวชิรภิกขิตถ์บัณฑิต, รศ.ดร.

อดีตคณบดี รูปที่ ๘

เป็นผู้บริหารกิจการของคณะสังคมาศตวรรษจนกลายเป็นส่วนหลัก เรียกว่าต้องมีอุดมคติ อุดมการณ์ ปากท้อง และการใช้ชีวิต เรียกว่า มีทางไปก็ไม่ไป จะด้วยรักมหาวิทยาลัย รักคณะสังคมาศตวรรษ หรือจะด้วยความจำเป็นของการดำเนินชีวิตในแบบวิถีชาวบ้านที่ต้องกินอยู่ ในกรณีของบุคลากรที่เป็นฆราวาส หรือการดำเนินชีวิตในฐานะบุคคลที่ต้องขับเคลื่อนเพื่อไปสู่ช่องทางของการดำเนินชีวิตเพื่ออนาคตที่ดีกว่า ดังนั้นช่วงของการสืบสานและส่งต่อ จึงอาจเป็นไปด้วยความ “ยากลำบาก” แต่อย่างน้อยก็เต็มไปด้วยอุดมการณ์และความมุ่งมั่นอย่างสำคัญด้วยเช่นกัน

บุคคลเป็นส่วนหนึ่งของการขยับก้าวเวลาหรือคนทำให้มิติของเวลามันเชื่อมกัน ซึ่งจะได้นำมาแบ่งปันเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของคณะสังคมาศตวรรษต่อการสร้างความสำคัญเป็นก้าวอย่างที่นำทรงจำ

“...อาตมภาพ ได้เข้าศึกษาที่คณะสังคมาศตวรรษ เมื่อปี พุทธศักราช ๒๕๒๖ ซึ่งเป็นรุ่นที่ ๑ ของคณะสังคมาศตวรรษและเป็นพุทธศาสนตรบัณฑิตของ มจร รุ่นที่ ๓๔ และในขณะนั้น กิจกรรมของคณะสังคมาศตวรรษ ยังไม่เด่นชัด เพราะยังเป็นรุ่นแรก....

การศึกษาในยุคนั้น ถือได้ว่าการศึกษาที่มหาจุฬาร วัตมหาราชาตุนั้น มีสี่ส้นในทางที่ดีเพราะมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ทางโลกเขาไม่อนุญาตให้พระสงฆ์เข้าศึกษา ถือว่าไม่เปิดกว้างให้กับพระภิกษุสามเณรเลย และในรุ่นแรกที่คุณคณะสังคมาศตวรรษเปิดรับสมัคร ได้มีนิสิตที่เข้าศึกษาร่วมรุ่น ในรุ่นแรกนั้น จำนวน ๔๐ รูป ถือว่าคุณคณะนี้มีนิสิตน้อย ทำให้มีความผูกพันกันสูง แต่เมื่อเรียนเข้าจริง ๆ ก็สำเร็จการศึกษาเป็นพุทธศาสนตรบัณฑิต ในรุ่นที่ ๑ ของคณะสังคมาศตวรรษ เพียง ๑๑ รูปเท่านั้น....

ในขณะนั้นไม่มีทางเลือก เพราะอาตมาไม่มีวุฒิทางเปรียญธรรม ทางมหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้เรียนเพียงคณะเดียว คือ คณะสังคมศาสตร์ เหมือนว่าเป็นการบังคับเราให้ต้องเลือกเรียนคณะสังคมศาสตร์นี้...

พระพรหมสิทธิ
อดีตเจ้าอาวาสวัดสระเกษ
อดีตกรรมการมหาเถรสมาคม
ศิษย์เก่าคณะสังคมศาสตร์ รุ่นที่ ๑

หากตีความระหว่างบรรทัด จะพบข้อมูลของช่วงเวลาในหลาย ๆ ประเด็น คือ ภายในมหาวิทยาลัยก็ต่อสู้กับความคิดระหว่างมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนากับการพัฒนาให้เป็นการบูรณาการพระพุทธศาสนา การเกิดขึ้นของคณะสงฆ์สังฆมในเวลานั้นจึงเป็นประหนึ่งเป็นปรากฏการณ์ใหม่ พระสงฆ์เรียนรัฐศาสตร์ จึงถูกตีความว่าไม่ใช่พระพุทธศาสนา ความยากลำบากในการขับเคลื่อนอธิบายความกับการพยายามรักษาอัตลักษณ์ของความเป็นมหาวิทยาลัยพระสงฆ์ เรียกว่าภายในกันเอง ก็มีประเด็นของความเห็นต่างกันดังนั้นในข้อมูลของพระพรหมสิทธิ (ธงชัย) จึงเป็นเครื่องบอกได้ประการหนึ่งว่าท่านเป็นผลิตผลของระบบที่ออกให้ท่านต้องเรียนคณะสังคมศาสตร์ แต่ท่านก็ยืนยันว่าสิ่งที่เรียนมีประโยชน์ต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์หลังศิษย์เหล่านั้นเติบโตสำเร็จการศึกษาแล้วไปเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารได้

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรครั้งสำคัญของ มจร กล่าวคือ มีการลดจำนวนหน่วยกิตทุกหลักสูตรจากเดิม ๒๐๐ หน่วยกิต ลงมาเหลือ ๑๕๐ หน่วยกิต แล้วประกาศใช้หลักสูตรใหม่ (สมัยนั้น) ขึ้นมาอีกหลายหลักสูตรและมีการแลกเปลี่ยนหน่วยงานระดับคณะออกไปอีก คือ คณะมนุษยศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ถูกแบ่งออกมาเป็น ๒ คณะ ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ โดยผู้ที่เป็นประธานคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรครั้งสำคัญนั้นก็คือ พระครูศรีธรรมปฏิภาณ (สมภพ ปุณฺณาคโม)....

รศ.ดร.สุรพล สุขะพรหม
รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์

หลักสูตรใหม่ที่ถือกำเนิดในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ก็คือ หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.) สาขาวิชารัฐศาสตร์ สมัยนั้นเรียกว่า วิชาเอกรัฐศาสตร์ แบ่งออกเป็น ๒ สาขาวิชาคือ สาขาวิชาการเมืองการปกครอง และสาขาวิชาการบริหารรัฐกิจ โดยช่วงแรกๆ ส่วนใหญ่จะเปิดสอนสาขาวิชาการบริหารรัฐกิจและต่อมาจัดสอนสาขาวิชาการเมืองการปกครองควบคู่กันไป นิสิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรนี้ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๒๖ ถึงปีการศึกษา ๒๕๓๗ รวม ๑๒ รุ่น

ทั้งนี้เมื่อข้อสังเกตว่า สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (กพ.) รับรองคุณวุฒิผู้สำเร็จการศึกษา (ตีค่า) ทางด้านนี้ว่า เป็นปริญญาทางศาสนาหรือเทววิทยา

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖ มหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ๓ คณะ คือ ๑) คณะกรรมการดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต ทำหน้าที่ยกร่างหลักสูตรของคณะต่าง ๆ ๒) คณะกรรมการพิจารณาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิตทำหน้าที่ปรับปรุงแก้ไขตรวจสอบคุณภาพและหลักวิชาการของร่างหลักสูตรที่คณะกรรมการชุดแรกได้ทำไว้ และ ๓) คณะบรรณาธิการหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต ทำหน้าที่ตรวจสอบสาระ สำนักวิชาและทำรหัสวิชา โดยมีพระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) เป็นประธานกรรมการทุกคณะ (ผู้เขียน) เพิ่งสำเร็จการศึกษามาใหม่ ได้รับเกียรติให้เป็นทั้งคณะกรรมการยกร่าง และคณะบรรณาธิการด้วยจึงได้มีส่วนร่วมโดยตรงในการปรับปรุงหลักสูตรครั้งนั้น

บันทึกเรื่องราวอีกเรื่องหนึ่งที่เป็นความทรงจำ และน่าสนใจสำหรับความเป็นมาในอดีตของคณะสังคมศาสตร์ ซึ่ง รศ.ดร.กิตติทัตน์ ผกาทอง ในฐานะอดีตผู้บริหารคณะสังคมศาสตร์ ที่ได้บันทึกความทรงจำของช่วงเวลาในอดีตไว้ และควรแก่การนำมาบอกเล่าต่อ นับว่าเป็นประโยชน์และมีคุณค่าอย่างยิ่งมีความว่า

“....คณะสังคมศาสตร์ เกิดขึ้นพร้อมกับคณะมนุษยศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ภายหลังคณะมานุษยสงเคราะห์ศาสตร์ถูกยุบ โดยก่อนหน้านั้นมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ชื่อเดิมคือ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์) มีคณะวิชา อยู่ ๓ คณะ คือ คณะพุทธศาสตร์, คณะครุศาสตร์, และคณะมานุษยสงเคราะห์ศาสตร์ ซึ่งมหาวิทยาลัย มีเป้าหมายสำคัญในระยะเริ่มแรก คือ ให้พระภิกษุสามเณร และคฤหัสถ์ ศึกษาพระพุทธศาสนาเป็นหลัก และปรัชญาเป็นรอง เพื่อให้พระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นลูกค้ำหลักมีองค์ความรู้เกี่ยวกับพระไตรปิฎกเป็นประการสำคัญแต่เมื่อมีองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาหรือพระไตรปิฎกแล้ว กลับมีปัญหาด้าน

การถ่ายทอดองค์ความรู้ จึงจำเป็นต้องมีคณะครุศาสตร์เพิ่มอีกคณะหนึ่ง เพื่อให้พระภิกษุสามเณรที่มีความรู้ด้านพระพุทธศาสนา และพระไตรปิฎกสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ ครั้นพระพุทธศาสนาในประเทศไทยมีความเจริญมั่นคงเป็นปึกแผ่น คณะสงฆ์และผู้บริหารมหาวิทยาลัยได้เล็งเห็นว่าหากนำพระพุทธศาสนาไปประดิษฐาน ณ ต่างแดนจะทำให้พระพุทธศาสนาเจริญแพร่หลายได้มากขึ้น จึงดำเนินให้มีการศึกษาภาษาและวัฒนธรรม รวมทั้งเศรษฐกิจและการเมือง เพื่อสามารถสื่อสารกับชาวต่างประเทศให้เข้าใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา คณะมานุษยสงเคราะห์ศาสตร์ จึงเกิดขึ้นรองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะสังคมศาสตร์และอุปนายกสมาคมศิษย์เก่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

...แม้คณะมานุษยสงเคราะห์ศาสตร์ จะมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมและการสนับสนุนให้พระหนุ่มเณรน้อย นำองค์ความรู้ที่ได้รับไปช่วยเหลือคนในต่างแดนในรูปของพระธรรมทูต แต่ทว่าไม่มีความชัดเจนในเรื่องขององค์ความรู้มากนัก เรียกว่า "ยังเกาไม่ถูกที่คัน" เพราะคณะมานุษยสงเคราะห์ศาสตร์นั้น ค่อนข้างกว้าง คือครอบคลุมในหลายแขนงวิชามากจนเกินไป ผู้บริหารยุคบุกเบิกซึ่งเริ่มต้นตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๕ ซึ่งเป็นยุคที่ฝ่ายบ้านเมืองบริหารราชการแผ่นดินมีความมั่นคงและเสถียรภาพสูงยิ่ง ประกอบกับสถานภาพของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ กำลังมีข่าวดีว่า รัฐบาลจะมี พ.ร.บ.รับรองวิทยฐานะผู้สำเร็จการศึกษาพุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.) และเปรียญธรรม ๙ ประโยคเทียบเท่าผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ก็ยิ่งเพิ่มความคาดหวังมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันก็มีกระแสคัดค้านจากฝ่ายอนุรักษ์นิยมในมหาวิทยาลัยค่อนข้างรุนแรง แต่ในที่สุดความเป็นมืออาชีพของพระมหาสำรวม ปิยธมโม และพระมหาแสวง ชูตินุโร ก็สามารถผลักดันให้คณะสังคมเกิดขึ้นได้ไม่ยาก แต่เพื่อให้เกิดบรรยากาศปรองดองเป็นที่เป็นที่นอองไม่ให้ใครเสียหน้าและได้หน้าจนเกินงาม จึงผ่าออกเป็น ๒ ซีก คือ คณะมนุษยศาสตร์ โดยยอมให้คณะมนุษยศาสตร์เป็นแฝดผู้พี่ ตามข้อเสนอของฝ่ายอนุรักษ์นิยม คณะสังคมศาสตร์จึงเกิดขึ้นท่ามกลางความขัดแย้งและเห็นต่างของผู้บริหารในยุคนั้น ซึ่งกลุ่มไม่เห็นด้วยที่จะไม่ให้มีคณะสังคมศาสตร์ ได้แก่ พระเมธีสุทธิพงษ์ (ระวัง วชิรดาโณ) รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการเป็นหัวหน้าทีม ส่วนกลุ่มที่เห็นด้วยมี พระมหาวิสุทธิ์ ปุณฺณสฺสโร รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร

เป็นหัวหน้าทีม และฝ่ายที่ไม่ค่อยจะแฮปปี้ที่จะให้มีคณะสังคมศาสตร์เกิดขึ้น เพราะมีการร่างหลักสูตรเกี่ยวกับสาขาวิชารัฐศาสตร์ เป็นเป้าหมายหลักของคณะ แม้ในระยะแรกจะมีการหมกเม็ดด้วยการเปิดสาขาสังคมศาสตร์ก็ตาม

ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งเป็นปีแรกที่มีคณะสังคมศาสตร์เกิดขึ้นพร้อมกับคณะมนุษยศาสตร์ มีพระมหาวิสุทธิ ปุณฺณสุโร ต่อมาได้รับพระราชทานตั้งสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตรที่ พระครูประกาศิตพุทธศาสตร์ รักษาการในตำแหน่งคณบดี ก่อนจะถ่ายโอนให้กับพระมหาปรีชา ปริญญาโร รับช่วงแทน เพื่อประวิงเวลาไม่ให้พระมหาสำรวม ปิยธมฺโม และพระมหาแสวง ชูตินฺธโร ซึ่งเป็นกลุ่มยุวสงฆ์ได้มีโอกาสเข้ามาดำรงตำแหน่ง กระทั่งในช่วงเวลาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๗ - ๒๕๓๐ พระมหาสำรวม ปิยธมฺโม จึงเข้าดำรงตำแหน่งเป็นเลขานุการคณะสังคมศาสตร์ โดยมีพระมหาอิน วรกีจโจ เลื่อนขึ้นไปดำรงตำแหน่งรองอธิการฝ่ายกิจการนิสิต ใน พ.ศ. ๒๕๓๐ พระมหาสำรวม ปิยธมฺโม จึงได้รับความไว้วางใจให้ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะสังคมศาสตร์

ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๐ - ๒๕๓๕ เป็นเวลาที่คณะสังคมศาสตร์มีอิทธิพลเรียกเป็นภาษาชาวบ้านคือ "กร่าง" พระเสียงดังมากกว่าเพื่อน โดยมีแม่ทัพจริงเป็นผู้นำ นั่นก็คือพระมหาสำรวม ปิยธมฺโม (พระครูศรีวรรณนายก) ซึ่งได้เป็นพลังในการผลักดันให้คณะสังคมศาสตร์เกิดขึ้น และในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งคณะสังคมเกิดขึ้นแล้วตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มหาวิทยาลัยจึงประกาศแบ่งส่วนงานในมหาวิทยาลัยซึ่งรายละเอียดได้ปรากฏในประกาศมหาวิทยาลัยให้เป็นบรรทัดฐานในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ ๕๐/๒๕๓๐ เรื่อง การแบ่งส่วนงานในมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งมีทั้งสิ้น ๒๑ ข้อ และในข้อ ๖ ให้แบ่งส่วนงานในคณะสังคมศาสตร์ ดังนี้ (๑) สำนักงานคณบดี (๒) ภาควิชาสังคมวิทยา (๓) ภาควิชารัฐศาสตร์ (๔) ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ และ (๕) ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

ก่อนที่พระมหาสำรวม ปิยธมฺโม ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะสังคมศาสตร์เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๓๐ นั้น ได้เคยรักษาการในตำแหน่งคณบดีคณะมนุษย สงเคราะห์ศาสตร์ และเมื่อคณะมนุษยสงเคราะห์ศาสตร์ เปลี่ยนเป็น คณะมนุษยศาสตร์ ท่านก็ได้รับความไว้วางใจให้รักษาการในตำแหน่งคณบดีอีกครั้งหนึ่ง นับว่ายังเกรงกลัวบทบาทอันถึงลูกถึงคนของท่าน ส่วนคณะสังคมศาสตร์นั้นท่านมหาวิสุทธิ ปุณฺณสุโร และพระมหาปรีชา ปริญญาโร

รศ.ดร.กิตติศักดิ์ ผกาทอง

ทำหน้าที่ รักษาการในตำแหน่งคณบดีตามลำดับอย่างไรก็ดี คณะสังคมศาสตร์ ได้ประกาศรับสมัครนิสิตเข้าศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๒๓ และสำเร็จการศึกษาในปี ๒๕๒๙ ซึ่งเป็นภาคฤดูร้อน (มีการเรียนภาคฤดูร้อนเป็นครั้งแรก และครั้งสุดท้าย) ในหลักสูตรภาคปกติของมหาวิทยาลัย ได้มีนิสิตเข้าเรียนทั้งสิ้นจำนวน ๒๙ รูป คณะมนุษยศาสตร์ มีเพียง ๑๘ รูป คณะครุศาสตร์ ๑๒ รูป และคณะพุทธศาสตร์ ๑๓ รูป แสดงให้เห็นว่า คณะสังคมศาสตร์มีนิสิตให้ความสนใจเข้ารับการศึกษา มากกว่าจำนวน ๒๙ รูป ซึ่งเป็นรุ่นแรกของคณะสังคมศาสตร์....”

“....ทีมงานชุดใหม่ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๖ - ๒๕๔๐ จึงประกอบด้วย พระปลัดประสิทธิ์ ธฺรสิทฺโธ เป็นคณบดี พระมหาสามารถ โชติธมฺโม เป็นรองคณบดี พระมหาทองขาว กิตติโร เป็นผู้ช่วยคณบดี พระมหาสุพัฒน์ รตนภทฺโท เป็นหัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์ และนายวงศ อินทรเทพ เป็นหัวหน้าวิชาเศรษฐศาสตร์ จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะสังคมศาสตร์จึงเริ่มฟื้นจากอาการชบเซาอีกครั้งหนึ่ง เพราะมีอดีตรองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและวางแผนลาสิกขาเข้ามาเสริมทัพ คือ ดร.สุพล สุยะพรหม และ ดร.พิชัย ผกาทอง อดีตผู้อำนวยการกองแผนงาน โดย ดร.สุพล สุยะพรหม ได้รับการสรรหาให้เป็นหัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์ ดร.พิชัย ผกาทอง ได้รับการสรรหาให้เป็นหัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาและนายวงศ อินทรเทพ ได้รับการสรรหาให้เป็นหัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ได้ดำเนินการเรียนการสอนภายหลังมหาวิทยาลัยมีสถานภาพ เป็นนิติบุคคล เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๐ ต่อจากภาควิชารัฐศาสตร์ ส่วนภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยานั้น แม้จะเกิดก่อนภาควิชาเศรษฐศาสตร์ แต่เปิดดำเนินการเรียนการสอนในยุคมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ภายหลังภาควิชาเศรษฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์เริ่มตกต่ำหรืออ่อนแอเกี่ยวกับงานด้านบริหารจัดการ ภายหลังจากคณะมีบทบาทที่เข้มข้นและร้อนแรงในช่วงเวลาตั้งแต่ ๒๕๓๐ - ๒๕๓๕ ทั้งนี้เนื่องเพราะตั้งแต่ ๒๕๓๕ มีจำนวนนิสิตเข้ารับการศึกษาในภาควิชาสังคมวิทยาปีการศึกษา ๒๕๓๒ จำนวน ๕๙ รูป และในภาควิชารัฐศาสตร์ เอกบริหารรัฐกิจ จำนวน ๗๕ รูป ส่วนภาควิชาอื่น ๆ ยังมิได้เปิดดำเนินการ นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นต้นมา บรรยากาศคณะสังคมศาสตร์ ค่อนข้างชบเซาและเจี๊ยบเหงาเพราะขุนพลของคณะได้โยกย้ายไปคนละทิศคนละทาง กล่าวคือ คณบดีคณะสังคมศาสตร์ ย้ายไปดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร รองคณบดี (ดร.พระมหาจัด ปญฺญาวโร) ย้ายไปดำรงตำแหน่ง

ผู้อำนวยการกองแผนงาน หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์ (พระมหาพิชัย สุขยยานุชฌโม) ย้ายไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ เลขานุการคณะย้ายไปเป็นฆราวาส (ลาลิกขา) ดังนั้น ทีมงานชุดใหม่ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๖ - ๒๕๔๐ จึงประกอบด้วย พระครูปลัดประสิทธิ์ ฐรสิทธิโร เป็นคณบดี พระมหาสามารถ โชติธรมโม เป็นรองคณบดี พระมหาทองขาว กิตติธโร เป็นผู้ช่วยคณบดี พระมหาสุพัฒน์ รตนภทโท เป็นหัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์....”

หากตีความระหว่างบรรทัดตั้งข้อความของ รศ.ดร.กิตติทัศน์ ผกาทอง จะพบประการหนึ่งคือความเสียสละ วิสัยทัศน์ และการมองเห็นประโยชน์ จึงได้มีการขับเคลื่อนและพัฒนาคณะสังคมศาสตร์ แม้อาจจะมีทัศนคติที่แตกต่างไม่เห็นด้วยก็ตาม แต่อย่างน้อยได้สะท้อนให้เห็นว่าก้าวหน้าที่สำคัญของคณะคือความเสียสละต่อสู้ของบรรพชนในอดีตตั้งมีชื่อปรากฏในบทบันทึกที่ถูกล่าถือนถึง

การศึกษาเป็นฐานของการพัฒนา และในการพัฒนาย่อมสะท้อนให้เห็นว่าระหว่างทางของการพัฒนามีวิธีการอย่างไร หรือแนวปฏิบัติอย่างไร ซึ่งอาจสะท้อนทัศนะว่าระหว่างทางของคณะสังคมศาสตร์ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๖ - ๒๕๔๐ มีความเป็นมาอย่างไร ?

“...บรรยากาศการเรียนสนุกสนานเป็นกันเอง อยู่กันแบบพี่น้อง สถานที่เรียนคับแคบ เป็นตึกอาคารเรียนวัดมหาธาตุ เปียดกันเรียน เดินสวนทางกัน บางครั้งยังเหยียบเท้ากัน สถานที่เราทำกิจกรรมร่วมกัน คือ ลานอโศก เป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียงมีความหลังมากกับสถานที่นี้ สมัยเรียนมีการตั้งกลุ่มทำกิจกรรม การตั้งชมรมเพื่อเลือกคณะกรรมการนิสิต และชมรมกลอนซึ่งมีการเขียนกลอนติดบอร์ด บางครั้งก็มีการเขียนด่ากันตามประสา ผู้ใหญ่ผ่านมาก็ยิ้ม ๆ จนกระทั่งปี ๓ ได้รับเลือกตั้งเป็นกลุ่มพลังสังคม ซึ่งผมได้เป็นประธานกรรมการนิสิต และเป็นบรรณาธิการอำนวยการนิตยสารเสียงธรรม ซึ่งเป็นกระบอกเสียงของนิสิตสื่อถึงผู้บริหารมหาวิทยาลัยและสังคม ซึ่งต้องต่อสู้ทางความคิดอย่างมากเนื่องจากว่าคนเข้าใจว่า เรียนแล้วต้องสึก ซึ่งผมว่าเรื่องบวชเรื่องสีกนั้นเป็นเรื่องธรรมดา เนื่องจากสึกแล้ววิชาการก็ยังติดตัวไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งผมต้องต่อสู้เพื่อทำความเข้าใจมาจนสำเร็จ ผมถือว่า มจร นั้นเป็นมหาวิทยาลัยคนจน และเป็นที่พึ่งของคนจน ค่าเทอมของ มจร ถูกมาก และถ้าไม่มี มจร ก็ไม่มี นายกำภู ภูริภูวดล ในวันนี้ ผมคิดถึงคณะสังคม สถาบัน และบุญคุณของพระพุทธศาสนา โดยซึ่งในขณะนั้นวิถีสถาณะของพวกเราไม่มีความชัดเจน ราชการยังไม่รับรองวิถีสถาณะ จบแล้ว

จะมีงานทำหรือไม่? ยังไม่ทราบจนกระทั่งผู้บริหารมหาวิทยาลัยได้หาความชัดเจนในเรื่องวิทยฐานะของนิสิตผู้สำเร็จการศึกษา พวกเราก็ Happy กับสถาบันแห่งนี้

ผมไม่เคยจบจากสถาบันอื่น ผมจบปริญญาตรีคณะสังคมศาสตร์ (เกียรตินิยมอันดับ ๒) สาขาวิชารัฐศาสตร์ เอกวิชาบริหารรัฐกิจ เพียงแห่งเดียวเท่านั้น พุทธศาสตรบัณฑิตทำให้ผมได้มาอยู่หน้าจอ TV ไม่ว่าจะรายการข่าวข้นคนข่าว รายการจับเงินชนทอง แม้กระทั่งรายการคุยข่าวมหานคร ที่คลื่น FM. ๙๕ หรือเป็นศิลปินที่ออกเทป/CD มาแล้วถึง ๓ อัลบั้ม ทุกสิ่งทุกอย่างก็ได้มาจากคณะสังคมศาสตร์เท่านั้น

กำภู ภูริภูวดล นักสื่อสารมวลชน
ศิษย์เก่าคณะสังคมศาสตร์ รุ่น ๓๙

จากข้อมูลส่วนนี้สะท้อนให้เห็นพัฒนาการและการก้าวอย่างของคณะสังคมศาสตร์ได้เป็นอย่างดี นับเป็นพัฒนาการที่น่าสนใจต่อการจัดวางที่เหมาะสมกับช่วงเวลาก่อนที่จะได้พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ ทำให้การขยับก้าวทั้งหมดเป็นการจัดวางที่ลงตัวเหมาะสม เพราะคณะสังคมศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่เชื่อมประสานระหว่างสังคมมนุษย์กับมิติทางศาสนา ศาสนากับสังคม จึงส่งผลเป็นพัฒนาการของคณะสังคมในช่วงต่อมา ที่เราจะเห็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยที่เข้ามามีบทบาทต่อคณะสงฆ์ในช่วงต่อมา ทั้งในส่วนคณะสงฆ์ระดับผู้นำ ที่หลักสูตรหลายส่วนได้กลายเป็นกลไกการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ศาสนาให้มีความรู้ความสามารถและเป็นบุคลากรทางศาสนาสืบต่อกระทั่งปัจจุบัน หรือเป็นกลไกในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้กับสังคม ประเทศชาติแห่งนี้ก็ตาม

- พ.ศ. ๒๕๒๖ มีการจัดตั้งคณะสังคมศาสตร์และประกาศใช้หลักสูตร พ.บ. สาขาวิชารัฐศาสตร์
- พ.ศ. ๒๕๓๐ มีการจัดตั้งภาควิชารัฐศาสตร์ ในคณะสังคมศาสตร์
บัณฑิตพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอก
การเมืองการปกครอง รุ่นแรก เริ่มเข้าเรียนเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖
พร้อมการก่อตั้งคณะสังคมศาสตร์
- พ.ศ. ๒๕๓๘ มีการปรับปรุงหลักสูตร พ.บ. สาขาวิชารัฐศาสตร์ โดยมี
วิชาเอก ๑ วิชาเอก คือ การเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ
และการต่างประเทศ

- พ.ศ. ๒๕๔๐ มีการตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย มีสถานะตามกฎหมายว่าด้วย พระราชบัญญัติทำให้คณะสังคมศาสตร์มีสถานะทางกฎหมายในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๕๔๑ ภาควิชารัฐศาสตร์ได้รับการประกาศเป็นส่วนงานระดับภาควิชาตาม พ.ร.บ. มจร พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งมีการแบ่งส่วนงานนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอนพิเศษ ๑๐๐ ง เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๑

ตั้งนั้นตลอดเวลาหลายปีที่ผ่านมานับแต่ก่อตั้งคณะสังคมศาสตร์ แต่เดิมมีภาควิชารัฐศาสตร์ แล้วก็พัฒนาการจัดการศึกษาต่อเนื่องจนกระทั่งปัจจุบัน แต่ในระหว่างนั้นได้มีการจัดตั้งภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ และภาควิชานิติศาสตร์ ทั้งหมดจึงนับเป็นย่างก้าวและพัฒนาการส่งต่อมาในช่วงสมัยของอดีตในแต่ละช่วงเวลา

ระยะที่สอง (ยุคหลังมี พ.ร.บ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๘)

มีท่าน จึงมีเรา เท้าความ หาเหตุ เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๐๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ชื่อเดิม “มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์” ได้จัดตั้งคณะเอเชียอาคเนย์ เป็นคณะที่ ๓ ถัดจากคณะพุทธศาสตร์ และคณะครุศาสตร์ เพื่อทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ โดยถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้เปลี่ยนชื่อเป็นคณะมานุษยสังคมศาสตร์ศาสตร์

ปีพุทธศักราช ๒๕๑๒ คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคมได้ออกคำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่องการศึกษาของมหาวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๑๒ และเรื่องการศึกษาของคณะสงฆ์ส่งผลให้มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีสถานะเป็นสถาบันการศึกษาของคณะสงฆ์ไทยโดยสมบูรณ์และได้ดำเนินการเปิดสอนคณะเอเชียอาคเนย์ และเปลี่ยนมาเป็นคณะมานุษยสังคมศาสตร์ ต่อมาเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๒๖ คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย ได้อนุมัติให้แยกคณะมานุษยสังคมศาสตร์ออกเป็น ๒ คณะ กล่าวคือ คณะมนุษยศาสตร์และคณะสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ จึงได้ก่อกำเนิดขึ้นตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๖ เป็นต้นมา พร้อมกับการปรับปรุงหลักสูตรจากหลักสูตรเดิมที่มีหน่วยกิต จำนวน ๒๐๐ หน่วยกิตโดยปรับลดจำนวนหน่วยกิตลงเหลือ ๑๕๐ หน่วยกิต ซึ่งเป็นจำนวนหน่วยกิตเท่ากับมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ในประเทศไทยอันนี้เพื่อรองรับพระราชบัญญัติกำหนดวิทย

ฐานะผู้สำเร็จการศึกษาวิชาการทางพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๒๗ ซึ่งได้รับรองผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ก็ตามในการบริหารงานของคณะสังคมศาสตร์ได้มีผู้บริหารระดับคณบดีซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดของคณะสังคมศาสตร์ นับตั้งแต่ก่อตั้งมาซึ่งมีคณบดีผู้ที่มีอุปการะคุณต่อมหาวิทยาลัย ต่อคณะสังคมศาสตร์อย่างต่อเนื่อง ตามลำดับดังนี้ ๑) พระมหาวิสุทธิ์ ปุณฺณธโร ซึ่งต่อมาก็คือ พระครูประกาศิตพุทธศาสตร์ ปัจจุบันก็คือ พระราชวิริยสุนทร ๒) พระมหาสำรวม ปิยธมโม ต่อมาก็คือ พระราชวรนายก ๓) พระครูปุริมานุรักษ์, รศ.ดร. ๔) พระครูวิจิตรธรรมโชติ ๕) พระครูปริยัติกิตติธำรง, รศ.ดร. ต่อมาก็คือ พระวชิรกิตติบัณฑิต, รศ.ดร. และ ๖) พระอุดมสิทธิธนายก, รศ.ดร. รูปปัจจุบัน

ในวันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ.๒๕๔๐ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ รัชกาลที่ ๙ ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งสองฉบับ คือ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติกำหนดวิถยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ต่อมาในวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชบัญญัติทั้งสามฉบับ ได้ถูกประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๔ ตอนที่ ๕๑

หลังจากเกี่ยวไ้เกี่ยวข้ออยู่เป็นเวลานาน ในที่สุดความพยายามที่จะให้มีการตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ก็ประสบความสำเร็จ เพราะความพยายามอย่างต่อเนื่องยาวนานของผู้บริหารมหาวิทยาลัยชุดแล้วชุดเล่าและเพราะความร่วมมือที่ได้รับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การได้มาซึ่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจึงนับได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญอีกครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะสังคมศาสตร์ ซึ่งได้รับการขนานนามว่า “คณะฯ น้องใหม่ไฟแรง”

เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๒ คณะสังคมศาสตร์ ได้ย้ายจากวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎ์ ทำพระจันทร์ มาอยู่ที่อาคารเรียนมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดศรีสุदारาม เลขที่ ๓ ถนนบางขุนนนท์ตลิ่งชัน แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้ย้ายสำนักงานคณบดีคณะสังคมศาสตร์ มาปฏิบัติหน้าที่ ณ อาคารเรียนรวม โชนปี มหาวิทยาลัยมหา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จนถึงปัจจุบัน

ยุคกบฏ มจร (สืบสาน พัฒนา ต่อยอด)

เขากล่าวหาว่าพวกผม “เป็นกบฏ มจร” พวกผมยอมรับว่า เป็นกบฏ มจร หากแต่ความหมายของคำว่า กบฏ ของพวกผมนั่น หมายถึง กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ นอกกรอบแนวคิดแบบอนุรักษ์นิยมเดิม ๆ ของชาวมหาจุฬาฯ เพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศไทย

หลักสูตรในคณะสังคมศาสตร์ ก่อนมี พ.ร.บ. มจร

หลักสูตรพุทธศักราช ๒๕๓๘ ในส่วนของคณะสังคมศาสตร์ มีสาขาวิชาทั้งสิ้น ๔ สาขาวิชา ดังนี้

๑. สาขาวิชารัฐศาสตร์ (Political Science)

๑.๑ วิชาเอกการเมืองการปกครอง

๑.๒ วิชาเอกบริหารรัฐกิจ

๒. สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (Socio - Anthropology)

๒.๑ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ (Communication)

๒.๒ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (Economics)

๒.๓ สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (Social Works)

ก. หลักสูตรสาขาวิชารัฐศาสตร์ (Political Science) มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการปกครอง และการบริหารตามหลักพุทธธรรมและทฤษฎีรัฐศาสตร์สมัยใหม่

๒. เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำความรู้ในการปกครองและการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม

ข. หลักสูตรของสาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (Sociology and- Anthropology) มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความเข้าใจในสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

๒. เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำความรู้ด้านสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม

๓. เพื่อผลิตบัณฑิตให้อุทิศตน และสามารถนำหลักทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาไปประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ค. หลักสูตรของสาขาวิชานิเทศศาสตร์ (Communication) มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถในวิชานิเทศศาสตร์

๒. เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถจัดระบบข้อมูล ผลิตภัณฑ์ และเลือกใช้นวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์แก่การเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๓. เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถจัดระบบข้อมูล จำแนกข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และประเมินผลการใช้สื่อต่าง ๆ ได้

๔. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีทัศนคติที่กว้างไกล มีความเข้าใจ และเห็นความสำคัญถึงอิทธิพลของข่าวสารและรู้เลือกรับข่าวสาร

ง. หลักสูตรของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (Economics) มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ในทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ และหลักเศรษฐศาสตร์แนวพุทธ

๒. เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำหลักธรรม และทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาริมชุมชนให้มีความมั่นคง ดำรงตนอยู่ในฐานะพุทธศาสนิกชนที่ดีตามพระธรรม คำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

จ. หลักสูตรของสาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (Social Works) มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อผลิตบัณฑิตให้เข้าใจในหลักการสังคมสงเคราะห์ทั้งจากหลักวิชาสมัยใหม่และหลักพระพุทธ

๒. เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถจัดการสังคมสงเคราะห์ในสถาบันสงฆ์

๓. เพื่อผลิตบัณฑิตให้อุทิศตน และสามารถนำหลักการสังคมสงเคราะห์ไปประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

หลักสูตรในคณะสังคมศาสตร์ หลังมี พ.ร.บ. มจร

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะได้ปรับปรุงหลักสูตรเพื่อเสนอให้ทบวงมหาวิทยาลัยรับรองหลักสูตร และในปีดังกล่าว คณะสังคมศาสตร์ ได้เปิดทำการสอนทั้งสิ้น ๓ สาขาวิชา ที่ได้รับรองจากทบวง คือ

ก) ส่วนกลาง

๑. สาขาวิชารัฐศาสตร์

๑.๑ วิชาเอกการเมืองการปกครอง

๑.๒ วิชาเอกการบริหารรัฐกิจ

๒. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

๓. สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

ข) ส่วนวิทยาเขต

๑. วิทยาเขตหนองคาย

๑.๑ สาขาวิชารัฐศาสตร์ (การเมืองการปกครอง)

๒. วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

๒.๑ สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

๓. วิทยาเขตเชียงใหม่

๓.๑ สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

๓.๒ สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์เริ่มตกต่ำ หรืออ่อนแอเกี่ยวกับงานด้านบริหารจัดการ

ภายหลังจากคณะมีบทบาทที่เข้มข้นและร้อนแรงในช่วงเวลาตั้งแต่ ๒๕๓๐ - ๒๕๓๕ ทั้งนี้เนื่องจากตั้งแต่ ๒๕๓๐ - ๒๕๓๕ มีจำนวนนิสิตเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรีในภาควิชาสังคมวิทยา ปีการศึกษา ๒๕๓๒ จำนวน ๕๙ รูป และในภาควิชารัฐศาสตร์ เอกบริหารรัฐกิจจำนวน ๗๕ รูป ส่วนภาควิชาอื่น ๆ ยังมีได้เปิดดำเนินการ นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นต้นมา บรรยากาศคณะสังคมศาสตร์ ค่อนข้างซบเซาและเงียบเหงา เพราะขุนพลของคณะได้โยกย้ายไปคนละทิศคนละทาง กล่าวคือ คณบดีคณะสังคมศาสตร์ (พระครูศรีวรนายก (สำรวม ปิยธมโม)) ย้ายไปดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร รองคณบดี (พระมหาจัต ปญญาวิโร, ดร.) ย้ายไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองแผนงาน หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์ (พระมหาพิชัย สุขยยานุธมโม) ย้ายไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ เลขาธิการคณะย้ายไปเป็นฆราวาส (ลาสิกขา)

ดังนั้น ทีมงานชุดใหม่ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๖ - ๒๕๔๐ จึงประกอบด้วย พระครูปลัดประสิทธิ์ ฐุรสิทฺโธ (ปัจจุบัน คือ พระครูปุริมานุรักษ์, รศ.ดร.) เป็นคณบดี พระมหาสามารถ โชติธมโม (ปัจจุบัน คือ พระครูวิจิตรธรรมโชติ) เป็นรอง

คุณบดี พระมหาทองขาว กิตติธโร (ปัจจุบัน คือ พระวชิรกิตติบัณฑิต, รศ.ดร.) เป็นผู้ช่วยคุณบดี พระมหาสุพัฒน์ รตนภทโท เป็นหัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์ และนายวงศ อินทรเทพ เป็นหัวหน้าวิชาเศรษฐศาสตร์

สิงห์เหนือ เสืออีสานใต้ เข้าม่าพลิกพื้นสถานการณ์^๖

จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะสังคมศาสตร์จึงเริ่มฟื้นจากอาการชบเซาอีกครั้งหนึ่ง เพราะมือดีตรงอธิการบดีฝ่ายวิจัยและวางแผน (พระมหาสุรพล สุจริโต) ลาสึกขาเข้ามาเสริมทัพ คือ ดร.สุรพล สุยะพรหม (ปัจจุบัน คือ รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม, รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป) และ ดร.พิชัย ผกาทอง (ปัจจุบัน คือ รศ.ดร.กิตติทัศน์ ผกาทอง, อธิการบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายบริหาร) อดีตผู้อำนวยการกองแผนงาน โดย ดร.สุรพล สุยะพรหม ได้รับการสรรหาให้เป็นหัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์ ดร.พิชัย ผกาทอง ได้รับการสรรหาให้เป็นหัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา และนายวงศ อินทรเทพ ได้รับการสรรหาให้เป็นหัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ได้ดำเนินการเรียนการสอนภายหลังมหาวิทยาลัยมีสถานภาพเป็นนิติบุคคล เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๐ ต่อจากภาควิชารัฐศาสตร์ ส่วนภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยานั้น แม้จะเกิดก่อนภาควิชาเศรษฐศาสตร์ แต่เปิดดำเนินการเรียนการสอนในยุคมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ภายหลังภาควิชาเศรษฐศาสตร์ จึงอยู่ในลำดับสุดท้าย เพราะเพิ่งดำเนินการเรียนการสอนเป็นครั้งแรกใน พ.ศ. ๒๕๔๒

คณะสังคมศาสตร์ จึงเป็นคณะที่ผ่านร้อนผ่านหนาวมาแล้วอย่างโชกโชน หากเป็นนักมวยย่อมมีประสบการณ์บนเวทีทั้งแพ้และชนะ ตลอดระยะเวลา ๓๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๒๖-๒๕๕๖) ได้เก็บประสบการณ์อย่างครบถ้วน มีผู้บริหารจำนวนหลายชุดตั้งแต่ชุดบุกเบิกกระทั่งชุดเก็บเกี่ยวผลผลิตในปัจจุบัน โดยเฉพาะชุดเก็บเกี่ยวผลผลิตนั้น กำลังถูกทำลายจากกระแสการประกันคุณภาพการศึกษา การต้อนรับประชาคมอาเซียน และการขยายตัวของเมืองเศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรมอย่างร้อนแรง เป็นการท้าทายในการบริหารจัดการแบบใหม่เป็นการท้าทายภาวะผู้นำแบบใหม่ และเป็นการท้าทายศักยภาพคุณภาพด้านวิชาการ

^๖ รศ.ดร.กิตติทัศน์ ผกาทอง ดูเพิ่มเติมใน ๓๐ ปี คณะสังคมศาสตร์

ก่อกำเนิด เกิดหลักสูตรป๋อปปูล่า สะท้อนวงการดงขมื่น

หลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) มีพัฒนาการมาตั้งแต่ก่อน พ.ศ. ๒๕๔๗ สืบเนื่องจากคำปรารภของพระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ขณะนั้นดำรงสมณศักดิ์ พระธรรมโกศาจารย์ เจ้าคณะภาค ๒) ถึงการศึกษาคณะสงฆ์ไทย โดยปรารภกับ ผศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม (ขณะนั้นดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย) ความว่า “ทำอย่างไรจะให้พระสังฆาธิการ พระครูสอนปริยัติธรรม ซึ่งยังไม่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้มีโอกาสศึกษาจบมัธยมปลายในระยะเวลาอันเหมาะสมและให้ท่านมีโอกาสศึกษาระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”^๗ หลังจากนั้น ผศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม ก็ได้ศึกษาหลักเกณฑ์ต่าง ๆ และความเป็นไปได้ของการจัดการศึกษาหลักสูตรนี้^๘

หลังจากได้หลักการแล้วการยกร่างหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) และพัฒนาการหลักสูตรได้ดำเนินการโดยลำดับ ผ่านมติคณะกรรมการประจำคณะสังคมศาสตร์ ผ่านสภาวิชาการ จนกระทั่งถึงสภามหาวิทยาลัยประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๖ มีมติอนุมัติให้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๗ และออกเป็นประกาศมหาวิทยาลัย ซึ่งพระเดชพระคุณพระสุเมธาธิบดี (บุญเลิศ ทตตสุทฺธิมหาเถร) นายกสภามหาวิทยาลัย ลงนาม ณ วันที่ ๓๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๗ เพื่อจัดการศึกษาพัฒนาพระสังฆาธิการ หรือครูสอนพระปริยัติธรรม หรือว่าพระสอนศีลธรรมให้มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ และสามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของคณะสงฆ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนาต่อไป สำหรับคุณสมบัติของผู้จะเข้ามาศึกษา ประกอบด้วย ๑) เป็น

^๗ ผศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม, ปฐมนิเทศนิสิตหน่วยวิทยบริการคณะสังคมศาสตร์ มจร วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม จังหวัดราชบุรี ๒๕๔๙.

^๘ ดร.พิเชฐ ทั้งโต หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระสังฆาธิการ หรือพระครูสอนพระปริยัติธรรม หรือว่า พระครูสอนศีลธรรม ๒) สำเร็จ การศึกษานักธรรมชั้นเอก หรือนักธรรมชั้นโท และมีมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๓) ระยะเวลา ในการศึกษา ๑ ปีการศึกษา หรือ ๒ เทอม ผู้สำเร็จการศึกษาแล้วจะได้รับประกาศนียบัตร วุฒิเทียบเท่า มัธยมศึกษาปีที่ ๖ ผลการศึกษาเฉลี่ย ๒.๕๐ ขึ้นไป มีสิทธิเข้าศึกษา ต่อในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ระดับอุดมศึกษาได้ ๔ สาขาวิชา ได้แก่ ๑) สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ ๒) สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (ที่มีการเลือกวิชาการ จัดการเชิงพุทธเป็นวิชาโท) ๓) สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา และ ๔) สาขาวิชา บริหารการศึกษา

เมื่อหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) ได้ประกาศ ใช้แล้ว พระเดชพระคุณเจ้าพระคุณสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ (สมศักดิ์ อุปสโม) รอง อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตบافیศึกษาพุทธโฆส จังหวัดนครปฐม (ขณะดำรงสมณศักดิ์ที่ พระธรรมโมลี เจ้าคณะภาค ๑ เจ้าอาวาสวัด พิษณุตติการามวรวิหาร) ได้ปรารภกับ ผศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม ว่า “หลักสูตร ป.บส. ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สภามหาวิทยาลัยได้ประกาศใช้แล้ว เราอยากจะทำการศึกษาให้แก่คณะสงฆ์ ภาค ๑ โดยการจัดการศึกษาที่วัดพิษณุตติการาม เธอช่วยดำเนินการให้หน่อย” ผศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม จึงได้เสนอต่ออธิการบดี แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลการจัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหาร กิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) โดยมีรองอธิการบดีฝ่ายบริหารเป็นประธานกรรมการ และ หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์ เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยตำแหน่ง ในขณะเดียวกัน นั้น ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ในฐานะได้รับมอบหมายจากมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“....เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหา วิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๓) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยใน คราวประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๔๖ เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ อนุมัติให้เปิด สอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะ สังคมศาสตร์ จึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

“ให้ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๗ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๗ (พระสุเมธาธิบดี) นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารและควบคุมดูแลการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ภาควิชารัฐศาสตร์ จึงได้ระดมบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายปฏิบัติการ จากทั้ง ๓ ภาควิชา (รัฐศาสตร์-เศรษฐศาสตร์-สังคมวิทยา) จัดทำคู่มือการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร ป.บส. เพื่อให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์ของคณะสงฆ์ และนโยบายของมหาวิทยาลัย

หลักสูตร ฯ เปิดทำการเรียนการสอน ปีแรก (๒๕๔๗) มีผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน ๕๕ รูป ปีที่สอง (๒๕๔๘) มีผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน ๑,๐๑๒ รูป วัดในประเทศไทย มีประมาณ ๓๐,๐๐๐ วัด พระภิกษุสงฆ์ สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนี้ (๒๕๔๗-๒๕๖๕) ปัจจุบันมีประมาณ เกือบ ๒๐,๐๐๐ รูป

ช่วงบุกเบิก (ภาคพี่ ภาคน้อง)

บุคลากรทั้ง ๓ ภาควิชา โดยมีภาควิชารัฐศาสตร์ เป็นพี่ใหญ่ มุ่งมั่นอย่างต่อเนื่องเพื่อให้คณะสงฆ์เห็นความสำคัญและความจำเป็นของหลักสูตร ป.บส. จนสามารถนำเสนอหลักสูตรเข้าไปบรรจุเป็นนโยบายของมหาเถรสมาคม ทีมงานบุกเบิกประกอบด้วย: สุรพล สุยะพรหม, ธัชชนันท์ อิศรเดช, พิเชฐ ทังโต, เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, ยุทธนา ปราณิต, สถิตย์ ศิลปชัย, เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, โกนิฐ์ ศรีทอง, กิตติทัศน์ ผกาทอง, พรรษา พดุมยางกูร, อนุภูมิ โขวเกษม, ชวัชชัย ไชยสา, ภัทรพล ใจเย็น, พลวัฒน์ ชุมสุข ฯลฯ

ช่วงฮันนีมูน (เดินสายขายบริการ)

ทีมงานเดินสายบริการวิชาการทั่วประเทศอย่างมุ่งมั่นโดยไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย เพราะเป็นเรื่องใหม่สำหรับวงการสงฆ์ที่มีหลักสูตรสำหรับผู้บริหารคณะสงฆ์ จนกระทั่งนำไปสู่การออกนโยบายของคณะสงฆ์ภาค ๑ ว่า **“เราถือเป็นนโยบายของเราในฐานะเจ้าคณะภาค ๑ ต่อแต่นี้ไปวัดใดจะเสนอแต่งตั้งพระสังฆาธิการ ให้ท่านรูปนั้น ได้ผ่านการศึกษาคณะสงฆ์ประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์เสียก่อน ถ้ายังไม่**

ผ่านอย่าเสนอขอแต่งตั้งขึ้นมา และให้แต่ละจังหวัดคัดเลือกผู้ที่ควรได้รับการศึกษา
เข้ามาศึกษาในหลักสูตรนี้ที่นี้”^๔ จากคำกล่าวของท่านวันนั้นส่งผลให้การศึกษา
หลักสูตร ป.บส. ที่วัดพิชยญาติการามวรวิหาร จึงมีจำนวนนักศึกษาในแต่ละปีมีจำนวน
ใกล้เคียงกัน และสิ่งสำคัญคือ มีพระนักศึกษบางรูปที่มีคุณวุฒิจบปริญญาแล้วมา
นั่งเรียนอยู่ด้วย จึงกล่าวได้ว่า มีความพิเศษข้อยู่น้อย

ช่วงปรับปรุง/ขยาย (กิจการเฟื่องฟู)

การจัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.)
ที่วัดพิชยญาติการามวรวิหาร รุ่นแรก กำลังดำเนินการอยู่นั้น พระนักศึกษาก็มีความ
ประสงค์ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ผศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม ขณะนั้นเป็นหัวหน้า
ภาควิชารัฐศาสตร์ และกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการกำกับดูแลการจัด
การศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) จึงเสนอ
อธิการบดี แต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างและพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.)
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ สภามหาวิทยาลัยอนุมัติแล้ว จัดเปิดการศึกษาระดับ
อุดมศึกษา พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ ครั้งแรกที่วัดพิชยญาติกา
รามวรวิหาร ในปีการศึกษา ๒๕๔๘ ภายใต้การบริหารจัดการของหัวหน้าภาควิชา
รัฐศาสตร์และคณาจารย์คณะสังคมศาสตร์ โดยการจัดการศึกษา ๓ ปีการศึกษา เป็น
สาขาวิชาแรกของมหาวิทยาลัย

การมีฉันทะในการศึกษาของพระนิสิตรุ่นแรก ในสาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มิได้หยุดแค่ปริญญาตรี เมื่อเป็นเช่นนี้ก็หนีไม่พ้นหลักการในทางเศรษฐศาสตร์ ในเรื่อง
อุปสงค์และอุปทาน (Demand and Supply) เมื่อมีความต้องการ สินค้าและบริการ
ก็ตามมา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พธ.ม.) และหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎี
บัณฑิต (พธ.ด.) ก็เกิดขึ้นตามลำดับ ภายใต้การนำและกำกับของ ผศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม
ในนามหัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์ และผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
(พธ.ม.) และหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พธ.ด.) และย้ายฐานการผลิตบัณฑิตเข้า

^๔ พระธรรมโมลี, โอวาทปฐมนิเทศการศึกษาหลักสูตร ป.บส. วัดพิชยญาติการาม,
๒๕๔๗.

สู่อ้อมอกแม่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดศรีสุदारามวรวิหาร แขวง บางขุนนนท์เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๑ เป็นต้นมา

หลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) หลักสูตรพุทธ ศาสตร์บัณฑิต (พธ.บ.) หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พธ.ม.) และ หลักสูตรพุทธ ศาสตร์ดุขฎิบัณฑิต (พธ.ด.) มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดการกิจการคณะสงฆ์ไทยทั้ง ๖ ด้าน ได้แก่ ด้านการปกครอง ด้านการเผยแผ่ ด้านศาสนศึกษา ด้านศึกษาสงเคราะห์ ด้านสาธารณูปการ และด้านสาธารณสงเคราะห์

“ป.บส. ต้นตอ ก่อเกิดหลักสูตร พธ.บ., พธ.ม. และ พธ.ด. (การจัดการ เจริญพุทธ)”

จากการเปิดทำการเรียนการสอนหลักสูตรนี้ นำไปสู่การขอเสนอตั้งหน่วยวิทย บริการคณะสังคมศาสตร์ ๘ แห่ง และขอเปิดสอนหลักสูตร ป.บส. นอกที่ตั้ง กว่า ๔๓ แห่ง ภายใต้การกำกับของคณะสังคมศาสตร์ และส่วนงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทุกภูมิภาคของประเทศ ทุกส่วนงานมุ่งจัดการศึกษาเพื่อคณะ สงฆ์ไทย จึงกล่าวได้ว่า **“เป็นยุคทองของการศึกษาของคณะสงฆ์ไทย และเป็นยุคทองของ คณะสังคมศาสตร์ โดยแท้จริง”**

ระยะที่สาม (ยุคปัจจุบัน ๒๕๕๙ – ๒๕๖๗)

หลังจากที่คณะสังคมศาสตร์ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นต้นมา จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ราว ๒๓ ปี คณะสังคมศาสตร์ได้ พัฒนาบัณฑิตที่มีคุณภาพจำนวนมากมาย ภายใต้การบริหารจัดการของอดีตคณบดีถึง ๖ รูป ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พระครูปริมาณุรักษ์, รศ.ดร. (ประสิทธิ์ จุรัสสิโท) ได้เข้ามาดำรง ตำแหน่งคณบดีรูปที่ ๗ คณะสังคมศาสตร์ได้มีการเปลี่ยนแปลงมากมาย ตามลำดับขั้นดังนี้

๑๑ เมษายน ๒๕๕๙	อนุมัติหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐ วิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๙	สภาวิชาการมีมติเห็นชอบให้วิทยาเขตพะเยา ห้องเรียนจังหวัดเชียงราย นำหลักสูตรพุทธศาสตร บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (การบริหารรัฐกิจ) ไปเปิด สอน

- ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ สภาวิชาการมีมติเห็นชอบให้วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช นำหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ ไปเปิดสอน
- ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ มหาวิทยาลัยได้มีคำสั่งแต่งตั้ง พระครูปริมาณุรักษ์ (ประสิทธิ์ ชูสุทธิโธ) เป็นคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ เป็นต้นไป
- ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ สภาวิชาการมีมติเห็นชอบการปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิตของคณะสังคมศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง ๒๕๕๐)
- ๗ มีนาคม ๒๕๕๐ สภาวิชาการมีมติเห็นชอบให้ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ร่วมกับ คณะสงฆ์ภาค ๑๒ ณ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก ให้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.)
- ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ สภาวิชาการมีมติเห็นชอบให้วิทยาเขตเชียงใหม่ เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (สำหรับพระภิกษุสามเณร)
- ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ สภาวิชาการมีมติเห็นชอบให้วิทยาเขตเชียงใหม่ เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (สำหรับพระภิกษุสามเณร)
- สภาวิชาการมีมติเห็นชอบให้วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (สำหรับพระภิกษุสามเณร)
- สภาวิชาการมีมติเห็นชอบให้วิทยาเขตหนองคาย เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง (สำหรับคฤหัสถ์)
- สภาวิชาการมีมติเห็นชอบให้วิทยาเขตอุบลราชธานี เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง (สำหรับคฤหัสถ์)

๒๓ เมษายน ๒๕๕๐

สภาวิชาการมีมติเห็นชอบให้วิทยาเขตนครราชสีมา
เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง (สำหรับคฤหัสถ์)

สภาวิชาการมีมติเห็นชอบให้วิทยาเขตวิทยาเขต
นครศรีธรรมราช เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง
(สำหรับพระภิกษุสามเณร)

สภาวิชาการมีมติเห็นชอบให้วิทยาเขตวิทยาเขต
นครศรีธรรมราช เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง (สำหรับ
คฤหัสถ์)

สภาวิชาการมีมติเห็นชอบให้วิทยาเขตพะเยา เปิดสอน
หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
วิชาเอกการปกครอง (สำหรับคฤหัสถ์)

สภาวิชาการมีมติเห็นชอบให้วิทยาเขตเชียงใหม่ เปิด
สอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคม
สงเคราะห์ศาสตร์ (สำหรับคฤหัสถ์)

สภาวิชาการมีมติเห็นชอบให้ห้องเรียนวัดพระธาตุแช่
แห้ง จังหวัดน่าน เปิดสอนหลักสูตรหลักสูตรพุทธ
ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง
(สำหรับพระภิกษุสามเณร)

เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ วิชาเอกการบริหารรัฐกิจ (สำหรับคฤหัสถ์)
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง (สำหรับคฤหัสถ์)
วิทยาลัยสงฆ์เลย

เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง (สำหรับคฤหัสถ์)

- วิทยาเขตขอนแก่น
- เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง (สำหรับคฤหัสถ์)
วิทยาเขตแพร่
- เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการ
คณะสงฆ์ (ป.บส.) วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ร่วมกับ
คณะสงฆ์จังหวัดภูเก็ต
- ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการ
คณะสงฆ์ (ป.บส.) วิทยาเขตพุทธชินราช ร่วมกับคณะ
สงฆ์จังหวัดสุโขทัย
- ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๐ อนุมัติหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์
หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๕๐
- เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการ
คณะสงฆ์ (ป.บส.) วิทยาเขตนครราชสีมา ร่วมกับคณะ
สงฆ์จังหวัดชัยภูมิ
- เปิดสอนหลักสูตร ประกาศนียบัตรการบริหารกิจการ
คณะสงฆ์ (ป.บส.) วิทยาลัยสงฆ์นครนครสวรรค์
ร่วมกับคณะสงฆ์จังหวัดอุทัยธานี
- ๑๐ มกราคม ๒๕๕๑ เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการ
จัดการเชิงพุทธ (สำหรับพระภิกษุสามเณร) วิทยาเขต
พะเยา
- เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการ
จัดการเชิงพุทธ (สำหรับพระภิกษุสามเณร) ห้องเรียน
วิทยาเขตสุรินทร์ วัดพระพุทธบาทเขากระโดง จังหวัด
บุรีรัมย์
- เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการ
จัดการเชิงพุทธ (สำหรับพระภิกษุสามเณร) ห้องเรียน
วิทยาเขตอุบลราชธานี วัดสระกำแพงใหญ่ จังหวัด
ศรีสะเกษ

เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง (สำหรับพระภิกษุ
สามเณร) ห้องเรียนวิทยาเขตอุบลราชธานี วัดสระ
กำแพงใหญ่ จังหวัดศรีสะเกษ

เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง (สำหรับคฤหัสถ์)
วิทยาเขตสุรินทร์

เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง (สำหรับคฤหัสถ์)
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ วิชาเอกการบริหารรัฐกิจ (สำหรับคฤหัสถ์)
วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ วิชาเอกการบริหารรัฐกิจ (สำหรับคฤหัสถ์)
ห้องเรียนวิทยาเขตพะเยา วัดพระแก้ว จังหวัดเชียงราย

เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง (สำหรับคฤหัสถ์)
ห้องเรียนวิทยาเขตพะเยา วัดพระธาตุแช่แห้ง จังหวัด
น่าน

เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ วิชาเอกการบริหารรัฐกิจ (สำหรับพระภิกษุ
สามเณร) ห้องเรียนคณะพุทธศาสตร์ วัดไพโรสณห์
ศักดิ์าราม จังหวัดเพชรบูรณ์

เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรบริหารกิจการคณะ
สงฆ์ (ป.บส.) วิทยาเขตสุรินทร์ ณ วัดเหนือ อำเภอ
รัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

- เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรบริหารกิจการคณะ
สงฆ์ (ป.บส.) วิทยาเขตอุบลราชธานี ณ วัดสระเกษ
จังหวัดอำนาจเจริญ
- ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการ
คณะสงฆ์ (ป.บส.) ณ วัดโยธานิมิต (พระอารามหลวง)
ตำบลช่องกระแจะ อำเภอเมือง จังหวัดตราด
เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการ
คณะสงฆ์ (ป.บส.) ณ วัดพระรูป ตำบลช่องสะแก
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
- เปิดรับคฤหัสถ์เข้าศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอก
การบริหารรัฐกิจ ณ ห้องเรียนวัดไพรสนต์ศักราม
จังหวัดเพชรบูรณ์
- ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เปิดหน่วยวิทยบริการคณะสังคมศาสตร์ ณ วัดต้นสน
จังหวัดเพชรบุรี (สำหรับคฤหัสถ์)
เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรบริหารกิจการคณะ
สงฆ์ (ป.บส.) วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ณ วัดพุกษะ
วันโชติการาม จังหวัดพิจิตร
- เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรบริหารกิจการคณะ
สงฆ์ (ป.บส.) วิทยาเขตแพร่ ณ ห้องเรียนวัดบุญวาทย์
วิหาร จังหวัดลำปาง
- ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๑ เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการ
คณะสงฆ์ (ป.บส.) คณะสังคมศาสตร์ร่วมกับคณะสงฆ์
จังหวัดจันทบุรี ณ วัดไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัด
จันทบุรี
- ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๑ เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรบริหารกิจการคณะ
สงฆ์ (ป.บส.) วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ณ วัดพระบรม
ธาตุ ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

- เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) คณะสังคัมศาสตร์ ณ วัดไชยชุมพลชนะสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
- เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ ห้องเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด
- ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๑ เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) วัดใหญ่อินทาราม ตำบลบางปลาสร้อย อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
- เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ คณะสังคัมศาสตร์ หลักสูตรใหม่ พุทธศักราช ๒๕๕๑
- ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เปลี่ยนแปลงสถานที่จัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) จาก วัดไพโรสณห์ศักตาราม อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ไปยังวัดประชาณีมิตร อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
- เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ ณ โครงการขยายห้องเรียนคณะพุทธศาสตร์ จังหวัดกาญจนบุรี
- เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) ณ วัดหมอนไม้ ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
- เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) ณ วัดป่าประดู่ ตำบลท่าประดู่ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
- ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๑ เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ คณะสังคัมศาสตร์
- ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๒ เปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.)

๑. โครงการขยายห้องเรียนวิทยาเขตนครศรีธรรมราช
ถนนโรงเหล้าสาย ตำบลรูสมิแล อำเภอเมือง จังหวัด
ปัตตานี

๒. โครงการขยายห้องเรียนวิทยาเขตนครศรีธรรมราช
วัดพัฒนาราม ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์
ธานี

๓. วัดโอกาส ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

๔. วัดศรีมงคลใต้ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัด
มุกดาหาร

๕. วัดมหาธาตุ (พระอารามหลวง) ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์

๑. สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกบริหารรัฐกิจ (สำหรับ
บรรพชิตและคฤหัสถ์) ปีการศึกษา ๒๕๕๒ ของหน่วย
วิทยบริการวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช วัดท่านา จังหวัด
ตาก

๒. สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกบริหารรัฐกิจ (สำหรับ
บรรพชิตและคฤหัสถ์) ปีการศึกษา ๒๕๕๒ ของ
โครงการขยายห้องเรียนวิทยาเขตนครศรีธรรมราช วัด
พัฒนาราม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๓. สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง (สำหรับ
บรรพชิตและคฤหัสถ์) ปีการศึกษา ๒๕๕๒ ของ
โครงการขยายห้องเรียนวิทยาเขตนครศรีธรรมราช
จังหวัดปัตตานี

๔. สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง (สำหรับ
คฤหัสถ์) ปีการศึกษา ๒๕๕๒ ของวิทยาลัยสงฆ์
นครพนม วิทยาเขตหนองคาย

๕. สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง (สำหรับ

บรรพชิตและคฤหัสถ์) ปีการศึกษา ๒๕๕๒ ของหน่วย
วิทยบริการคณะพุทธศาสตร์ วัดหงส์ประดิษฐาราม
จังหวัดสงขลา

๖. สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง (สำหรับ
คฤหัสถ์) ปีการศึกษา ๒๕๕๒ ของโครงการขยาย
ห้องเรียนวิทยาเขตแพร่ วัดบุญวาทย์วิหาร จังหวัด
ลำปาง

เปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะ
สงฆ์ (ป.บส.)

๑. ณ วัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัด
สุพรรณบุรี

๒. ณ วัดพระธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

๓. ณ วัดพระศรีสุธรรมาราม อำเภอลาดยาว จังหวัด
นครสวรรค์

๔. ณ วัดสว่างวงษ์ อำเภอดาศึก จังหวัดนครสวรรค์

เปิดหน่วยวิทยบริการ คณะสังคัมศาสตร์

๑. หน่วยวิทยบริการคณะสังคัมศาสตร์ ณ วัดใหญ่
อินทาราม (พระอารามหลวง) ตำบลบางปลาสร้อย
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

๒. หน่วยวิทยบริการคณะสังคัมศาสตร์ ณ วัดป่าประดู่
(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

๒๔ เมษายน ๒๕๕๒

เปิดหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
จัดการเชิงพุทธ ณ หน่วยวิทยบริการคณะสังคัมศาสตร์
วัดหลวงพ่อดงธรรมกายาราม จังหวัดราชบุรี

เปิดหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
(การปกครอง) (สำหรับบรรพชิต) วิทยาเขตอุบลราช
ธานี

เปิดหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐ
ประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ณ วิทยาลัยสงฆ์
นครสวรรค์

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการ
คณะสงฆ์ (ป.บส.)

๑. ณ วัดสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

๒. ณ วัดโสธรวราราม อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

เปิดรับบรรพชิตเข้าศึกษาในหลักสูตรพุทธศาสตร
บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง
วิทยาลัยสงฆ์อุบลราชธานี

เปิดหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
(การปกครอง) โครงการขยายห้องเรียนวิทยาเขต
สุรินทร์ วัดพระพุทธบาทเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์

เปิดหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
เชิงพุทธ ณ โครงการขยายห้องเรียนคณะพุทธศาสตร์
วัดไชยชุมพลชนะสงคราม อำเภอเมือง จังหวัด
กาญจนบุรี

เปิดหน่วยวิทยบริการ คณะสังคมศาสตร์

๑. หน่วยวิทยบริการคณะสังคมศาสตร์ ณ วัดไร่ขิง
อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๒. หน่วยวิทยบริการคณะสังคมศาสตร์ ณ วัดไผ่ล้อม
อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี

๗ ตุลาคม ๒๕๕๒

คณะสังคมศาสตร์ ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความ
ร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างคณะสังคมศาสตร์ มหา
วิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กับ คณะ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่
๗ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๒ ณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา ซึ่งหน่วยงานทั้งสองได้ตระหนักถึง

บทบาทและคุณูปการของการพัฒนาวิชาการด้านสังคมศาสตร์ การที่จะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวต้องอาศัยการระดมทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ บุคลากร และความรู้ ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาวิชาการด้านสังคมศาสตร์ที่เป็นประโยชน์ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างเต็มที่ จึงได้ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการด้านสังคมศาสตร์ขึ้น

๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๒

เปิดหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ ณ หน่วยวิทยบริการคณะสังคมศาสตร์ วัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐม

๑๑ มีนาคม ๒๕๕๓

เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง

๑. หน่วยวิทยบริการวิทยาเขตนครราชสีมา วัดชัยภูมิวนาราม อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

๒. หน่วยวิทยบริการคณะสังคมศาสตร์ วัดใหญ่อินทาราม อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

๑. โครงการขยายห้องเรียนคณะพุทธศาสตร์ วัดโสธรวราราม อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

๒. วิทยาลัยสงฆ์นครพนม

๓. โครงการขยายห้องเรียนวิทยาเขตนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

๔. หน่วยวิทยบริการคณะสังคมศาสตร์ วัดต้นสน อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

๒๐ เมษายน ๒๕๕๓

เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ ณ โครงการขยายห้องเรียนวิทยาเขตนครศรีธรรมราช วัดพัฒนาราม (พระอารามหลวง)

- จังหวัดสุราษฎร์ธานี
เปิดหน่วยวิทยบริการคณะสังคมศาสตร์ มหา วิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดป่าเลไลยก์วรวิหาร
จังหวัดสุพรรณบุรี
เปิดหน่วยวิทยบริการคณะสังคมศาสตร์ มหา วิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสระแก้ว อำเภอเมือง
จังหวัดสระแก้ว
- ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการ
คณะสงฆ์ (ป.บส.) ของวิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น ณ วัด
มัชฌิมาวาส อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
- ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๓ เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ วิชาเอกการบริหารรัฐกิจ หน่วยวิทยบริการ
คณะสังคมศาสตร์ วัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐม

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๖๕ พระวชิรภิตติบัณฑิต, รศ.ดร. (ทองขาว กิตติธโร)
ได้เข้ามาดำรงตำแหน่งคณบดี รูปที่ ๘ คณะสังคมศาสตร์ได้มีการเปลี่ยนแปลงมากมาย
ตามลำดับขั้นดังนี้

- ๙ ธันวาคม ๒๕๕๓ จัดทำวารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์
เพื่อให้นิสิตและคณาจารย์ได้นำเสนอผลงานใน
เอกสารวิชาการ ตามเกณฑ์ของสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)
- ๑๓ มกราคม ๒๕๕๔ เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ๒
สาขาวิชา
๑. สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
 ๒. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 - ๒.๑ สาขาวิชาภาวะผู้นำเชิงพุทธ
 - ๒.๒ สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์
 - ๒.๓ สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์

๑. ขออนุมัติโครงการเปิดสอนหลักสูตรพุทธ
ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการ
บริหารรัฐกิจ (สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์)
ณ โครงการขยายห้องเรียนวิทยาเขตพะเยา วัด
พระธาตุแช่แห้ง จังหวัดน่าน

๒. ขออนุมัติโครงการเปิดสอนหลักสูตรพุทธ
ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการ
ปกครอง (สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์) ณ หน่วย
วิทยบริการวิทยาเขตหนองคาย วัดพระธาตุเชิงชุม
วรวิหาร จังหวัดสกลนคร

๓. ขออนุมัติโครงการเปิดสอนหลักสูตรพุทธ
ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการ
บริหารรัฐกิจ (สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์)
ณ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๔. ขออนุมัติโครงการเปิดสอนหลักสูตรพุทธ
ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการ
ปกครอง (สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์)
ณ หน่วยวิทยบริการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ วัด
หนองขุนชาติ จังหวัดอุทัยธานี

๕. ขออนุมัติโครงการเปิดสอนหลักสูตรพุทธ
ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการ
บริหารรัฐกิจ (สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์)
ณ หน่วยวิทยบริการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ วัด
บรมธาตุ จังหวัดกำแพงเพชร

๖. ขออนุมัติโครงการเปิดสอนหลักสูตรพุทธ
ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการ
บริหารรัฐกิจ (สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์)

- ๗ เมษายน ๒๕๕๔
- ณ หน่วยวิทยบริการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
วัดพุกกะวันโชติการาม จังหวัดพิจิตร
- เปิดรับคฤหัสถ์เข้าศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตร
บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
๑. เปิดรับคฤหัสถ์เข้าศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตร
บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง
หน่วยวิทยบริการคณะสังคมศาสตร์ จังหวัด
ระยอง
๒. เปิดรับคฤหัสถ์เข้าศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตร
บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง
โครงการขยายห้องเรียนวิทยาเขตอุบลราชธานี
จังหวัดศรีสะเกษ
๓. เปิดรับคฤหัสถ์เข้าศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตร
บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง
โครงการขยายห้องเรียนวิทยาเขตขอนแก่น
จังหวัดร้อยเอ็ด
- ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔
- เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม สำหรับบรรพชิตและ
คฤหัสถ์ คณะสังคมศาสตร์
- เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนาเชิงพุทธ
สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์ คณะสังคมศาสตร์
- ๖ ตุลาคม ๒๕๕๔
- เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหาร
กิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) วิทยาเขตอุบลราชธานี
- ๑๒ มกราคม ๒๕๕๕
- พัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการ
จัดการเชิงพุทธ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๕)
- พัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๕)

พัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๕)
เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐ
ประศาสนศาสตร์ ของหน่วยวิทยบริการ คณะ
สังคมศาสตร์ จังหวัดสุพรรณบุรี

เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ ของหน่วยวิทยบริการคณะสังคมศาสตร์
จังหวัดราชบุรี

๑๖ มีนาคม ๒๕๕๕

พัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
เศรษฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๕)
เปิดรับคฤหัสถ์เข้าศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตร
บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการปกครอง
ณ โครงการขยายห้องเรียนวิทยาเขตอุบลราชธานี
จังหวัดศรีสะเกษ

เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐ
ประศาสนศาสตร์ สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์ ณ
โครงการขยายห้องเรียนคณะพุทธศาสตร์ วัดไชย
ชุมพลชนะสงคราม จังหวัดกาญจนบุรี

เปิดสอน หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ณ โครงการขยาย
ห้องเรียนคณะพุทธศาสตร์ วัดโสธรวราราม
วรวิหาร จังหวัดฉะเชิงเทรา

๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๕

พัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคม
สงเคราะห์ศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๕)

พัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
สังคมวิทยา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๕)

เปิดรับคฤหัสถ์เข้าศึกษาในหลักสูตรพุทธศาสตร
บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

- เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหาร
กิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.)
๑. เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหาร
กิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) วัดอรัญเขต อำเภอแม่สอด
จังหวัดตาก
๒. เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหาร
กิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) จังหวัดตราด
๓. เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหาร
กิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) ณ วัดวังยาว อำเภอกุย
บุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๕ เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐ
ประศาสนศาสตร์ สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์ ณ
โครงการขยายห้องเรียนคณะพุทธศาสตร์ วัดไชย
ชุมพลชนะสงคราม จังหวัดกาญจนบุรี
- ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๕ เปิดสอน หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ณ โครงการขยาย
ห้องเรียนคณะพุทธศาสตร์ วัดโสธรวราราม
วรวิหาร จังหวัดฉะเชิงเทรา
- ๑๘ เมษายน ๒๕๕๕ เปิดรับคฤหัสถ์เข้าศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตร
บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ณ โครงการขยาย
ห้องเรียนวิทยาเขตอุบลราชธานี จ.ศรีสะเกษ
- ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ จัดตั้งภาควิชานิติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
- ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ เปิดรับคฤหัสถ์เข้าศึกษาในหลักสูตรพุทธศาสตร
บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
- ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหาร
กิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) ๑) ขออนุมัติโครงการ
เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหาร
กิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) วัดอรัญเขต อำเภอแม่
สอด จังหวัดตาก ๒) ขออนุมัติโครงการเปิดสอน

- หลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะ
สงฆ์ (ป.บส.) จังหวัดตราด ๓) ขออนุมัติโครงการ
เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหาร
กิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) ณ วัดวังยาว อ.กุยบุรี
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ พัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
สังคมวิทยา (มคอ.๒)
- ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ พัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (มคอ.๒)
- ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ เปิดรับคฤหัสถ์เข้าศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตร
บัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
- ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐ
ประศาสนศาสตร์
- ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ระวังการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพุทธ
ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ หน่วยวิทย
บริการคณะพุทธศาสตร์ วัดหงษ์ประดิษฐาราม
จังหวัดสงขลา
- ๑๕ มกราคม ๒๕๕๖ ปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
วิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนาเชิงพุทธ (หลักสูตร
ใหม่ พ.ศ.๒๕๕๕)
- ๗ มีนาคม ๒๕๕๖ ปรับสาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการบริหาร
รัฐกิจเป็นสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
- ๗ มีนาคม ๒๕๕๖ พัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชา
นิติศาสตร์
- ๒๒ เมษายน ๒๕๕๖ ปรับสาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการบริหาร
รัฐกิจเป็นสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ณ
โครงการขยายห้องเรียนคณะพุทธศาสตร์ วัดไพโร
สถ์ศักดิ์ดาราม จังหวัดเพชรบูรณ์

- ๒๒ เมษายน ๒๕๕๖ เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ (สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์) วิทยาลัย สงฆ์เชียงราย
- ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ย้ายสถานที่ตั้งหน่วยวิทยบริการคณะสังคมศาสตร์ จังหวัดเพชรบุรี จากวัดต้นสน จังหวัดเพชรบุรี ไป ยังที่ตั้งใหม่ ณ วัดพระรูป อำเภอเมือง จังหวัด เพชรบุรี
- ๑๓ กันยายน ๒๕๕๖ ปรับหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการบริหารรัฐกิจ เป็นสาขาวิชารัฐประศาสน ศาสตร์ (สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์)
- ๑๓ กันยายน ๒๕๕๖ ย้ายสถานที่ตั้งหน่วยวิทยบริการคณะสังคมศาสตร์ จังหวัดจันทบุรี เดิมตั้งอยู่ ณ วัดไผ่ล้อม (พระ อารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ไปยัง สถานที่ตั้งแห่งใหม่ ณ พุทธมณฑล จังหวัดจันทบุรี ตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
- ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๖ เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต วิทยาลัย สงฆ์เชียงราย หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (สำหรับบรรพชิต และคฤหัสถ์)
- ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๕) คณะสังคมศาสตร์
- ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ เปิดรับคฤหัสถ์เข้าศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตร บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๕) วิทยาลัยสงฆ์พุทธโสธร และหน่วยวิทยบริการวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช วัดหมอนไม้ จังหวัดอุตรดิตถ์
- ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๕)

- (สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์) วิทยาลัยสงฆ์
พุทธโสธร
- ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.
๒๕๕๕) (สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์) คณะ
สังคมศาสตร์ และวิทยาเขตเชียงใหม่
- ๑๑ กันยายน ๒๕๕๗ การกำหนดชื่อปริญญาและอักษรย่อชื่อปริญญาใน
สาขาวิชาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย หลักสูตรคณะสังคมศาสตร์ ในสาขาวิชา
ที่เป็นสาขาวิชาชีพและสาขาวิชากิ่งวิชาชีพ ให้
เป็นไปตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
- ๑๑ กันยายน ๒๕๕๗ ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ
ดังนี้
๑. ระหว่าง หน่วยวิทยบริการคณะสังคมศาสตร์
วัดพระรูป จังหวัดเพชรบุรี กับ คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
 ๒. ระหว่าง หน่วยวิทยบริการคณะสังคมศาสตร์
วัดหลวงพ่อดุสิตธรรมกายาราม จังหวัดราชบุรี กับ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเพชรบุรี
- ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนาเชิงพุทธ
(สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์) คณะสังคมศาสตร์
- ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
เศรษฐศาสตร์ ภาคพิเศษ วันเสาร์-วันอาทิตย์
(สำหรับคฤหัสถ์) ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะ
สังคมศาสตร์

- ๕ มีนาคม ๒๕๕๘ เปิดสอนหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ (สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์) คณะสังคมศาสตร์
- ๕ มีนาคม ๒๕๕๘ เปิดสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์) คณะสังคมศาสตร์
- ๕ มีนาคม ๒๕๕๘ พัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (หลักสูตรนานาชาติ/หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๘) คณะสังคมศาสตร์
- ๔ มิถุนายน ๒๕๕๘ เปิดสอน หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม (สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์) ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์
- ๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ ปรับชื่อปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชานิติศาสตร์
- ๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ เปลี่ยนชื่อการเปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการบริหารรัฐกิจ เป็นหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
- ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เพื่อยกระดับการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาด้านการสังคมสงเคราะห์และด้านการพัฒนาสังคมระหว่างกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กับ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยเกริก คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ

ราชวิทยาลัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และสมาคมนัก
สงเคราะห์แห่งประเทศไทย

- ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ งดรับนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
การจัดการเชิงพุทธ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘
และการโอนนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ ชั้นปีที่ ๑ และ ๒ ไป
สังกัดหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
พระพุทธศาสนา วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
- ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ จัดทำหลักเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลการ
เรียนในรายวิชาระดับปริญญาตรี หลักสูตรนิติ
ศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์
- ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ.
๒๕๕๘) คณะสังคมศาสตร์
- ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎี
บัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ/หลักสูตรใหม่ พ.ศ.
๒๕๕๘) คณะสังคมศาสตร์
- ๓ มีนาคม ๒๕๕๙ เปิดรับคฤหัสถ์เข้าศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตร
บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ ของหน่วย
วิทยบริการ ๒ แห่ง ดังนี้ ๑) หน่วยวิทยบริการ
คณะสังคมศาสตร์ วัดป่าประดู่ จังหวัดระยอง
๒) หน่วยวิทยบริการคณะสังคมศาสตร์ วัดพระรูป
จังหวัดเพชรบุรี
- ๓ มีนาคม ๒๕๕๙ เปิดรับบรรพชิตเข้าศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตร
บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ หน่วยวิทยบริการ
คณะสังคมศาสตร์ วัดพระรูป จังหวัดเพชรบุรี

- ๓ มีนาคม ๒๕๕๙ เปิดสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ) คณะสังคมศาสตร์
- ๓ มีนาคม ๒๕๕๙ พัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๙) คณะสังคมศาสตร์
- ๓ มีนาคม ๒๕๕๙ พัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๙) คณะสังคมศาสตร์
- ๓ มีนาคม ๒๕๕๙ พัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรใหม่ พ.ศ.๒๕๕๙ คณะสังคมศาสตร์
- ๓ มีนาคม ๒๕๕๙ พัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๙) คณะสังคมศาสตร์
- ๒ มิถุนายน ๒๕๕๙ จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่าง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และ สำนักสนับสนุนสุขภาวะองค์กร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้มีความร่วมมือในเชิงวิชาการ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านวิชาการ และการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง การแลกเปลี่ยนบุคลากร การส่งเสริมการศึกษาและวิจัย รวมไปถึงการจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ
- ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙ คณะสังคมศาสตร์จัดงาน “ศรีคัมภีร์ญาณวิชาการ” ครบรอบ ๓๓ ปีคณะสังคมศาสตร์ มอบโล่รางวัล “คนดีศรีสังคมศาสตร์” แก่บุคคลผู้มีคุณูปการ

- ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙ พัฒนาหลักสูตรระดับพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๙) คณะศึกษาศาสตร์
- ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๙)
- ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ เปิดสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๙)
- ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ เปิดสอนหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๙)
- ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ พัฒนาหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๙) ภาควิชาเศรษฐศาสตร์
- ๒ กันยายน ๒๕๕๙ เปลี่ยนแปลงกำหนดการตีพิมพ์ของวารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์
- ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙ งดรับนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี
- ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙ จัดทำวารสาร มจร การพัฒนาสังคม Journal of MCU Social Development (JMSD)
- ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙ บันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อจะพัฒนาองค์ความรู้และงานวิจัยด้านการพัฒนาจิต และปัญญาแบบองค์รวม ภายใต้โครงการสุขชีวิวิถี พุทธ (Buddhist Bio-well Being) ระหว่างสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ สถาบันวิจัยสุขภาพและคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กับคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันวิจัยสุขภาพและคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และคณะเทคนิคการแพทย์

- มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการเพื่อจะพัฒนาองค์ความรู้และงานวิจัยด้านการพัฒนาจิตและปัญญาแบบองค์รวม ภายใต้โครงการสุขชีวีวิถีพุทธ (Buddhist Bio-well Being)
- ๒ มีนาคม ๒๕๖๐ เปิดสอนหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (สำหรับบรรพชิต) วิทยาเขตนครสวรรค์
- ๒ มีนาคม ๒๕๖๐ เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์) วิทยาเขตนครสวรรค์
- ๒ มีนาคม ๒๕๖๐ เปิดสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์) วิทยาเขตขอนแก่น
- ๒ มีนาคม ๒๕๖๐ พัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๙) คณะสังคมศาสตร์
- ๒ มีนาคม ๒๕๖๐ พัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) คณะสังคมศาสตร์
- ๒ มีนาคม ๒๕๖๐ พัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) คณะสังคมศาสตร์
- ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ เปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ ปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ ดังนี้ ๑) หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) เปิดสอนในสำนักงานจัดการศึกษา ๒ แห่ง ได้แก่ คณะสังคมศาสตร์ และวิทยาเขตเชียงใหม่ ๒) หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) เปิดสอน ณ คณะสังคมศาสตร์ ๓) หลักสูตร

รัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) เปิดสอน ณ โครงการขยายห้องเรียน วิทยาเขตนครศรีธรรมราช วัดพัฒนาราม จังหวัด สุราษฎร์ธานี ๔) หลักสูตรพุทธศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) เปิดสอน ณ หน่วยวิทยบริการคณะ สังคมศาสตร์

๑๘ เมษายน ๒๕๖๐

เปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาโท ๑) หลักสูตร พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิง พุทธ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) เปิดสอน ณ คณะสังคมศาสตร์ ๒) หลักสูตรรัฐประศาสน ศาสตร์มหาบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) เปิดสอน ณ คณะสังคมศาสตร์ ๓) หลักสูตรพุทธ ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) เปิดสอน ณ คณะสังคมศาสตร์

๑๘ เมษายน ๒๕๖๐

เปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาเอก ๑) หลักสูตร พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิง พุทธ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๙) เปิดสอน ณ คณะสังคมศาสตร์ ๒) หลักสูตรปรัชญาดุษฎี บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๙) เปิดสอน ณ คณะสังคม ศาสตร์

๑๘ เมษายน ๒๕๖๐

พัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) คณะสังคมศาสตร์

๑๘ เมษายน ๒๕๖๐

พัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขา วิชาการพัฒนาสังคม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) คณะสังคมศาสตร์

- ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ พัฒนาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐) คณะสังคมศาสตร์
- ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ดำเนินงานโครงการการฝึกอบรม “สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่” รุ่นที่ ๑ - ๕ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ร่วมกับ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) เพื่อดำเนินงานโครงการฝึกอบรม “วิทยากรหลักสูตรการพัฒนา นักวิจัย” เพื่อให้มีวิทยากรที่มีคุณภาพ และสามารถดำเนินการฝึกอบรมนักวิจัยตามหลักสูตรที่ วช. กำหนด อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่าง วช. กับ มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาวิทยากรและขยายผลการฝึกอบรมในระดับภูมิภาคให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น และต่อเนื่องยั่งยืน
- ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เปิดสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์) โครงการขยายห้องเรียนคณะพุทธศาสตร์ วัดไชยชุมพลชนะสงคราม จังหวัดกาญจนบุรี
- ๗ ธันวาคม ๒๕๖๐ ปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) คณะสังคมศาสตร์ ตามข้อสั่งเกตของสกอ.
- ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ คณะสังคมศาสตร์ และสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ร่วมกับ สมาคมพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและสังคมมูลนิธิมั่นพัฒนา วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

ได้จัดงานประชุมวิชาการการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และสังคม (CSD สัมพันธ์) ระดับชาติ ครั้งที่ ๑๗ และนานาชาติ ครั้งที่ ๑ “คุณธรรมจริยธรรมกับการพัฒนาที่ยั่งยืน” ขึ้นระหว่างวันที่ ๒๘ - ๓๑ มกราคม ๒๕๖๑ ณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในด้านการกิจกรรม การพัฒนาพื้นที่และงานวิชาการ และเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคณาจารย์ นิสิต นักศึกษา สาขาพัฒนาชุมชน/สังคมและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑,๕๒๕ รูป/คน จากหน่วยงานและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ ๔๖ แห่ง

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑	เปิดสอนหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๑)
๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑	เปิดสอนหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตร ใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๑)
๒ มีนาคม ๒๕๖๑	เปิดรับคฤหัสถ์เข้าศึกษาในหลักสูตรพุทธศาสตร บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ วิทยาลัย สงฆ์ราชบุรี
๒ มีนาคม ๒๕๖๑	เปิดสอนหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๘) สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์
๒ มีนาคม ๒๕๖๑	เปิดสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๙) สำหรับบรรพชิต และคฤหัสถ์ หน่วยวิทยบริการ คณะศึกษาศาสตร์ พุทธมณฑลจันทบุรี
๒ มีนาคม ๒๕๖๑	เปิดสอนหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๙) สำหรับบรรพชิตและ

- ๑๘ เมษายน ๒๕๖๑ คฤหัสถ์ หน่วยวิทยบริการวิทยาเขตขอนแก่น วัด
อภิลิขิต์ จังหวัดมหาสารคาม
คณะสังคมศาสตร์ ได้กำหนดจัดการประชุม
วิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ "MCU Congress II"
“คุณภาพอุดมศึกษาไทยในยุค Thailand 4.0”
ขึ้นในวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ณ ห้อง
ประชุมเธียเตอร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอบึงนาราง
จังหวัดพิจิตร โดยผู้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนทางวิชาการของ
นักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และ
ศึกษาศาสตร์ ก่อให้เกิดประชาคมวิชาการใน
ศาสตร์ต่าง ๆ ที่เข้มแข็ง อันจะนำไปสู่การพัฒน
มหาวิทยาลัยให้เป็นกลไกการพัฒนานวัตกรรม
สนับสนุนการพัฒนาประเทศตามนโยบายแห่งรัฐ
โดยในการจัดประชุมวิชาการครั้งนี้มีนักวิชาการ
และผู้สนใจเข้าร่วม ๓๐๐ รูป/คน มีกิจกรรมทาง
วิชาการที่ประกอบไปด้วย การปาฐกถา การ
เสวนา การประชุมนำเสนอผลงานวิชาการกลุ่ม
ย่อย การนำเสนอผลงานวิชาการแบบโปสเตอร์
และการจัดการทำรายงานสื่อเนื่องจากการประชุม
- ๑๘ เมษายน ๒๕๖๑ เปิดสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๙) สำหรับบรรพชิต
และคฤหัสถ์ วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี
- ๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ เปิดรับคฤหัสถ์เข้าศึกษาในหลักสูตรนิติศาสตร
บัณฑิต วิทยาเขตนครสวรรค์
- ๖ กันยายน ๒๕๖๑ งดรับนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
การจัดการเชิงพุทธ หน่วยวิทยบริการคณะสังคม
ศาสตร์ วัดสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

๖ กันยายน ๒๕๖๑

ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับสถาบันต่างประเทศ จำนวน ๒ ฉบับ ประกอบด้วย ๑) บันทึกข้อตกลงความร่วมมือเพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัย ดร.บาบาซาเฮ็บ เอ็ม เบ็ดการ์ มะรัฐวาด้า ออรั้งกะบาด มหารัษฏระ ประเทศอินเดีย กับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประเทศไทย ๒) บันทึกข้อตกลงความร่วมมือเพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันภาษา มหาวิทยาลัย สาวิตรี ภูเล ปูเณ่ ประเทศอินเดีย กับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประเทศไทย คณะกรรมการประจำคณะศึกษาศาสตร์ ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้พิจารณาเห็นชอบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามประกาศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการทำความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก พ.ศ. ๒๕๕๓

๔ ตุลาคม ๒๕๖๑

เปิดสอนหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๑) สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์ คณะศึกษาศาสตร์

๖ ธันวาคม ๒๕๖๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๙) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ แต่งตั้งผู้มีรายนาม

ดังต่อไปนี้ ให้ดำรงตำแหน่งคณบดี ประกอบด้วย

๑) พระมหาสมบุญ วุฑฒิโกโร, ดร. (ป.ธ.๗, พธ.บ., ศศ.ม., พธ.ด.) เป็นคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๒) พระราชปรียัติมุนี, รศ.ดร. (เทียบ สิริวาโย, ป.ธ.๙, M.A., Ph.D.) เป็นคณบดีคณะพุทธศาสตร์

๓) พระราชสุตากรณ, รศ.ดร. (ประศักดิ์ อคคปณโย, ป.ธ.๗, พธ.บ., พธ.ม., Ph.D.) เป็นคณบดีคณะครุศาสตร์

๔) พระศรีสิทธิมุนี (เฉลิมชัย ชยเมธี, ป.ธ.๙, พธ.บ., ศษ.ม.) เป็นคณบดีคณะมนุษยศาสตร์

๕. พระครูปรียัติกิตติธำรง, รศ.ดร. (ทองขาว กิตติธโร, ป.ธ.๔, พธ.บ., M.A., Ph.D.) เป็นคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

- ๖ มิถุนายน ๒๕๖๒ เปิดสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๙) สำหรับบรรพชิต และคฤหัสถ์ วิทยาเขตหนองคาย
- ๕ มีนาคม ๒๕๖๓ งดรับนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
- ๕ มีนาคม ๒๕๖๓ เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตร การบริหาร กิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) ณ วัดเขียนเขต จังหวัด ปทุมธานี
- ๕ มีนาคม ๒๕๖๓ โอนย้ายนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขา ศึกษารัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์ เข้าสู่หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๙
- ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเทคนิคการให้คำปรึกษา วิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์

๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาตรี ดังนี้
คณะสังคมศาสตร์ ๑) หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔) คณะสังคม
ศาสตร์ ๒) หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิตสาขาวิชา
การจัดการเชิงพุทธ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.
๒๕๖๔) คณะสังคมศาสตร์ ๓) หลักสูตรนิติศาสตร์
บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓) คณะ
สังคมศาสตร์ ๔) หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓) วิทยาเขต
ขอนแก่น ๕) หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓) วิทยาเขต
นครสวรรค์ ๖) หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓) วิทยาเขตแพร่
๗) หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร
ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔) คณะสังคมศาสตร์ ๘)
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร
ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔) หน่วยวิทยบริการ คณะ
สังคมศาสตร์ ๙) พุทธมณฑลจันทบุรี จังหวัด
จันทบุรี

๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เปิดสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ดังนี้
๑) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐ
ประศาสนศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓
คณะสังคมศาสตร์ ๒) หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตร
ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓ คณะสังคมศาสตร์
๓) หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน ๔) หลักสูตรรัฐประศาสน
ศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์นครน่านเฉลิม

- ๖ สิงหาคม ๒๕๖๓ พระเกียรติฯ ๕) หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ
เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)
- ๖ สิงหาคม ๒๕๖๓ เปิดสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)
- ๖ สิงหาคม ๒๕๖๓ เปิดสอนหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)
- ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ยุบเลิกหน่วยวิทย์บริการคณะสังคมศาสตร์ วัดสระแก้ว (พระอารามหลวง) จังหวัดสระแก้ว
- ๔ มีนาคม ๒๕๖๔ เปิดสอนหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔) วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
- ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ปรับปรุงรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และกลุ่มพระพุทธรศาสนา หลักสูตรปริญญาตรี (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔) คณะสังคมศาสตร์
- ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔ เปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาตรี วิทยาลัยสงฆ์ชลบุรี (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔) จำนวน ๒ หลักสูตร คือ ๑) หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔) ๒) หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)
- ๗ ตุลาคม ๒๕๖๔ จัดทำวารสาร สหวิทยาการนวัตกรรมการบริหารคน
- ๗ ตุลาคม ๒๕๖๔ เปลี่ยนแปลงกำหนดการตีพิมพ์ของวารสาร มจร สังคมศาสตร์บริหารคน
- ๒ ธันวาคม ๒๕๖๔ เปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาตรี จำนวน ๒ หลักสูตร คือ ๑) หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕) ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ๒) หลักสูตร

- สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕) วิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่
- ๒๗ เมษายน ๒๕๖๕ เปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารท้องถิ่น (ป.บ.ท.) ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์
- ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ สภามหาวิทยาลัย อนุมัติการใช้เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX)
- ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ จัดงานครบ ๓๙ ปี คณะศึกษาศาสตร์ และเปิดป้ายคณะศึกษาศาสตร์ ในโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ คณะศึกษาศาสตร์
- ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕ จัดอบรมสัมมนาคุณาจารย์และเจ้าหน้าที่ เรื่อง การใช้เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) คณะศึกษาศาสตร์
- ๕ กันยายน ๒๕๖๕ ประชุมสัมมนาการวิพากษ์แผนพัฒนา คณะศึกษาศาสตร์ ระยะที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)
- ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ปัจจุบัน พระอุดมสิทธินายก, รศ.ดร. (ก่าพล คุณงักโร) ได้เข้ามาดำรงตำแหน่งคณบดี รูปที่ ๙ คณะศึกษาศาสตร์ได้มีการเปลี่ยนแปลงตามลำดับขั้นตอนดังนี้
- ๒๐ มกราคม ๒๕๖๖ พระอุดมสิทธินายก, รศ.ดร. คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ได้มอบนโยบายคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ต่อที่ประชุมบุคลากรคณะศึกษาศาสตร์ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖
- ๒๔ มกราคม ๒๕๖๖ ดำเนินงานปรับปรุงห้องประชุมคณะศึกษาศาสตร์ ชั้น G อาคารเรียนรวม โชน B
- ๕ - ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ประชุมสัมมนาและวางนโยบายการเตรียมความพร้อมการใช้เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) คณะศึกษาศาสตร์
- ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๖ คณะศึกษาศาสตร์ จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับส่วนงาน ดังต่อไปนี้

๑. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กับ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
 ๒. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กับ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยวังศ์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
 ๓. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กับ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 ๔. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กับ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๕. ชมรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ๒๕ จังหวัดภาคกลาง กับ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๖ เปิดวารสารภาวะผู้นำและนวัตกรรมสังคม
- ๑๒ เมษายน ๒๕๖๖ สำนักงาน ก.พ. รับรองคุณวุฒิของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓ และหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓
- ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
- ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ จัดโครงการจัดงานครบรอบ ๔๐ ปี และการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๔ (MCU Congress 4) “พุทธนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน” ณ ห้องเจียร์เตอร์ อาคารเรียน

- รวม โชน C มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๖ สภามหาวิทยาลัยอนุมัติเปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารท้องถิ่น (ป.บท.) ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ ณ วัดอินทาราม ตำบลเหมืองใหม่ อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น
- ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ สำนักงาน ก.พ. รับรองคุณวุฒิของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕
- ๒๑ กันยายน ๒๕๖๖ ลงนามข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ระหว่าง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ร่วมกับ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข และสมาคมนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช
- ๒๕ กันยายน ๒๕๖๖ ลงนามข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ระหว่าง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กับ มหาวิทยาลัยสุโขทัยวังศ สปป.ลาว
- ๙ ตุลาคม ๒๕๖๖ ลงนามข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOA) ระหว่าง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กับ มหาวิทยาลัยสุโขทัยวังศ สปป.ลาว
- ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ลงนามข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ระหว่าง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กับ หน่วยงานราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ สภามหาวิทยาลัยอนุมัติหลักสูตรและโครงการเปิดสอนหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์จิตเวช คณะศึกษาศาสตร์

- ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ สภามหาวิทยาลัยอנוมัตติหลักสูตรและโครงการ
เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหาร
กิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) คณะสังคมศาสตร์
(ส่วนกลาง)
สภามหาวิทยาลัยอנוมัตติหลักสูตรและโครงการ
เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหาร
กิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) คณะสังคมศาสตร์ ณ
วัดอินทาราม ตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา
จังหวัดสมุทรสงคราม
- ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๗ สภามหาวิทยาลัยอנוมัตติหลักสูตรและโครงการ
เปิดสอนหลักสูตรวุฒิปัตร์ หลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ จำนวน ๒
หลักสูตร ประกอบด้วย
๑. หลักสูตรวุฒิปัตร์พุทธพจนานุกรมศาสตร์ (พ.กศ.)
๒. หลักสูตรวุฒิปัตร์พุทธทัศนศิลป์ (พ.ทศ.)
- ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗ ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ
ระหว่าง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย กับ การกีฬาแห่งประเทศไทย
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- ๒๔ เมษายน ๒๕๖๗ สภามหาวิทยาลัยอโนมัตติเปิดหน่วยวิทย
บริการคณะสังคมศาสตร์ ณ วัดอินทาราม ตำบล
เหมืองใหม่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

การพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา การสร้างสรรค์พุทธนวัตกรรมในแผนที่ ๑๓ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) นโยบายประเทศไทย ๔.๐ รวมทั้งแผนพัฒนานโยบายและแผนวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) โดยมุ่งผลักดันประเทศไทยให้ไปสู่ “ประเทศแห่งนวัตกรรม (Innovation Nation)” กล่าวคือเป็นประเทศที่พร้อมเติบโตและสามารถสร้างนวัตกรรมอันนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมได้ ในปัจจุบันองค์กรหรือหน่วยงานให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการนวัตกรรมและมีวัตถุประสงค์ในการนำนวัตกรรมมาเป็นปัจจัยสำคัญเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการขององค์กร โดยสนับสนุนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และผลักดันการสร้างนวัตกรรมทั้งด้านผลิตภัณฑ์ ด้านบริการ ด้านกระบวนการทำงาน รวมถึงด้านภารกิจ หรือรูปแบบการทำงานใหม่ ที่นำไปสู่การสร้างประโยชน์ หรือผลกระทบเชิงบวกต่อองค์กรและพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน

“นวัตกรรม” จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรและประเทศให้เติบโตอย่างยั่งยืนทั้งจากการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการนำภูมิปัญญา มรดกวัฒนธรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์และบริการรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการดำเนินชีวิตของผู้คน การพัฒนาสังคม และการดำเนินธุรกิจให้สามารถก้าวข้ามข้อจำกัดต่าง ๆ ในอดีตซึ่งองค์กรจะพัฒนานวัตกรรมให้สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงนำไปสู่โอกาสทางสังคมและการเรียนรู้ รวมทั้งการบริหารธุรกิจซึ่งจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้เป็นนักนวัตกรรมใน ๓ ด้านหลัก (IDE) ได้แก่ ๑) การคิดส่งเสริมนวัตกรรม (Innovative Mindset) และคิดแบบผู้ประกอบการ (Intrapreneur Mindset) ๒) การคิดแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (Design Thinking) ๓) การทำงานเป็นทีมเพื่อค้นหาโอกาสในการพัฒนาและสร้างสรรค์ (Explorative Collaboration) รวมถึงการพัฒนาโครงการวิจัยเชิงสร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ กระบวนการวิจัยและการสร้างต้นแบบ (Model) เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม ซึ่งองค์กรหรือประเทศที่สร้างสรรค์นวัตกรรมย่อมสามารถที่จะพัฒนาตนเองไปสู่ความยั่งยืนและมั่นคงให้กับองค์กรและประเทศ

แผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “มหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาที่จัดการศึกษาพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่และสร้างพุทธนวัตกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม” หมายถึง การใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการขับเคลื่อนพันธกิจเพื่อสร้างพุทธนวัตกรรมในการพัฒนาจิตใจและสังคม โดยกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนางานวิจัยหรือสร้างพุทธนวัตกรรมให้มีคุณภาพทั้งในระดับชาติและนานาชาติ มุ่งเน้นให้พัฒนาองค์ความรู้และพุทธนวัตกรรม เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการในการแก้ไขปัญหาของสังคมและประเทศชาติ โดยมีสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับคณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยสงฆ์ ในการบริหารจัดการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้เกิดองค์ความรู้และนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ โดยมุ่งพัฒนาผลงานวิจัย งานสร้างสรรค์และนวัตกรรมเชิงพุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาจิตใจและปัญญา พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบนิเวศและแหล่งเรียนรู้การวิจัยอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการวิจัยและเครือข่ายการวิจัยในระดับชาติและนานาชาติ ซึ่งยุทธศาสตร์ดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดทิศทางนโยบายพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมจากการพัฒนางานวิจัยของบุคลากรในมหาวิทยาลัย เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ การสร้างนวัตกรรมทางพระพุทธศาสนาภายใต้ระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบกลไกหลักที่จะช่วยขับเคลื่อนการพัฒนางานวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม

นวัตกรรม คืออะไร

“นวัตกรรม” หมายถึง ความคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงมาจากของเดิมที่มีอยู่แล้ว ให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงกว่าเดิม “นวัตกรรม” (Innovation) มีรากศัพท์มาจาก innovare ในภาษาละติน แปลว่า ทำสิ่งใหม่ขึ้นมา ความหมายของนวัตกรรมในเชิงเศรษฐศาสตร์ คือ การนำแนวความคิดใหม่หรือการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่แล้วมาใช้ในรูปแบบใหม่ เพื่อทำให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ หรือก็คือ “การทำในสิ่งที่แตกต่างจากคนอื่น โดยอาศัยการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (Change) ที่เกิดขึ้นรอบตัวเราให้กลายมาเป็นโอกาส (Opportunity) และถ่ายทอดไปสู่แนวความคิดใหม่ที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและ

สังคม” แนวความคิดนี้ได้ถูกพัฒนาขึ้นมาในช่วงต้นศตวรรษที่ ๒๐ ที่มุ่งเน้นไปที่การสร้างสรรค การวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อันจะนำไปสู่การได้มาซึ่ง นวัตกรรมทางเทคโนโลยี (Technological Innovation) เพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์เป็นหลัก นวัตกรรมยังหมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้และนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้จริงอีกด้วย ดังนั้น นวัตกรรมอาจหมายถึงสิ่งใหม่ ๆ ดังต่อไปนี้

๑. สิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีผู้ใดเคยทำมาก่อนเลย
๒. สิ่งใหม่ที่เคยทำมาแล้วในอดีตแต่ได้มีการรื้อฟื้นขึ้นมาใหม่
๓. สิ่งใหม่ที่มีการพัฒนามาจากของเก่าที่มีอยู่เดิม

โดยสรุปแล้ว นวัตกรรม หมายถึง ความคิดและการกระทำใหม่ ๆ ที่ไม่เคยมีมาก่อนหรือการพัฒนาดัดแปลงจากของเดิมให้ดีขึ้นและเมื่อนำมาใช้งานก็ทำให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้ในการศึกษาเราก็เรียกว่านวัตกรรมการศึกษา

นวัตกรรมมีองค์ประกอบสำคัญร่วมกัน คือ

๑. การเรียนรู้
๒. ความคิดสร้างสรรค์
๓. ความใหม่
๔. การมีคุณค่าเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในสังคม

การที่จะเป็นนวัตกรรมจะต้องมีกระบวนการที่สร้างสรรค์ ๗ ขั้นตอนที่สำคัญคือ

๑. การใช้ข้อมูลและความรู้ในการสร้างสรรค์ (Data and Knowledge)
๒. การวางแผนออกแบบความคิดหรือ Idea เพื่อการพัฒนา (Conceptual to Invention)
๓. การสร้างสรรค์เพื่อสร้างต้นแบบทางความคิด (Creative to Prototype)
๔. การพัฒนาเพื่อสร้างสิ่งใหม่ที่จะเกิดคุณค่าใหม่ (Development to Model)
๕. การได้นวัตกรรมสร้างสรรค์ (Innovation)
๖. การยอมรับและการประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม (Implement and Promotion)
๗. การพัฒนาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Learning More)

คณาจารย์และนักวิจัยจะสร้างสรรค์พหุชนวัตกรรมอย่างไร

พหุชนวัตกรรม จะเกิดขึ้นได้อย่างไร หากนำขั้นตอนของการเกิดขึ้นนวัตกรรม มาพิจารณา ก็จะมีลักษณะบูรณาการขึ้นมา สมมติว่าจะสร้างสรรค์ “พหุชนวัตกรรมด้าน วิปัสสนา” ก็สามารพัฒนาและสร้างสรรค์กระบวนการดังนี้

๑. การนำข้อมูลและความรู้ด้านวิปัสสนากัมมัฏฐาน มาผสมผสานกับความรู้ ทางด้านวิทยาศาสตร์ว่ามีแนวทางที่สอดคล้องกันในประเด็นใดบ้าง (Data and Knowledge)

๒. การออกแบบความคิดที่เราจะสร้างสรรค์ อะไรที่แสดงถึงความใหม่และ คุณค่าใหม่ที่จะเกิดขึ้นจากสิ่งที่เราคิด Conceptual to Invention เช่น เอาความรู้ทาง คลื่นสมองมาวัดกับการปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน

๓. การใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาต้นแบบของสิ่งที่เราอยากสร้าง เช่น การพัฒนาและใช้เครื่องวัด คลื่นสมองที่มาจากสสารและพลังงานที่วัดค่าคล้ายกับ กระบวนการทำงานของกายและจิต จนนำไปสู่ตัวแบบของสิ่งเรานั้น (Creative and Prototype)

๔. พัฒนาให้เกิดโมเดลจากความพยายามและความคิดที่สร้างสรรค์โดยใช้ ความรู้และเทคนิคเพื่อทดสอบโมเดลนั้น เช่น การทดสอบคลื่นสมองกับความสงบใน จิตใจว่าไปทิศทางเดียวกันหรือไม่ (Development to Model)

๕. เมื่อทดสอบและปฏิบัติการซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนแน่ใจในโมเดลนั้นจึงกลายเป็น นวัตกรรม Innovation แน่นนอนกระบวนการวิจัยจะช่วยให้เกิดนวัตกรรม

๖. นวัตกรรมที่เกิดขึ้นนั้นจะถูกนำไปใช้และเผยแพร่จนเป็นที่ยอมรับ Implement and Promotion

๗. การเรียนรู้ที่ต่อเนื่องทำให้เกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง (Learning More)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณฯ พร้อมเข้าสู่ศตวรรษแห่งการสร้างสรรค์พหุชนวัตกรรม หรือไม่ แผนที่ ๑๓ จะเป็นตัวบอกความคิดสร้างสรรค์และความร่วมมือของประชาคม ชาวมหาจุฬาลงกรณฯว่าจะสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านอะไร เทคโนโลยีการบริหารจัดการเชิง พุทธ การบริการและกระบวนการเชิงพุทธ เพื่อพัฒนาสติปัญญา และคุณธรรมของผู้คน ในสังคม

พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร. (สุทิตย์ อากาศโร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

พัฒนาการ ๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์ มจร พุทธศาสตรบัณฑิต รุ่นแรก รุ่นหลักสูตรใหม่ รุ่นสุดท้าย แต่ไม่ท้ายสุด?

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ผู้เขียนมีโอกาสได้เข้ามาเป็นศิษย์ มจร มาศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ ชั้นปีที่ ๑ เลือกเรียนในสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ (Major in English) เพราะชอบภาษาอังกฤษมาก จึงเลือกเรียนมาทางด้านนี้โดยตรง (จริง ๆ แล้ว ได้เข้ามาเรียนมหาจุฬาฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ คือเริ่มเรียนมาตามลำดับ ตั้งแต่เข้าเรียนโรงเรียนบาลีอบรมศึกษามหาจุฬาฯ ๒ ปี จบ ม.ศ. ๓ (พ.ศ. ๒๕๒๒ - ๒๕๒๓) และเข้าเรียนต่อบาลีเตรียมอุดมศึกษามหาจุฬาฯ อีก ๒ ปี จบ ม.ศ. ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๔ - ๒๕๒๕) นับว่าเป็นนักศึกษาในระบบหลักสูตร ม.ศ. เป็นรุ่นสุดท้าย เพราะจากนั้นเป็นต้นมา กระทรวงศึกษาธิการก็ได้ประกาศยกเลิก แล้วมาเปลี่ยนเป็นระบบ ม. (ม.๑ - ๖) อย่างเป็นทางการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ที่ได้เข้ามาเรียนเป็นนิสิตชั้นปีที่ ๑ นั้น เป็นช่วงระยะที่มหาวิทยาลัยกำลังเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงหลักสูตรใหม่พอดี ซึ่งได้เปลี่ยนจากหลักสูตรระบบ ๒๐๐ หน่วยกิตมาเป็น ๑๕๐ หน่วยกิต เพราะในช่วงแรก ๆ นั้น มหาวิทยาลัยได้ใช้หลักสูตรการเรียนการสอนเป็น ๒๐๐ หน่วยกิตทั้งหมดมาโดยตลอดตั้งแต่เริ่มเปิดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นต้นมา จนถึงปีการศึกษา ๒๕๒๖ (๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๐ - ๒๕๒๖) จึงมีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับภาวะการณ์ของสังคมในปัจจุบันและให้เหมือนกับสากลมหาวิทยาลัยทั่วไปในระดับอุดมศึกษา

ดังนั้น เมื่อมหาวิทยาลัยได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ขึ้นในปีการศึกษานั้นแล้ว ผู้เขียนจึงมีโอกาสได้เข้ามาศึกษาในหลักสูตรใหม่ก็คือหลักสูตร ๑๕๐ หน่วยกิต นับว่าเป็นรุ่นแรกของคณะด้วย นอกจากนี้ยังไม่พอ ยังได้เป็นรุ่นแรกและรุ่นสุดท้ายของภาคฤดูร้อน (Summer) อีกด้วย เพราะในช่วงระหว่างที่เรียนอยู่เทอมที่ ๒ ของปีการศึกษา ๒๕๒๖ นั้น ทางมหาวิทยาลัยได้ประกาศเรื่องการเปิดเรียนภาคฤดูร้อน (Summer) เพื่อให้ นิสิตได้เรียนจบปริญญาตรีได้ภายใน ๓ ปีเหมือนมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชาจัดการศึกษาในยุคนั้น ดังนั้น ผู้เขียนจึงได้สมัครเรียนภาคฤดูร้อน (Summer) ในปีการศึกษานั้นทันที เพื่อให้จบได้ภายใน ๓ ปี และด้วยเหตุนี้เอง ผู้เขียนจึงได้เป็นนิสิตภาคฤดูร้อน (Summer) รุ่นแรกและรุ่นสุดท้าย เพราะจากนั้นเป็นต้นมา มหาวิทยาลัยได้ประกาศยุบระบบนี้ไปในปีการศึกษา ๒๕๒๙ จึงยังคงเหลืออยู่แต่ภาคฤดูร้อน (Summer) สำหรับผู้ที่ติด F อย่างในปัจจุบันนี้เท่านั้นเอง จึงเป็นที่มาของหัวข้อที่ว่า “พุทธศาสตรบัณฑิตรุ่นแรก รุ่นหลักสูตรใหม่ และรุ่น

สุดท้าย แต่ไม่ท้ายสุด?” สาเหตุที่มหาวิทยาลัยประกาศยุบในยุคนั้น เนื่องมาจากทางมหาวิทยาลัยได้แจ้งว่า มีผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะกิจกรรมการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน เป็นต้น ดังนั้นภาคฤดูร้อน (Summer) ดังกล่าว จึงถูกยุบไปตั้งแต่บัดนั้น เป็นต้นมา

ในช่วงระยะเวลาที่เรียนอยู่ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ - ๒๕๒๘ นั้น ผู้เขียนไม่ได้ไปไหนเลยนั่งเรียนอยู่ในห้องเรียนห้อง ๔ เหลี่ยมของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยตลอดทั้งปี เพราะเมื่อเรียนจบเทอมภาคปกติแล้วก็ต่อภาคฤดูร้อน (Summer) หมุนเวียนเปลี่ยนไปอย่างนี้ตลอดทุกปีการศึกษาเป็นเวลา ๓ ปีเต็ม ๆ จึงได้เรียนจบเป็น “พุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.) เกียรตินิยม วิชาเอกภาษาอังกฤษ” จบออกมาอย่างภาคภูมิใจของเด็กกำพร้า เด็กบ้านนอก ลูกชวานาและปริญญามาจากเมืองนอกอย่างเรา

ในช่วงระยะเวลาที่เรียนอยู่ในรั้วมหาวิทยาลัยนั้น ไม่เคยขาดเรียนเลย แม้แต่ในบางครั้งและหลายครั้งที่ไม่สบาย ยังอดทนมานั่งเรียนตลอดทั้งวันและอีกสิ่งหนึ่งที่เราชอบและไม่เคยขาดเลยก็คือ การร่วมทำกิจของคณะของมหาวิทยาลัย ได้เป็นคณะกรรมการนิสิตมาโดยตลอดทุกปีการศึกษาที่เรียนอยู่ ๗ ปีเต็ม คือเริ่มตั้งแต่เข้าเรียนบาลีอบรมศึกษาที่วัดวัดสระเกศ ๒ ปี จบ ม.ศ. ๓ และบาลีเตรียมอุดมศึกษาที่ติ๊กมหาจุฬาทำพระจันทร์ อีก ๒ ปี จบ ม.ศ. ๔ - ๕ ซึ่งรุ่นนี้เป็น ม.ศ. รุ่นสุดท้าย (๒๕๒๒ - ๒๕๒๘) ได้ช่วยงานคณะและมหาวิทยาลัยมาโดยตลอดไม่เคยขาดเลย เพราะเป็นงานที่เราชอบและถนัดมาก

ทางด้านบทบาทและกิจกรรมของนิสิตในยุคนั้น มีผลงานที่โดดเด่นและติดตากรรมการมากคือ นิสิตให้ความร่วมมือทำงานส่วนรวม ทำกิจกรรมกันดีมาก ร่วมงานกันดี ทำงานทำกิจกรรมกันหามรุ่งหามค่ำ ทำงานกันเป็นทีม เป็นหมู่เป็นคณะดีมาก ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดียิ่งระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง เกาะกลุ่มกันจับติดและติดตามสถานการณ์ทางบ้านเมืองและคณะสงฆ์มาโดยตลอดอย่างใกล้ชิดและไม่กระพริบตา มีอะไรคืบหน้าและเคลื่อนไหวอย่างไร เป็นอันต้องถึงกัน ร่วมมือรวมกลุ่มกันเกาะติดทันสถานการณ์ทันที เช่น การเคลื่อนไหวของกลุ่มยุวสงฆ์และกลุ่มพิราบขาว หรือแม้กระทั่งการบ้านการเมือง การร่วมมือกันจัดงานอนุสรณ์มหาจุฬา เป็นต้น คณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตของมหาจุฬา ให้ความร่วมมือกันดีมาก ทั้งพระสงฆ์สามเณรและประชาชนคนทั่วไป เนืองแน่นเต็มลานอโศกวัดมหาธาตุไปหมด จนแทบจะไม่มีทางเดินหลบและหลีกเลี่ยงกัน แต่ ณ ปัจจุบันนี้สถานการณ์ดังกล่าวมันได้ค่อย ๆ

จิตจางลงและเลือนหายไปอย่างน่าเสียดาย เพราะบทบาทของนิสิตในปัจจุบันกับอดีตนั้น แตกต่างกันราวฟิล์มสีกับขาวดำ

ในปี พ.ศ.๒๕๓๐ ผู้เขียนได้เดินทางข้ามน้ำข้ามทะเล (Oversea) ไปศึกษาต่อที่ประเทศอินเดีย เพราะในช่วงนั้นรัฐบาลยังไม่รับรองปริญญาหรือวิทยฐานะ ยังเป็นมหาวิทยาลัยเถื่อนอยู่ ต้องอดทนและดิ้นรนลำบากไปเรียนต่อต่างประเทศมาถึงจะรับรอง (เรียกว่าไปซุบตัวใหม่) และแล้วในปลายปี พ.ศ. ๒๕๓๒ นั้นก็ได้จบปริญญาโทกลับมา และในต้นปี ๒๕๓๓ นั้นก็ได้เข้ามาเป็นอาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ได้จัดการบริหารงานและพัฒนางานในหน้าที่อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะในด้านการจัดการศึกษาได้พัฒนาและการจัดการศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ครบทุกระดับคือ ทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก โดยเฉพาะสาขาการจัดการเชิงพุทธ และสาขานิติศาสตร์เพื่อสนองงานการคณะสงฆ์ สังคม และประเทศชาติ ตามนโยบายและปรัชญาของมหาวิทยาลัยที่ว่า “จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม”

ในวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ นี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เจริญเติบโตมาจนมีอายุครบรอบ ๔๑ ปีพอดี มีการพัฒนาการในด้านต่าง ๆ มากมาย ทั้งที่เป็นนามธรรมและรูปธรรมเชิงประจักษ์อย่างชัดเจน เช่น ภาควิชา ๔ ภาควิชา หลักสูตรระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก แม้กระทั่งหลักสูตรต่ำกว่าปริญญาที่หลายหลักสูตร คณาจารย์สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก และเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการทั้งหมดมีผลการประเมินเป็น ๑๐๐ เปอร์เซนต์ ดังนั้น ในฐานะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิต พร้อมทั้งศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน จึงมีความภาคภูมิใจ ยินดีปรีดาเป็นอย่างยิ่ง ที่มีวันนี้ขึ้นมาได้ เพราะเราชาวคณะศึกษาศาสตร์ ได้ช่วยกันขับเคลื่อนงานต่าง ๆ อย่างเข้มแข็ง จึงทำให้เกิดมีวันนี้ขึ้นมาได้

ขอให้คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยของเรา จงเจริญรุ่งเรือง งอกงามไพบูลย์อย่างมั่งคั่งสืบไปชั่วกาลนาน และขอกราบขอบพระคุณ ขอบคุณ และขอบใจทุกท่าน คณะกรรมการทุกฝ่ายที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในงานครบรอบ ๔๑ ปีวันนี้ สำเร็จไปได้ด้วยดีทุกประการ

พระวชิรกิตติบัณฑิต, รศ.ดร. (ทองขาว กิตติธโร)

อดีตคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บทส่งท้าย คณะสังคมศาสตร์ในทศวรรษหน้า

นับแต่ปีก่อกำเนิดคณะสังคมศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นต้นมา การจัดการศึกษาด้านสังคมศาสตร์ให้แก่พระภิกษุและสามเณร สนองพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช ล้นเกล้ารัชกาลที่ ๕ ที่ได้สถาปนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยขึ้นเพื่อ “เป็นที่ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูง” เพื่อมุ่งให้พระภิกษุและสามเณรมีความรู้เท่าทันสังคมที่มีพลวัตอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง อันนับว่าเป็นวิชาชั้นสูง (อุดมศึกษา) ซึ่งผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของคณะสังคมศาสตร์ทุกรุ่นได้สนองพระราชปณิธานมาโดยตลอด และต่อมาได้มีการขยายโอกาสทางการศึกษาโดยเปิดรับบุคคลทั่วไปเข้ามาเรียนในหลักสูตรของคณะสังคมศาสตร์ ซึ่งมีการจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตร ปริญญาตรี โท และเอก ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ครอบคลุมกว่า ๔๐ จังหวัดทั่วประเทศ ที่ผ่านมามีสถิตินิสิตของคณะสังคมศาสตร์ในแต่ละปีการศึกษาทุกส่วนจัดการศึกษามีประมาณ ๘,๐๐๐ - ๑๒,๐๐๐ รูป/คน นับว่าเป็นหลักสูตรที่มีบรรพชิตและคฤหัสถ์สนใจเข้าศึกษาเป็นอันดับต้นของมหาวิทยาลัย และเป็นคณะที่ผลิตบัณฑิตจำนวนมากเพื่อสนองงานบริหารกิจการคณะสงฆ์ สังคม และประเทศชาติ เป็นกำลังสำคัญขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม จากที่กล่าวมาสะท้อนให้เห็นว่า คณะสังคมศาสตร์ผ่านระยะเวลา ๔๑ ปี ได้เกิดวิวัฒนาการในการจัดการศึกษา เกิดการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสังคมยุคดิจิทัล (Disruption) ในปัจจุบัน ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคง

ภายใต้การบริหารงานของคณะผู้บริหารชุดปัจจุบัน ได้วางแนวทางให้คณะสังคมศาสตร์ก้าวไปอย่างไม่หยุดยั้ง ส่งเสริมให้คณาจารย์นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาเข้ามาใช้ในการเรียนการสอน งานวิจัย กิจกรรม และการให้คำปรึกษาแก่นิสิต โดยเฉพาะในหลักสูตรบัณฑิตศึกษาของภาควิชารัฐศาสตร์ ซึ่งเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงพลิกโฉมยกระดับการเรียนการสอนให้ทันสมัย เน้นพัฒนาศักยภาพคน ให้มีความสำคัญกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต จึงมีบุคคลสำคัญจากหลากหลายหน่วยงานเข้ามาเรียนเป็นจำนวนมาก ทำให้คณะสังคมศาสตร์เป็นที่รู้จักในวงกว้าง แต่ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยเผชิญกับความท้าทายไม่ว่าจะเป็นเรื่องงบประมาณที่ลดลง การเติบโตอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยีดิจิทัล รวมทั้งการแข่งขันของมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ซึ่งมีจำนวนนิสิตนักศึกษาลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

คณะสังคมศาสตร์ในทศวรรษหน้า จะมุ่งเน้นเปิดโอกาสให้บรรพชิตและคฤหัสถ์เข้าถึงเรียนรู้ ยกระดับคุณภาพการอุดมศึกษาและสมรรถะกำลังคนตอบสนองทิศทางการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งเสริมสร้างบุคลากรอุดมศึกษาคุณภาพสูง เช่น การจัดทำหลักสูตร non-degree ระบบธนาคารหน่วยกิต การเรียนหลักสูตรสองปริญญา เป็นต้น คณะสังคมศาสตร์ต้องใช้นวัตกรรมการศึกษา (Education Innovation) เข้ามาช่วยจัดการศึกษาเพื่อให้พัฒนาและขับเคลื่อนโดยนวัตกรรม สถานการณ์ และบริบทที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงวิถีการใช้ชีวิต จัดทำหลักสูตรใหม่ ๆ ที่ตอบสนองต่อสังคมพหุวัฒนธรรม ส่งเสริมและพัฒนาคณาจารย์ให้สร้างสรรค์ผลงานวิชาการออกสู่สังคม เสริมสร้างพื้นฐานเปิดเส้นทางการเรียนรู้ใหม่และปรับเปลี่ยนทิศทางการเรียนรู้ เพื่อรองรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทำให้คณะสังคมศาสตร์จะก้าวไปในอนาคต การศึกษาออนไลน์และการทำงานจากที่บ้าน ด้วยทักษะและการศึกษาที่มีจำกัดเนื่องจากอัตราความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เร่งตัวขึ้น นิสิตทุกวัยจะยังคงหาเวลาสำหรับการเรียนรู้ออนไลน์ที่คาดว่าจะพัฒนางานและเสริมสร้างชุดทักษะของนิสิตได้ เรากำลังเห็นการเพิ่มขึ้นของหลักสูตรที่เน้นทักษะซึ่งให้ประโยชน์ในภาคการจ้างงานมากกว่าปริญญา

ดังนั้น ในโอกาส ๑๑ ปี คณะสังคมศาสตร์ จึงขอให้คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิต ได้ร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของคณะสังคมศาสตร์ ให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคณะสังคมศาสตร์ ในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ พัฒนางานวิจัย การบริการวิชาการ การทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการบริหารจัดการ เพื่อให้อนาคตอีก ๑๑ ปี ข้างหน้า คณะสังคมศาสตร์จะก้าวไปสู่องค์กรที่มีประสิทธิภาพ เป็นองค์กร “Smart Faculty” เต็มโตเจริญรุ่งเรืองเป็นสถาบันที่จัดการศึกษาพระพุทธรศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม

พระอุดมสิทธินายก, รศ.ดร. (กำพล คุณงกร)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์ รูปปัจจุบัน

ส่วนที่ ๓ ภาคผนวก

ประกาศคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง รายชื่อผู้ได้รับรางวัลงานครบรอบ ๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์
ประจำปี ๒๕๖๗

ตามที่คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินโครงการจัดงานครบรอบ ๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์ ประจำปี ๒๕๖๗ ขึ้นในวันพุธที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ณ ลานกิจกรรมคณะสังคมศาสตร์ ชั้น G อาคารเรียนรวม โซน B มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงขอประกาศคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง รายชื่อผู้ได้รับรางวัลงานครบรอบ ๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์ ประจำปี ๒๕๖๗ มีรายนามดังต่อไปนี้

รางวัล “คนดีศรีสังคม ผู้มีอุปการคุณต่อคณะสังคมศาสตร์”

๑. พระเทพวิสุทธิโสภณ, ดร.
ที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๒ เจ้าอาวาสวัดราชคฤห์วรวิหาร กรุงเทพมหานคร
๒. พระเทพวัชรโสภณ, ดร.
รองเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร เจ้าอาวาสวัดบางนานอก กรุงเทพมหานคร

๓. พระเมธีวัชรประชาทร, ผศ.ดร.
ที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๕ เจ้าอาวาสวัดอินทาราม สมุทรสงคราม
๔. พระศรีรัตนวิมล
เจ้าอาวาสวัดชัยชนะสงคราม พระอารามหลวง กรุงเทพมหานคร
๕. พระธรรมอาจารย์ชินตัง
ประธานมูลนิธิพุทธรังษี
๖. พระครูอดุลพัชราภรณ์
ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์ เจ้าอาวาสวัดประชาณีมีต เพชรบูรณ์
๗. Sathou Sombath Bouttasit
Vice-Buddhist fellowship organization for foreign affairs
committee of Luangprabang province in Lao
๘. พระครูปลัดยุทธานุา ธนปณฺโญ
เจ้าอาวาสวัดอินทาราม พระนครศรีอยุธยา
๙. พระครูภาวนาธรรมธาริ วิ., ดร.
เจ้าคณะอำเภอเมืองปราจีนบุรี เจ้าอาวาสวัดป่ามะไฟ ปราจีนบุรี
๑๐. พระครูอโยธยาเจติยาภิบาล, ดร.
เจ้าอาวาสวัดอโยธยา พระนครศรีอยุธยา
๑๑. พระครูธรรมธรไพรัช สิริจโนโท
เจ้าอาวาสวัดสะแก พระนครศรีอยุธยา
๑๒. พระมหาอรรรถพล ฐิตธมฺโม
เจ้าอาวาสวัดวงษ์สวรรค์ พระนครศรีอยุธยา
๑๓. พระครูใบฎีกาประเทือง กนตจาโร
เจ้าอาวาสวัดหันตรา พระนครศรีอยุธยา
๑๔. พระอธิการจาสึก สณฺญโต, ดร.
เจ้าอาวาสวัดจุกกะเฒ่อ ชลบุรี

๑๕. พระสมุห้ปณณณณณัฐ์ สุรปณโย
วัดพิชยญาติการามวรวิหาร กรุงเทพมหานคร
๑๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สถิตย์ ศิลปชัย
อดีตอาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย
๑๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาสนะ เชิดชู
ผู้อำนวยการสถาบันภาษา ศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
๑๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปอง สุวรรณภูมา
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
๑๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล พรหมกุล
ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
๒๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา คล้ายเดช
อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒๑. ดร.ถนอมขวัญ อยู่สุข
กรรมการผู้จัดการ บริษัท สิริ ริเวอร์ เพลส จำกัด
๒๒. ดร.ทัศนีย์ ปิยะเจริญเดช
กรรมการผู้จัดการ บริษัท ปันสุข ๘๘ จำกัด
๒๓. ดร.สายใจ เลิศวิริยะประภา
นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองเขาสามยอต จังหวัดลพบุรี
๒๔. ดร.ณ.พงษ์ สุขสงวน
ประธานกรรมการบริหารกลุ่มบริษัท เมก้า แพลนเน็ต จำกัด
๒๕. ดร.ธนะวัฒน์ เดชเลิศวรพัฒน์
ประธานนิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ รุ่น ๑
๒๖. ดร.พิบูลย์ เพียรพานิชกุล
ประธานนิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ รุ่น ๓

๒๗. นายวุฒิพงษ์ ยมพ้วย
ข้าราชการครูชำนาญการ โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา นครปฐม
๒๘. นางบงกช บวรฤกษ์
ประธานนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต รุ่น ๑๖
๒๙. นายกฤตพงษ์ ปานผา
ประธานที่ปรึกษานิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต รุ่น ๑๖
๓๐. นายวสุชาติ มีบุญมี
ประธานที่ปรึกษานิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต รุ่น ๑๖
๓๑. นายदनัย วิริยะสวกิต
ผู้บริหารเองเองเต็นท์รถ
๓๒. นางสาวจิตาภา ยศวิสัย
ศิษย์เก่าหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต รุ่น ๔
๓๓. นายศักดิ์มงคล เชื้อทอง
อาจารย์สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(พระอุดมสิทธินายก, รศ.ดร.)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

ประกาศคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง ประกาศผลผู้ชนะการประกวดคลิปวิดีโอ
ในหัวข้อ “ประชาสัมพันธ์รับสมัครนิสิตคณะสังคมศาสตร์”
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปี ๒๕๖๗

ด้วยคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการประกวดคลิปวิดีโอในหัวข้อ ประชาสัมพันธ์รับสมัครนิสิตคณะสังคมศาสตร์ ประจำปี ๒๕๖๗ เนื่องในงานครบรอบ ๔๑ ปี คณะสังคมศาสตร์ เพื่อให้ผู้มีความสนใจส่งผลงานเข้าประกวด ในระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการบริหารโครงการจัดตั้งทุนการศึกษานิสิตของคณะสังคมศาสตร์ “หลวงพ่อ/พ่อ-แม่ อุปลั้มภ” เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้ดำเนินการคัดเลือกผลงานคลิปวิดีโอ ในหัวข้อ ประชาสัมพันธ์รับสมัครนิสิตคณะสังคมศาสตร์ ประจำปี ๒๕๖๗ ซึ่งดำเนินการเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว มีมติให้ผู้ได้รับรางวัลลำดับที่ ๑ และลำดับที่ ๒ เข้ารับเกียรติบัตรพร้อมรางวัล ในวันพุธที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ลานกิจกรรมคณะสังคมศาสตร์ ชั้น G อาคารเรียนรวม โชน B มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอมโนรมย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงขอประกาศคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง ประกาศผลผู้ชนะการประกวดคลิปวิดีโอ ในหัวข้อ ประชาสัมพันธ์รับสมัครนิสิตคณะสังคมศาสตร์ ประจำปี ๒๕๖๗ ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมแล้วนี้

ประกาศคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เรื่อง ประกาศผลผู้ชนะการประกวดคลิปวิดีโอ

ในหัวข้อ “ประชาสัมพันธ์รับสมัครนิสิตคณะสังคมศาสตร์”

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปี ๒๕๖๗

๑. ผลงานคลิปวิดีโอ ในหัวข้อ ประชาสัมพันธ์รับสมัครนิสิตคณะสังคมศาสตร์
ประจำปี ๒๕๖๗

ลำดับที่	ผลงาน
๑ Soukitta Xaiyalad และ สามเณรพัชรพล อุทรกั๊ง	 https://www.youtube.com/watch?v=CbxAAqD8I-H
๒ สามเณรอุเทน ปาวอน	 https://www.youtube.com/watch?v=wo8o7KHmnBo

ทั้งนี้ ให้ผู้ชนะการประกวด ลำดับที่ ๑ และลำดับที่ ๒ เข้ารับเกียรติบัตร พร้อมรางวัล ในวันพุธที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ลานกิจกรรมคณะสังคมศาสตร์ ชั้น G อาคารเรียนรวม โซน B มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอมโนรมย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ติดต่อสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ : สำนักงานคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ชั้น G อาคารเรียนรวม โซน B มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอมโนรมย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โทรศัพท์ : ๐๓๕-๒๔๘-๐๙๓
นางสาวเรวดี จรรยา นักจัดการงานทั่วไป
โทรศัพท์ : ๐๘๔-๕๕๙-๗๔๖๑

บุคลากรคณะวิทยาศาสตร์ได้รับเหรียญทองแดง
การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๔๐
ระหว่างวันที่ ๓๑ พฤษภาคม - ๙ มิถุนายน ๒๕๖๗
ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๑. ผศ.ดร.สุภัทรชัย สีสะไบ ได้รับเหรียญทองแดง กีฬาแบดมินตัน ประเภทคู่ผสม อายุ ๓๕ ปีขึ้นไป
๒. อาจารย์ ดร.กรกต ชาบัณทิต ได้รับเหรียญทองแดง กีฬาวิ่งผลัด ๔x๑๐๐ เมตรชาย ประเภทอายุ ๓๐ - ๓๔ ปี

รายนามผู้อุปถัมภ์

ลำดับที่	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	จำนวนเงิน
๑	พระอุดมสิทธินายก, รศ.ดร.	๑๐,๐๐๐.๐๐
๒	พระเมธีวัชรประชาทร, ผศ.ดร.	๕,๐๐๐.๐๐
๓	พระครูวิลาศกาญจนธรรม, ดร.	๕,๐๐๐.๐๐
๔	ผศ.ดร.สุรพล พรหมกุล	๕,๐๐๐.๐๐
๕	ผศ.ดร.สมปอง สุวรรณภุมมา	๕,๐๐๐.๐๐
๖	อาจารย์ ดร.มนัส โนนุช	๕,๐๐๐.๐๐
๗	ผศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช	๕,๐๐๐.๐๐
๘	พระปลัดระพีพิณ พุทธิสารโร, รศ.ดร.	๓,๐๐๐.๐๐
๙	พระครูชินวีร์บัณฑิต, ผศ.ดร.	๓,๐๐๐.๐๐
๑๐	พระอุดมบัณฑิต, ดร.	๓,๐๐๐.๐๐
๑๑	พระครูวิโรจน์กาญจนเขต, ผศ.ดร.	๓,๐๐๐.๐๐
๑๒	พระครูสังฆรักษ์เอกลักษณ์ อชิโต, ผศ.ดร.	๓,๐๐๐.๐๐
๑๓	ผศ.ดร.สมบัติ อรรถพิมล	๓,๐๐๐.๐๐
๑๔	ผศ.ดร.อาสนะ เขิดชู	๓,๐๐๐.๐๐
๑๕	อาจารย์ ดร.กำพล ศรีโท	๓,๐๐๐.๐๐
๑๖	อาจารย์ ดร.สุวรา นาคยศ	๓,๐๐๐.๐๐
๑๗	รศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น	๒,๐๐๐.๐๐
๑๘	รศ.ดร.อภิญาญา ฉัตรช่อฟ้า	๒,๐๐๐.๐๐
๑๙	อาจารย์ ดร.วสันต์ ลิ้มรัตน์ภัทรกุล	๒,๐๐๐.๐๐
๒๐	ดร.ดำรงศัฤทธิ์ เนียมหมวด	๒,๐๐๐.๐๐
๒๑	พระครูสุธีกิตติบัณฑิต, รศ.ดร.	๑,๐๐๐.๐๐
๒๒	พระครูสุตวุฒิคุณบัณฑิต, ผศ.ดร.	๑,๐๐๐.๐๐
๒๓	พระปลัดวรวัฒน์ วรเวชมน, ดร.	๑,๐๐๐.๐๐

ลำดับที่	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	จำนวนเงิน
๒๔	พระมหาชาติชาย ญาณวชิโร	๑,๐๐๐.๐๐
๒๕	พระมหาพิสุทธิ สิริเมธี	๑,๐๐๐.๐๐
๒๖	พระก้องเกียรติ สุวทณปถโญ	๑,๐๐๐.๐๐
๒๗	รศ.ดร.โกนิษฐ์ ศรีทอง	๑,๐๐๐.๐๐
๒๘	รศ.อนุภูมิ ไชวเกษม	๑,๐๐๐.๐๐
๒๙	ผศ.ดร.ธิติวุฒิ หมั่นมี	๑,๐๐๐.๐๐
๓๐	ผศ.ดร.ประเสริฐ ลิ้มประเสริฐ	๑,๐๐๐.๐๐
๓๑	อาจารย์ ดร.กาญจนา คำจตุ	๑,๐๐๐.๐๐
๓๒	MR. POR BUN (สุวรรณ)	๑,๐๐๐.๐๐
๓๓	อาจารย์ ดร.ขวัญชนก เหล่าสุนทร	๙๙๙.๐๐
๓๔	นางสาวลัดดาวัลย์ บุญปกครอง	๙๙๙.๐๐

รายนามเจ้าภาพโรงงาน

ลำดับที่	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	รายการ
๑	พระครูโสภาสนนทกิตติ, ผศ.ดร.	หอยทอดกระทะร้อน จำนวน ๒๐๐ ชุด มูลค่า ๑๖,๐๐๐ บาท
๒	พระปลัดวีระศักดิ์ ธีรังกุโร, ดร.	น้ำดื่ม จำนวน ๔๘๐ขวด

๕๖ ปี คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ สร้างพุทธนวัตกรรม เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม

